

Medietilsynet
Norwegian Media Authority

Foreldre og medier-undersøkelsen 2018

Foreldre til 1 – 18-åringer om medievaner og bruk

Innhold

Hovedfunn.....	3
Medievaner.....	3
Sosiale medier.....	5
Aldersgrenser og regulering av mediebruk.....	5
Nettmobbing.....	6
Reklame og markedsføring.....	6
Foreldreinvolvering.....	7
Ressurser og nettvett.....	7
Informasjon om undersøkelsen.....	8
Gjennomføring.....	8
Spørreskjemaet.....	8
Vekting av data.....	9
Feilmarginer.....	9
Om rapporten.....	10
Bakgrunn.....	11
Om utvalget.....	11
Barns medievaner.....	15
Tilgang til medier.....	15
Tidsbruk.....	20
Medieinnhold.....	38
Foreldres kjennskap til barnas opplevelser på internett.....	52
Sosiale medier.....	57
Barns bruk av sosiale medier.....	57
Foreldres bruk av sosiale medier.....	61
Aldersgrenser og regulering av mediebruk.....	65
Aldersgrenser på kino, tv, sosiale medier og spill.....	65
Regulering av mediebruk.....	70
Mobbing via nett eller mobil.....	74
Reklame og markedsføring.....	76
Foreldreinvolvering.....	79
Uenighet om mediebruk.....	79
Samtale med barn om mediebruk.....	84

Foreldres kjennskap til innholdet i mediene som barnet bruker	88
Ressurser og nettvett.....	91
Beskyttelse av barn og unge	91
Veiledning i nettvett	93

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet

Foto og layout: Medietilsynet

ISBN: 978-82-91977-72-0

KONTAKT

www.medietilsynet.no

www.facebook.com/medietilsynet

www.twitter.com/medietilsynet

post@medietilsynet.no

Hovedfunn

Medievaner

Tilgang til medier

95 prosent av foreldrene oppgir at deres barn har tilgang til tv. Mellom 64 og 85 prosent sier barnet har nettbrett, PC/Mac, DVD-/Blu-ray-spiller og spillkonsoll, mens 44 prosent har strømmeboks.

Barna var i snitt 8,8 år da de fikk sin første mobiltelefon. Ifølge foreldrene har ni av ti barn mobiltelefon når de er 9 til 10 år. Både tilgangen på mobiltelefon generelt og smarttelefon spesielt, har økt over tid i alle aldersgrupper.

Tidsbruk

Ifølge foreldrene brukte nesten alle barna (95 prosent) tid med familien dagen i forveien, og 58 prosent brukte to timer eller mer på dette. Videre traff 55 prosent av barna venner, og 25 prosent brukte to timer eller mer på dette. Det var også mange som så på film, serier eller tv-program (84 prosent), brukte mobilen (61 prosent) eller spilte spill (60 prosent) dagen i forveien, men forholdsvis få gjorde dette i to timer eller mer (tolv til 16 prosent). Under halvparten brukte tid på fritidsaktiviteter, sosiale medier og lekser dagen i forveien.

Tidsbruk på nevnte aktiviteter har sterk sammenheng med både kjønn og alder. Ifølge foreldrene brukte guttene betydelig mer tid på å spille spill enn jentene, og forskjellen er størst fra 11-årsalderen. Fra samme alder brukte jentene mer tid enn guttene på mobilen, sosiale medier og film, serier eller tv-program. Blant de eldste barna (15 til 18 år), var det ifølge foreldrene flere jenter enn gutter som brukte to timer eller mer på lekser. Andelen som brukte to timer eller mer med familien synker med alderen for begge kjønn.

Ifølge foreldrene så 60 prosent av barna på tv-kanaler dagen i forveien, mens 53 prosent så på strømmetjenester. 47 prosent svarte at barnet så på YouTube dagen i forveien. Veldig få (tre til seks prosent) oppga at barnet brukte to timer eller mer på dette.

Foretrukne nettsider/apper

Ifølge foreldrene er YouTube det nettstedet/appen som flest barn, uavhengig av alder, besøker regelmessig (40 prosent). Videre er NRK Super populært blant de yngste barna, mens sosiale medier som Snapchat, Facebook og Instagram blir mer populært fra 12-årsalderen.

Foretrukne nyhetskilder

Foreldrene hevder barna i alderen 5 til 18 år i størst grad får med seg nyheter gjennom sosiale medier, og i minst grad gjennom papiraviser. For begge kjønn øker andelen som ukentlig eller oftere

leser/ser nyheter på tv, i nettavis og i sosiale medier, med alderen. Omtrent en tredjedel av barna i alderen 5 til 12 år ser ukentlig eller oftere på Supernytt, og også denne andelen øker med alderen.¹

Foretrukne spill

På spørsmål om hvilke spill barna helst spiller, oppgir flest foreldre Minecraft, FIFA, Fantorangen og Lego. Fantorangen er mest populært blant de aller yngste, mens Minecraft tar over som det mest populære spillet fra 5-årsalderen. Fra 12-årsalderen er det FIFA som dominerer blant guttene, mens Minecraft fortsatt er populært blant jentene i tillegg til The Sims og Candy Crush.

46 prosent av foreldrene spiller selv spill. Andelen er noe høyere blant fedrene enn mødrene og lavest blant de eldste foreldrene.

Ubehagelig medieinnhold²

Ifølge foreldrene er det medieinnhold som omhandler seksuelle overgrep, skrekk, at dyr har det vondt og krig og terrorisme fra virkeligheten, som flest barn opplever som veldig ubehagelig å se på (fra 35 til 46 prosent). Det er også forholdvis mange som mener barna synes det er veldig ubehagelig å se på selvmord, sex og vold i film, serier og spill (fra 27 til 32 prosent).

En høyere andel av jentene enn guttene synes dette medieinnholdet er veldig ubehagelig å se på.

Kjennskap til barns opplevelser på internett

Ifølge foreldrene har tolv prosent av barna i alderen 13 til 18 år besøkt pornosider på internett.³ Videre har ti prosent av barna i alderen 9 til 18 år blitt mobbet eller trakassert, og ti prosent har kontaktet ukjente mennesker på nett.

Fem-seks prosent av barna i alderen 9 til 18 år har ifølge foreldrene møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med på nett, delt personlig opplysninger på nett eller vært utsatt for at andre har delt uheldige eller upassende videoklipp/bilder av dem på nett. To-tre prosent av barna i alderen 9 til 18 år har ifølge foreldrene delt uhendige eller upassende videoklipp/bilder av seg selv på nett, mobbet eller trakassert andre på nett eller blitt kontaktet av noen på nett som søker seksuell kontakt.

Ifølge foreldrene er det å besøke pornosider mer vanlig blant gutter enn jenter. Etter 14-årsalderen er det å bli mobbet eller trakassert på internett og å få seksuelle kommentarer på nett, noe som jenter i større grad enn gutter er utsatt for.

¹ Spørsmål om Supernytt er kun stilt til de med barn i alderen 5 til 12 år.

² Spørsmålene som angår selvmord og seksuelle overgrep, ble kun stilt til foreldre med barn i alderen 13 til 18 år.

³ Dette spørsmålet er kun stilt til foreldre med barn i alderen 13 til 18 år.

Sosiale medier

Totalt 62 prosent av foreldrene med barn i alderen 5 til 18 år kjenner til at barnet bruker ett eller flere sosiale medier. Andelen øker med barnas alder, fra ti prosent av barn i 5–8-årsalderen, til 97 prosent i 17–18-årsalderen. 57 prosent av barn i alderen 9 til 12 år bruker sosiale medier ifølge foreldrene.

Snapchat er det mest brukte sosiale mediet etterfulgt av Instagram og Facebook.

Deling av bilder og video

80 prosent av foreldrene har lagt ut bilder av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem, mens 52 prosent har lagt ut dette slik at flere enn venner og familie kan se. Tilsvarende tall for videoer av egne barn på nettet er henholdsvis 44 og 23 prosent, mens det for tekst og informasjon om egne barn på nettet er 64 prosent (venner og familie) og 37 prosent (flere enn venner og familie).

Sju prosent av foreldrene kjenner til at barnet har lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun har angret på i etterkant. Elleve prosent av foreldrene oppgir selv å ha sendt/lagt ut tekst, bilde eller video de senere har angret på.

Aldersgrenser og regulering av mediebruk

Henholdsvis 52 og 47 prosent av foreldrene svarer at de er veldig opptatt av at barna følger aldersgrensene på sosiale medier og dataspill. Til sammenligning er 36 prosent av foreldrene veldig opptatt av at barna følger aldersgrensene på kino, og 29 prosent er veldig opptatt av at de følger aldersgrensene på tv-program, serier eller filmer som de ser hjemme. Kvinner og foreldre med yngre barn er mest opptatt av å følge aldersgrensene.

Rundt halvparten av foreldrene svarer at aldersgrensene på kino, dataspill, sosiale medier og tv-program, serier og filmer er riktige. Gjennomgående er det foreldre med barn i alderen 5 til 12 år som i størst grad opplever aldersgrensene som riktige.

76 prosent av foreldrene har lagt merke til aldersmerking på skjermen i noen tv-program.

58 prosent av foreldrene tror bakgrunnen for aldersgrensen på sosiale medier er at det kan være innhold som er skadelig for de som er yngre enn 13 år, og 32 prosent svarer at aldersgrensen skyldes at brukeren deler personlige opplysninger (navn, telefonnummer, adresse e.l.).

Bryte aldersgrenser på spill

Ifølge foreldrene har 19 prosent av barna i alderen 5 til 15 år spilt spill med aldersgrense 16 år, og 17 prosent av barna i alderen 5 til 17 år har spilt spill med aldersgrense 18 år. Det å spille spill med aldersgrense høyere enn egen alder, er mer vanlig blant gutter enn jenter, og kjønnsforskjellen øker betydelig med barnas alder.

Resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn viser at langt flere barn enn foreldre rapporterer om bruk av spill med aldersgrense 18 år.

Regulering av mediebruk

45 prosent av foreldrene svarer at man i deres familie har brukt filter eller innstillinger på ulike medier for å begrense innholdet. Det vanligste er å legge inn begrensinger på pengebruk knyttet til spill og apper, på hvilke apper og spill som kan lastes ned og filter på hvilke nettsider man kan besøke. Slike filter eller innstillinger er mest vanlig når barna er i 5–12-årsalderen.

Tydelige regler i familien er mest utbredt når det gjelder bruk av penger i spill på mobil/nettbrett og ulovlig nedlastning og strømming. Over halvparten har også tydelige regler for hva barnet gjør på internett og med mobilen, og litt under halvparten har regler for hvilke dataspill/spill barnet spiller. Videre har 37 til 41 prosent tydelige regler for hva barnet ser på film eller tv og aldersgrenser på filmer og tv-program. Når det gjelder *tidsbruk* på de ulike aktivitetene eller mediene, er det betydelig mer vanlig å ha regler i enkelte tilfeller framfor tydelige regler. Andelen som har tydelige regler for barna synker jo eldre barna er.

Nettmobbing

Ni prosent av foreldrene oppgir at barnet deres har opplevd mobbing via nett eller mobil.⁴ Dette gjelder i større grad for jenter enn gutter, og andelen øker med jentenes alder. Resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn viser at en høyere andel av barna enn foreldrene rapporterer om mobbing via nett eller mobil.

Halvparten av foreldrene til barn som har vært utsatt for mobbing via nett eller mobil, hevder de ikke trengte hjelp til å håndtere og få slutt på mobbingen. Tolv prosent svarte at de ikke fikk hjelp, mens 27 prosent fikk litt hjelp. Ti prosent opplevde å få mye hjelp.

Halvparten av foreldrene sier at de vet hvem de skal henvende seg til dersom barnet deres blir utsatt for digital mobbing eller opplever å få bilder og informasjon på avveie på nett.

Reklame og markedsføring

Tre av fire foreldre opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge. Det er på tv flest mener det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge (56 prosent), etterfulgt av sosiale medier (33 prosent), YouTube (28 prosent), spill (25 prosent) og apper (24 prosent).

Omtrent ni av ti foreldre kjenner til at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. Av disse har 36 prosent snakket med barnet sitt om dette fenomenet, og andelen øker med barnas alder.

⁴ Spørsmål om nettmobbing ble stilt til foreldre som svarte med utgangspunkt i barn over 4 år.

Foreldreinvolvering

Uenighet om mediebruk

Ifølge foreldrene er det mest uenighet om *tiden* barnet bruker på ulike medier, mens det er mindre uenighet om *hva* barnet gjør eller ser på mediene. Omtrent halvparten av foreldrene er ofte eller av og til uenige med barna sine om tiden de bruker på film eller tv, mobilen, internett eller dataspill/spill, mens omtrent en tredjedel ofte eller av og til er uenige om hva barna gjør eller ser på disse mediene.

Det er betydelig mer vanlig å være uenig med gutter enn jenter om hvilke dataspill/spill de spiller og hvor mye tid de bruker på spilling.

Samtale med barn om mediebruk

Det er vanlig for foreldre å prate med barna om deres mediebruk. 84 prosent prater ofte eller av og til med barnet om hva han/hun ser på film/tv. Mellom 72 og 76 prosent snakker også ofte eller av og til med barnet om hva han/hun leser i bøker, gjør eller opplever på internett, ser/hører fra nyheter, kjøper av spill/apper/varer, gjør med mobilen eller spiller på dataspill/spill.

Mødrene snakker gjennomgående mer enn fedrene med barna om mediebruk, og det er en tendens til at andelen som snakker ofte med barna sine om dette, synker fra barna er i 13-14-årsalderen.

Stort sett snakker foreldre like mye med gutter som jenter om mediebruk. Det er imidlertid noe mer vanlig å snakke med guttene enn jentene om kjøp av spill/apper og hva de spiller av spill/dataspill.

Foreldres kjennskap til innholdet i mediene som barnet bruker

Generelt mener foreldrene at de har god kjennskap til innholdet i mange av mediene barnet bruker, særlig når det gjelder kinofilmer, tv-program, bøker og aviser og strømmetjenester. De har noe mindre kjennskap til innholdet i barnas spill og minst kjennskap til innholdet i de sosiale mediene og bloggene som barnet bruker.

Etter hvert som barna blir eldre, synker foreldrenes kjennskap til innholdet i mediene de bruker. Mødrene har jevnt over litt bedre kjennskap til medieinnholdet enn fedrene.

Ressurser og nettvett

Åtte av ti foreldre mener foreldre og voksne i barnets nærhet bør ha det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier. Det er også forholdvis mange som mener ansvaret ligger hos mediebransjen gjennom bransjeregler og hos skolen gjennom undervisning. Relativt få mener ansvaret ligger hos myndighetene gjennom informasjon eller hos staten gjennom reguleringer.

De fleste foreldrene mener at barna gis best beskyttelse mot negative opplevelser på nett gjennom at foreldre gir råd og veiledning og ved at skolen gir barna kunnskap som styrker deres kritiske sans.

Å søke på nett etter informasjon eller snakke med venner og foreldre, er de vanligste strategiene foreldrene bruker dersom de ikke har nok informasjon til å veilede eget barn om nettvett.

Informasjon om undersøkelsen

Undersøkelsen *Foreldre om barn og medier 2018* er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet. Undersøkelsen er rettet mot foreldre med barn i alderen 1 til 18 år, og hovedfokuset har vært å kartlegge hvordan foreldrene oppfatter barnas opplevelser og erfaringer med digitale medier. Undersøkelsen ser også på foreldrenes regulering av barnas mediebruk og deres meninger om barnas mediebruk.

Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen, både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering. Datainnsamling og databearbeiding er gjennomført av Sentio Research Norge i nært samarbeid med Medietilsynet. Medietilsynet har hentet innspill til spørsmål fra flere samarbeidspartnere i forskningsmiljøer og det norske Trygg bruk-nettverket.

Parallelt er det gjennomført en undersøkelse rettet mot barn i alderen 9 til 18 år. Dette for å avdekke eventuelle gap mellom foreldre og barns rapportering om barns digitale mediebruk, kompetanse og holdninger. Der det er relevant, viser rapporten sammenligninger mellom hva foreldrene og barna har svart.

Gjennomføring

Undersøkelsen ble gjennomført ved bruk av web-panel med feltarbeid fra 28. september til 20. oktober 2017. Et tilfeldig utvalg av foreldre i målgruppen ble trukket fra web-panelet og bedt om å besvare undersøkelsen på internett.

Totalt 2 171 foreldre til barn i alderen 1 til 18 år har svart på undersøkelsen, og foreldrene ble bedt om å besvare spørsmål om det barnet i hjemmet som hadde bursdag sist.

Spørreskjemaet

Spørsmålsområdene tar utgangspunkt i erfaringer fra tilsvarende undersøkelser gjennomført av Medietilsynet i 2003, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014 og 2016. Imidlertid er barn og unges digitale mediebruk i så rask utvikling at det kreves vesentlige endringer for hver undersøkelse. I tillegg til tematiske endringer er det også gjort endringer i enkelte formuleringer av spørsmål og i svarskalaer, noe som gjør at vi ikke kan sammenligne alle resultater over tid. Sammenligninger for å vise utvikling over tid blir kun gjort der hvor tilsvarende spørsmål er stilt likt over flere år. Nytt av året er at også foreldre til 17-18-åringene inngår i utvalget.⁵

⁵ | 2016 omfattet datagrunnlaget foreldre med barn i alderen 1 til 16 år, mens det i 2012 omfattet foreldre med barn i alderen 1 til 12 år.

Vekting av data

For at utvalget skal være representativt må det i størst mulig grad gjenspeile populasjonen av foreldre med barn i alderen 1 til 18 år i Norge. Utvalget er kvotert på kjønn, alder og geografi, og er videre trukket etter tilfeldighetsprinsippet. Vi kan dermed forvente at datamaterialet i stor grad speiler den populasjonen vi ønsker undersøkt.

Etter en sjekk av datagrunnlaget mot relevante populasjonstall, har vi valgt å foreta en vekting av data for å justere de skjevhetene som finnes. Data er vektet på geografi mot familier med hjemmeboende barn i alderen 1 til 18 år.⁶

Tabell 1: Sammenligning av geografisk fordeling i utvalg og populasjon.

Region	UTVALG		POPULASJON		AVVIK
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Differanse (prosent)
Nord-Norge	199	9,2	56 794	8,9	0,3
Midt-Norge	317	14,6	86 357	13,5	1,1
Vestlandet	433	19,9	137 737	21,6	-1,7
Østlandet	778	35,8	223 307	35	0,8
Sørlandet	204	9,4	57 195	9	0,4
Oslo	240	11,1	76 406	12	-0,9
Totalt	2 171	100	637 796	100	

Datamaterialet viser i tillegg at vi har en lavere svarinngang fra personer med lav utdanning, mens personer med høy utdanning er overrepresentert sammenlignet med populasjonen av foreldre i Norge. Dette er vanlig i denne typen undersøkelser og er et forhold det er vanskelig å korrigere for på en god måte. Vekting kan nemlig ha utilsiktede effekter og føre til nye skjevheter som vi ikke er klar over og kan kontrollere for. Vi har derfor valgt ikke å vekte datamaterialet etter foreldres utdanningsnivå.

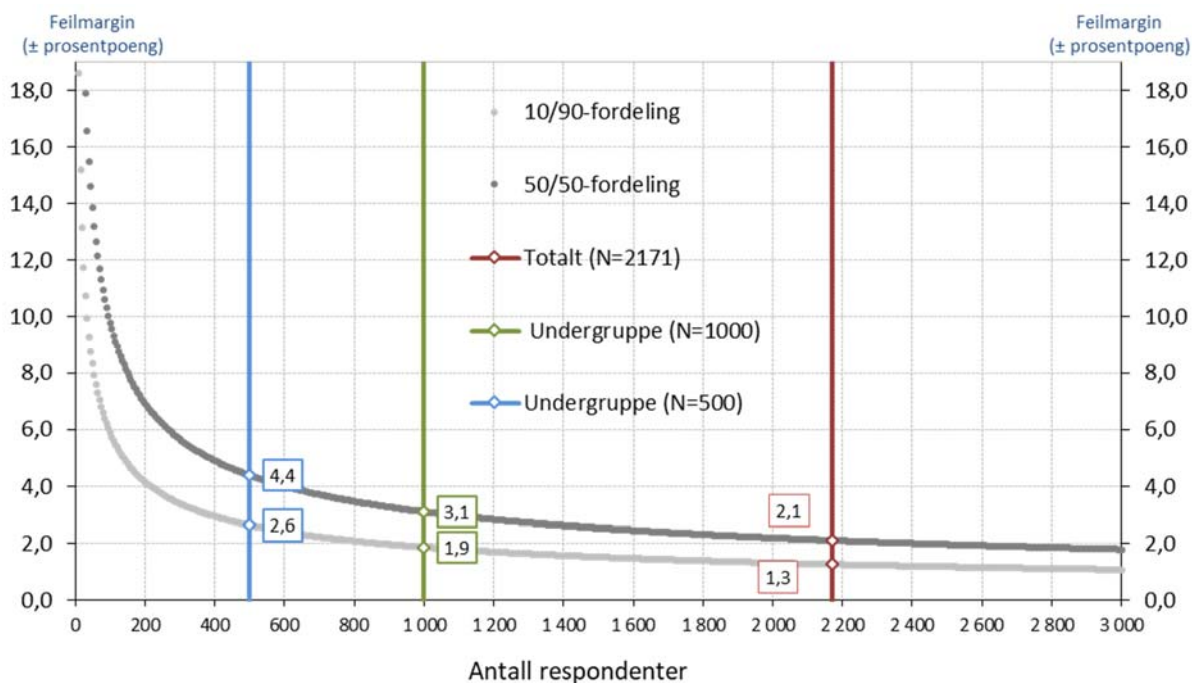
Feilmarginer

I enhver utvalgsundersøkelse må man ta høyde for feilmarginer for fordelinger (prosentuering). Størrelsen på feilmarginen avhenger av utvalgetes størrelse og av resultatet i utvalget. Jo mer prosenten som har en bestemt egenskap, nærmer seg 50, dvs. jo mer heterogent utvalget er, desto større feilmargin må vi regne med. I denne undersøkelsen med et utvalg på 2 171 personer, vil feilmarginene i en totalfordeling variere fra 1,3 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 2,1 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. For fordelinger i undergrupper med 1 000 personer, vil

⁶ Vekting på region, basert på tall fra SSB.

feilmarginene variere fra 1,9 prosentpoeng ved en 10/90-fordeling til 3,1 prosentpoeng ved en 50/50-fordeling. Figur 1 viser hvordan feilmarginene utvikler seg ved ulike utvalgsstørrelser og fordelinger.

Figur 1: Feilmarginer for ulike utvalgsstørrelser

Om rapporten

I rapporten presenteres hovedfunnene fra foreldreundersøkelsen tematisk. Resultatene blir presentert ved bruk av figurer, og alle tall er oppgitt i prosent. Selv om barna omtales, er det viktig å huske at all informasjon er oppgitt av barnets mor eller far. Relevante mønstre og forskjeller mellom resultatene ut fra barnas kjønn og alder, blir kommentert i rapporten. I enkelte tilfeller kommenteres også forskjeller i resultatene mellom ulike undergrupper av foreldre.⁷ Der det er hensiktsmessig blir det også foretatt en sammenligning mot resultatene fra årets undersøkelse rettet mot barn.

Samtlige resultater og nedbrytninger på bakgrunnsvariabler og signifikanstester, finnes i vedlegget til rapporten. Summeringer av prosenter kan avvike med ± 1 prosentpoeng som følge av avrunding av desimaler.

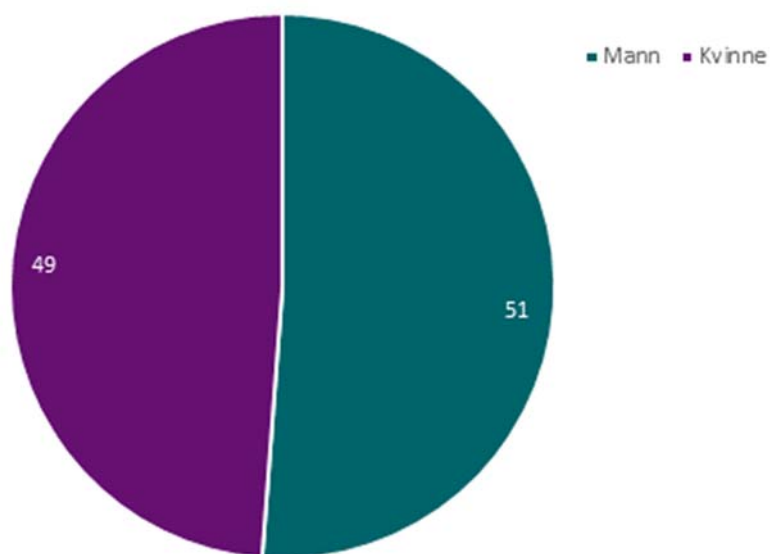
⁷ For eksempel basert på foreldrenes kjønn, alder og utdanningsnivå.

Bakgrunn

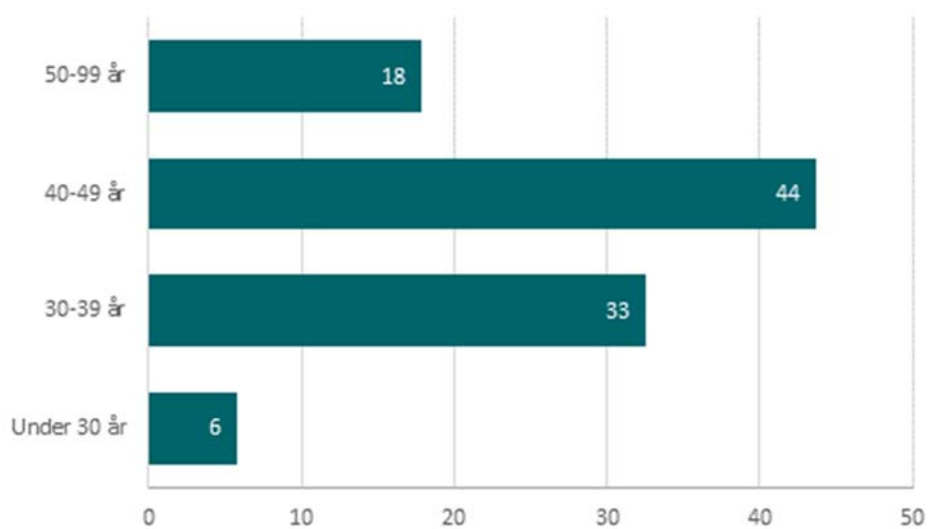
Om utvalget

Figur 2 og 3 viser kjønns- og aldersfordelingen i utvalget. 51 prosent er menn, og 49 prosent er kvinner. Nesten åtte av ti respondenter er mellom 30 og 50 år. Kun seks prosent av foreldrene er under 30 år, mens 18 prosent er eldre enn 50 år.

Figur 2: Respondentens kjønn. Prosent. N=2 171

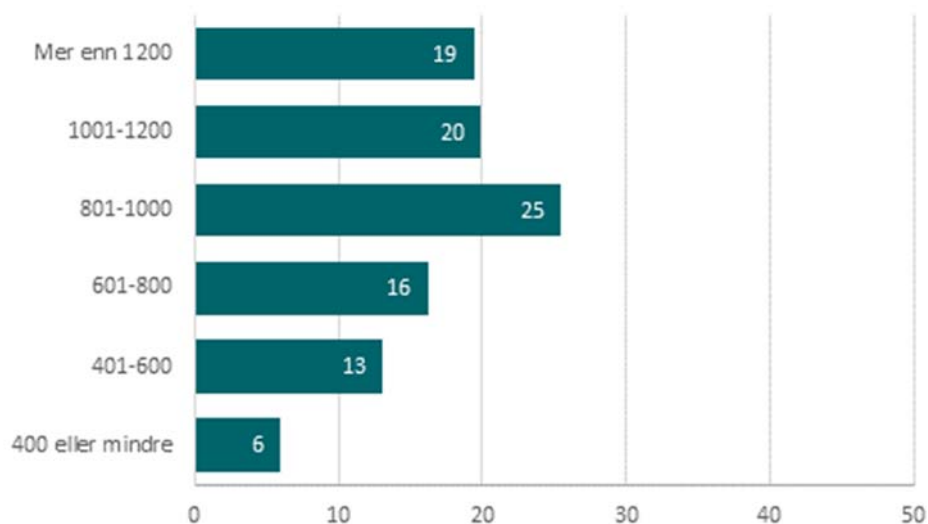

Figur 3: Respondentens alder. Prosent. N=2 171

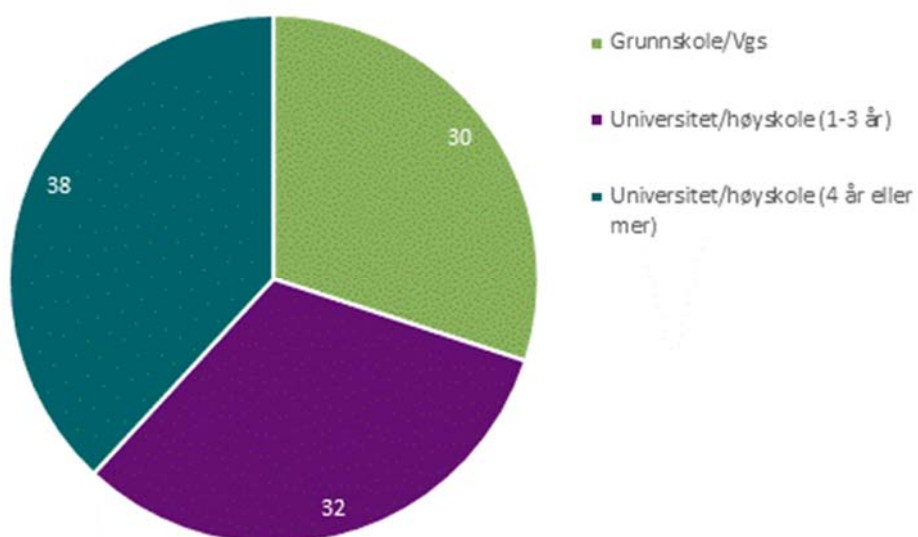
I figur 4 vises en fordeling av husstandenes bruttoinntekt. Seks prosent har en bruttoinntekt på 400 000 kroner eller mindre per år. Fire av ti husstander har bruttoinntekt på over én million per år.

Figur 4: Husstandens samlede brutto årsinntekt i hele 1000. Prosent. N=1838

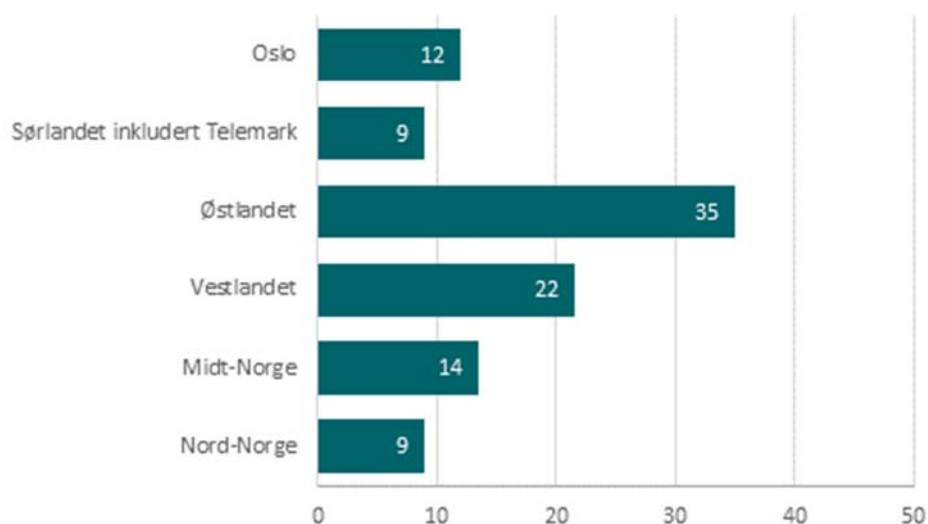
30 prosent av respondentene har utdanning tilsvarende grunnskole/videregående skole, mens 38 prosent har utdanning tilsvarende fire år eller mer på universitet eller høyskole. 32 prosent har utdanning i ett til tre år ved universitet/høyskole.

Figur 5: Respondentens utdanningsnivå. Prosent. N=2 171

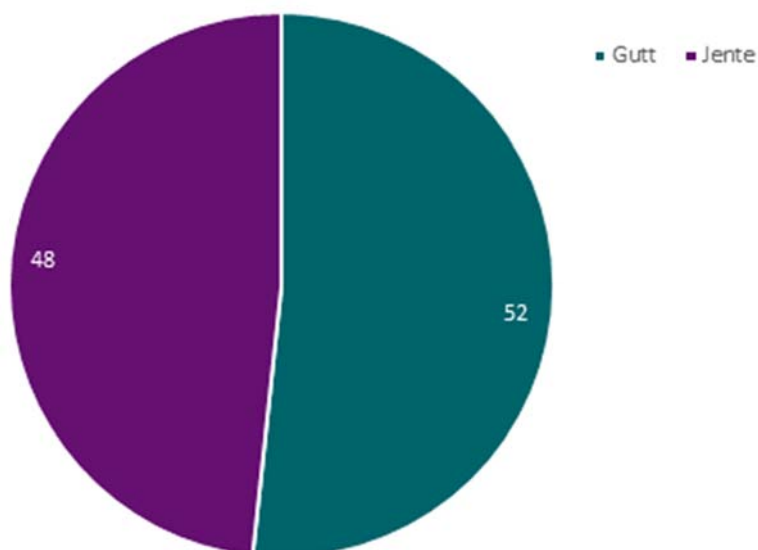
47 prosent av utvalget er bosatt i Oslo eller på Østlandet, 31 prosent hører hjemme på Sør- og Vestlandet, mens 22 prosent kommer fra Nord- og Midt-Norge.

Figur 6 Landsdel. Prosent. N=2 171

De neste figurene viser fordelinger på barnets kjønn og alderssammensetning etter kjønn. 52 prosent av foreldrene svarer med utgangspunkt i en gutt, og 48 prosent svarer med utgangspunkt i en jente.

Figur 7: Barnets kjønn. Prosent. N=2 171

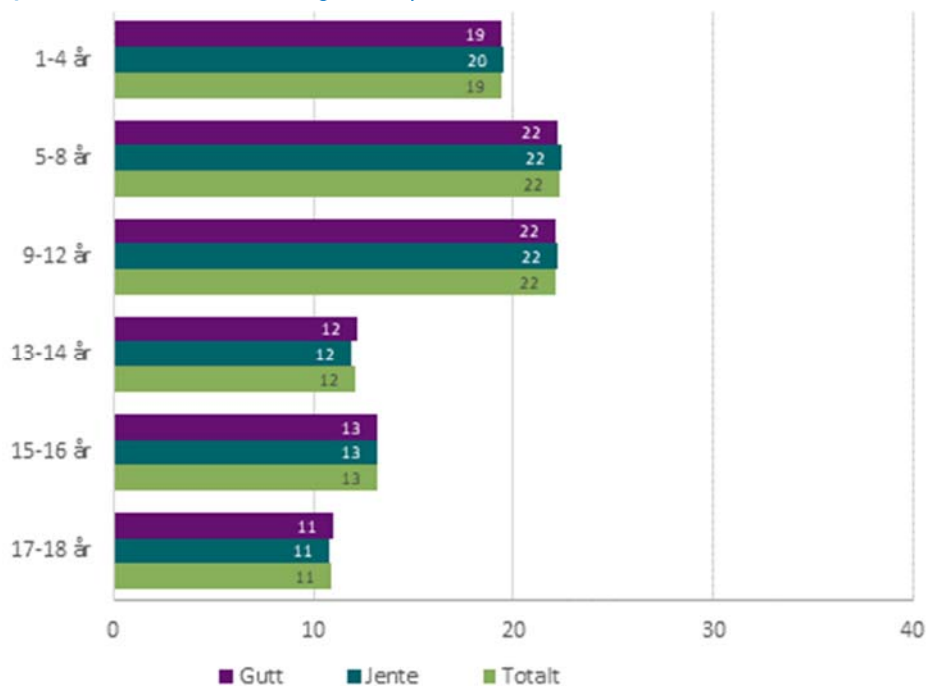

Videre viser figur 8 at 19 prosent svarer for barn under fem år; 22 prosent for barn i alderen 5 til 8 år; 22 prosent for barn i alderen 9 til 12 år; 12 prosent for barn fra 13 til 14 år; 13 prosent for barn i alderen

15 til 16 år; og elleve prosent for barn mellom 17 og 18 år. Det er omtrent like mange foreldre som har svart for gutter og jenter i alle aldre.

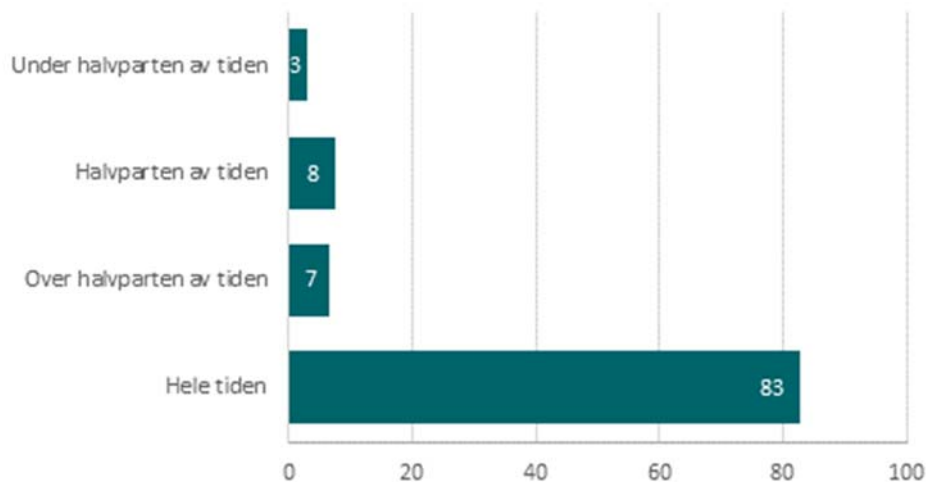
Gruppen med barn i alderen 17 til 18 år består av en god del flere 17-åringer enn 18-åringer, henholdsvis 53 mot 182. Foreldre med barn på 18 år er altså noe underrepresentert i denne gruppen, noe som muligens kan skyldes at en del av ungdommene i denne alderen har flyttet hjemmefra.

Figur 8: Barnets alder totalt og etter kjønn. Prosent. N=2 172

Figur 9 viser at 83 prosent i utvalget har barnet boende hjemme hos seg hele tiden. Kun tre prosent av de som svarte, har barnet boende hjemme under halvparten av tiden.

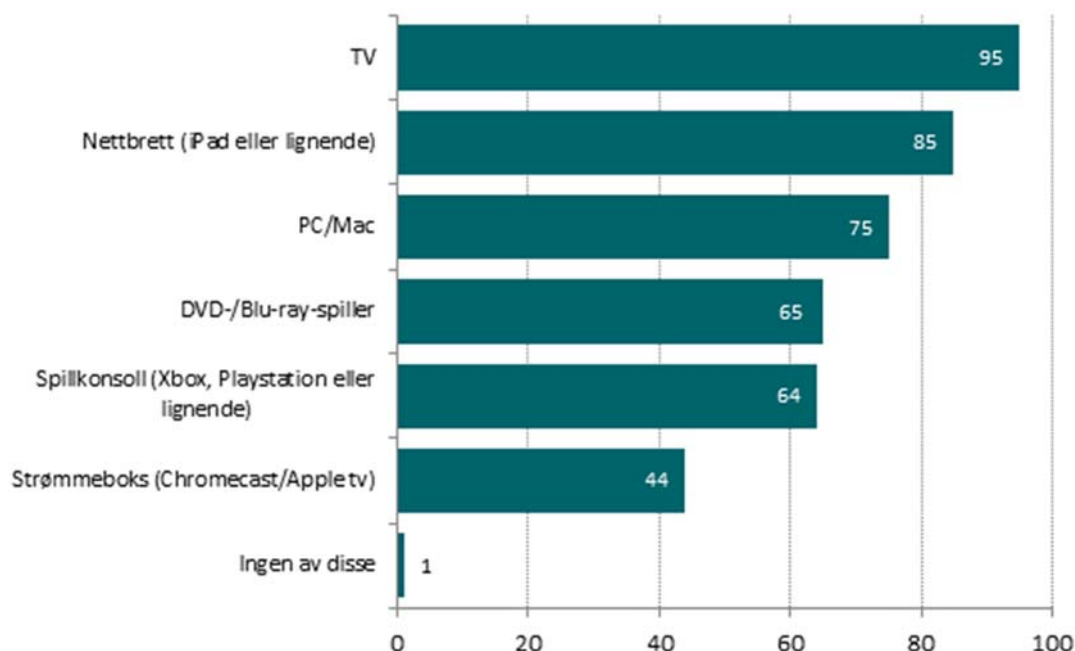
Figur 9: Bor barnet hjemme? Prosent. N=2 171

Barns medievaner

Tilgang til medier

Figur 10: Har barnet tilgang til noen av følgende medier hjemme? Prosentandel som har tilgang.

Foreldrene ble bedt om å oppgi om barnet har tilgang til ulike medier. Figur 10 viser at de fleste barn har tilgang til en rekke medier, og kun én prosent har ikke tilgang til noen av de nevnte mediene.

Nesten alle barn (95 prosent) har tilgang til tv. Når det gjelder de yngste barna mellom 1 og 4 år, har 91 prosent tilgang, mens 97-98 prosent av barna i 9-18-årsalderen har tilgang til tv.

85 prosent har tilgang til nettbrett. Andelen med tilgang er lavest blant barn i alderen 1 til 4 år (77 prosent), 15 til 16 år (80 prosent) og 17 til 18 år (74 prosent), men også i disse aldersgruppene har de fleste barn nettbrett. 91 til 93 prosent av barn i 5-12-årsalderen har tilgang til nettbrett.

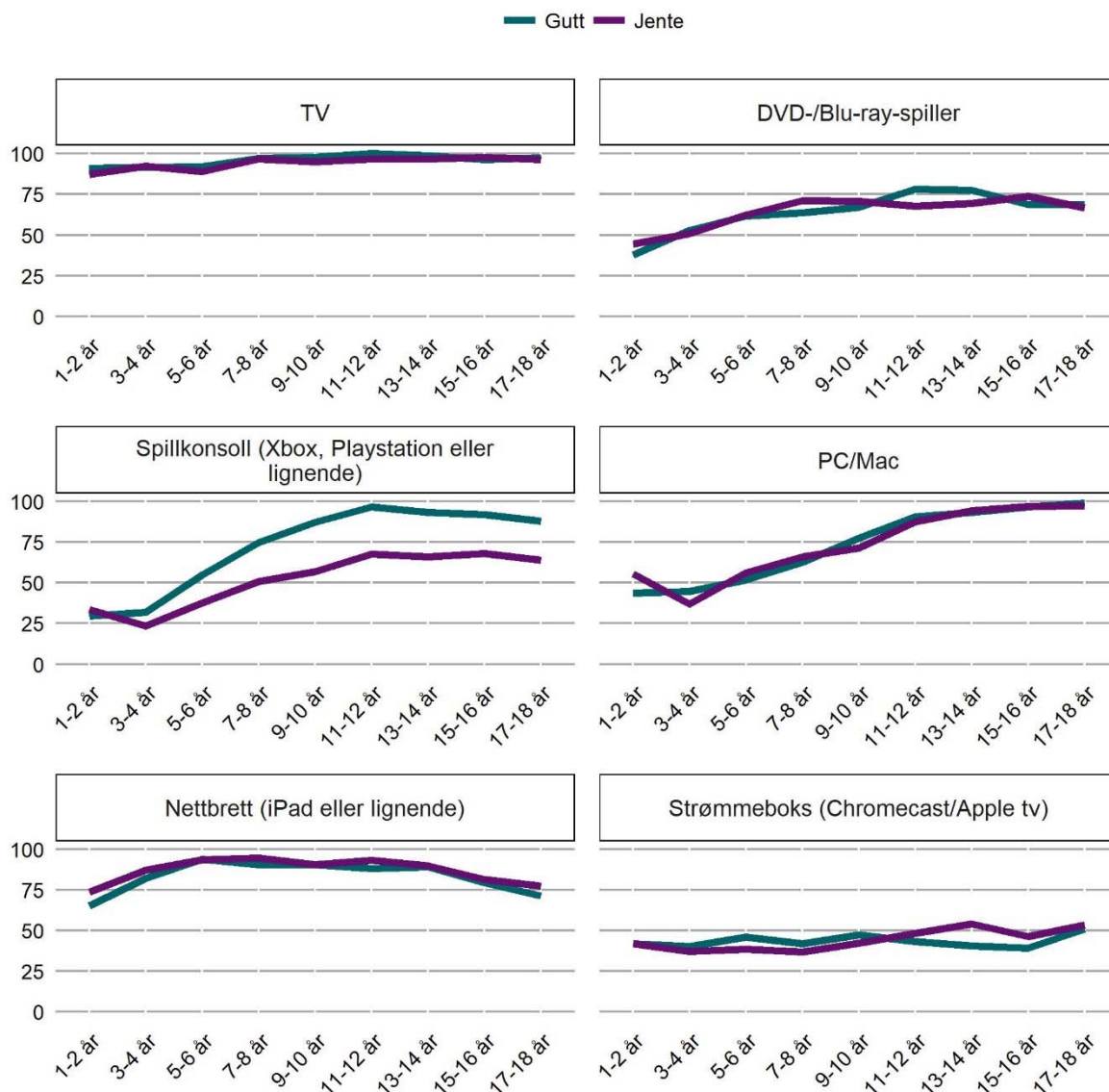
Ifølge foreldrene har tre av fire barn tilgang til PC/Mac. Andelen er lavest blant barn mellom 1 og 8 år (45 til 60 prosent), og betydelig høyere fra 9-årsalderen (over 80 prosent). Blant 15-18-åringene har 97-98 prosent tilgang til PC/Mac.

65 prosent av barna har tilgang til DVD-/Blu-ray-spiller. Andelen med tilgang er lavest blant de yngste barna i alderen 1 til 4 år (46 prosent). Fra 9-årsalderen har omtrent sju av ti tilgang til DVD-/Blu-ray-spiller.

64 prosent av foreldrene svarer at barna har tilgang til spillkonsoll. Her er det en tydelig forskjell mellom gutter og jenter (74 mot 53 prosent). På alle alderstrinn er det en høyere andel gutter enn jenter som har tilgang til spillkonsoll. Andelen med tilgang er høyest fra 9-18 årsalderen og varierer fra 88 til 93 prosent blant guttene i dette aldersintervallet og fra 63 til 68 prosent blant jentene.

44 prosent oppgir at barna har tilgang til strømmeboks. Andelen varierer fra fire av ti av de med barn i alderen 1 til 4 år sammenlignet med ca. halvparten av de med barn i 17-18-årsalderen.

Figur 11: Prosentandel med tilgang til ulike medier etter barnets kjønn og alder.

En lavere andel av de som bor i hushold med lavest inntekt⁸, svarer at barnet har tilgang til de ulike mediene sammenlignet med de som bor i hushold med høyere inntekt. Størst forskjell finner vi når det gjelder tilgang til nettbrett og strømmeboks.

Sammenlignet med i 2016 har det vært en klar økning i andelen som har tilgang på strømmeboks, mens andelen med tilgang på DVD-/Blue-ray-spiller har gått ned i alle aldersgrupper. Ellers er det forholdsvis stabile resultater. På grunn av endring i utvalget⁹, presenteres kun sammenligning for foreldre med barn i alderen 1 til 16 år.

⁸ Bruttoinntekt på 400 000 kroner eller mindre per år.

⁹ I undersøkelsen gjennomført i 2016, besto utvalget av foreldre til barn i alderen 1 til 16 år, mens utvalget i denne undersøkelsen er foreldre med barn i alderen 1 til 18 år.

Tabell 2: Prosentandel med tilgang til ulike medier. Tidsserie.

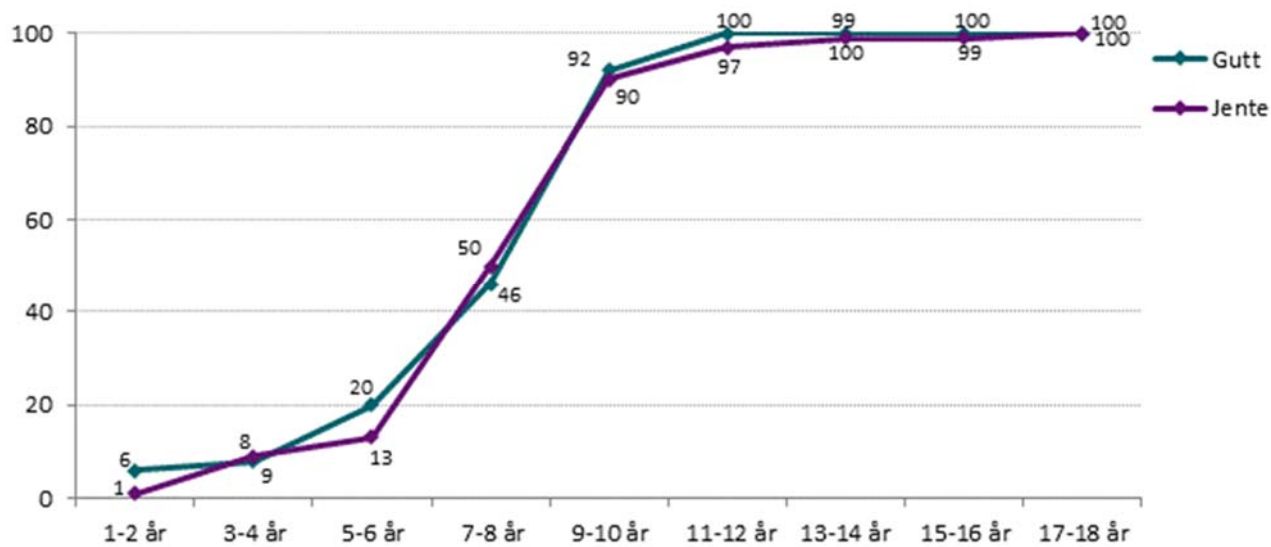
	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
TV	92	91	96	94	97	97	97	98	98	97
DVD-/Blu-ray-spiller	55	46	75	65	79	71	85	74	76	71
Spillkonsoll (Xbox, Playstation eller lignende)	-	30	-	56	-	78	-	80	-	80
PC/Mac	55	45	61	60	90	82	95	94	95	97
Nettbrett (Ipad eller lignende)	77	77	86	93	91	91	86	89	77	80
Strømmeboks (Chromecast/Apple tv)	28	40	26	41	32	45	28	47	32	43

Mobiltelefon

Ifølge foreldrene har til sammen 66 prosent av barna mobiltelefon. 63 prosent har egen smarttelefon, to prosent har egen mobil som ikke er smarttelefon, mens én prosent deler en mobil med andre i familien.

Andelen med egen mobiltelefon er seks prosent blant barn i alderen 1-4 år og 34 prosent blant barn i alderen 5-8 år. Fra 8-9-årsalderen ser vi en kraftig økning. Ni av ti barn har, ifølge foreldrene, mobiltelefon når de er 9-10 år. I de eldste aldersgruppene har omtrent alle mobiltelefon, og de fleste har smarttelefon.

Figur 12: Har barnet ditt mobiltelefon? Prosentandel som har egen mobiltelefon etter barnets kjønn og alder.

Det er et mønster at andelen som svarer at barnet har egen mobiltelefon, synker med foreldrenes utdanningsnivå. Totalt sju av ti foreldre med grunnskole-/videregående utdanning svarer at barnet har egen mobiltelefon mot seks av ti med høgskole- eller universitetsutdannelse på 4 år eller mer.

Tabell 3 viser en sammenligning over tid når det gjelder barns tilgang til mobiltelefon. Vi ser at andelen barn i alderen 5 til 8 år som har mobiltelefon, har økt fra 22 til 33 prosent i perioden 2014 til 2018. Smarttelefon har blitt betydelig mer vanlig blant barna, spesielt blant de i alderen 5 til 12 år.

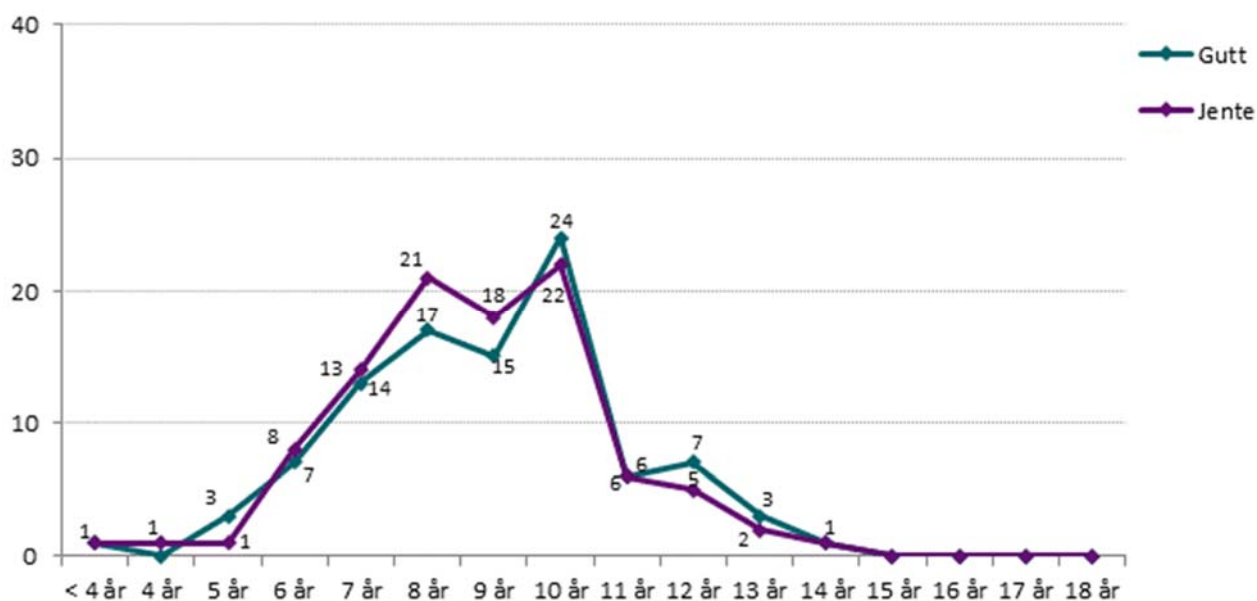
Tabell 3: Har barnet ditt egen mobiltelefon? Tidsserie. Prosent.

	ALDER													
	1-4 år			5-8 år			9-12 år			13-14 år		15-16 år		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018	
Ja, en smarttelefon	2	3	4	12	18	26	73	85	92	94	98	99	100	
Ja, en egen mobil (ikke smarttelefon)	0	1	1	6	6	5	17	8	2	3	1	1	0	
Ja, deler en mobil med andre i familien	1	1	1	4	5	2	2	2	1	0	0	0	0	
Nei	98	95	94	78	72	66	8	5	5	3	0	0	0	

Foreldrene ble videre bedt om å oppgi hvor gammel barnet var da det fikk sin første mobil. Figur 13 viser at de aller fleste fikk mobiltelefon i alderen 7 til 10 år (71 prosent). 16 prosent svarte at barnet fikk mobiltelefon etter 10-årsalderen, og elleve prosent at barnet fikk mobiltelefon før det fylte 7 år.

Gjennomsnittsalderen for første mobil er 8,8 år.¹⁰ En litt høyere andel av jentene enn guttene fikk mobiltelefon før de fylte 10 år (64 mot 56 prosent).

Figur 13: Hvor gammelt var barnet da det fikk sin første mobiltelefon? Prosentandel etter barnets kjønn og alder.

Tabell 4 viser en sammenligning over tid for når barna fikk sin første mobiltelefon.

Sammenligningen gjelder for foreldre med barn i alderen 1 til 16 år. Tendensen er at barna blir stadig

¹⁰ 15 foreldre oppga at barna fikk sin første mobiltelefon da de var yngre enn fire år. Disse settes til tre år før gjennomsnittsberegningen, men har liten innvirkning på totalsnittet siden de er såpass få. 34 foreldre har svart "vet ikke/husker ikke", og disse er tatt ut av beregningen av gjennomsnittsalderen.

yngre når de får sin første mobiltelefon. Tidligere var det vanlig at barn i alderen 5 til 8 år fikk mobiltelefon først da de var 7 til 8 år. Nå er det vanlig at barna i denne aldersgruppen får sin første mobiltelefon allerede i 5–6-årsalderen. Også blant de eldre barna er mønsteret det samme. Andelen som har fått mobiltelefon i 7–8-årsalderen øker, mens andelen som ikke hadde mobilteletelefon før i 9–10-årsalderen, går ned.

Tabell 4: Alder ved første mobiltelefon. Prosent av de med barn i ulike aldersgrupper som har mobiltelefon. Tidsserie.

	ALDER													
	1–4 år*			5–8 år			9–12 år			13–14 år		15–16 år		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018	
Yngre enn 4 år	0	47	45	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	
4 år	17	7	8	1	4	2	0	0	0	0	0	0	0	
5 år	0	4	13	4	9	10	1	0	2	0	0	0	1	
6 år	13	4	4	30	31	34	4	7	5	1	5	2	1	
7 år	0	7	4	35	28	33	12	13	18	7	8	5	6	
8 år	8	0	0	28	25	18	29	29	29	14	20	10	10	
9 år	6	4	0	0	0	0	29	29	26	16	17	11	16	
10 år	7	4	0	0	0	1	20	18	16	36	30	32	36	
11 år	0	0	0	0	0	0	4	2	1	14	11	14	9	
12 år	0	3	0	0	0	0	1	0	0	9	5	15	12	
13 år	-	0	0	-	0	0	-	0	0	2	2	6	5	
14 år	-	0	0	-	0	0	-	0	0	0	1	1	1	
15 år	-	0	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	
16 år	-	0	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0	
Vet ikke/husker ikke	49	21	25	2	2	1	1	1	1	2	1	3	2	

* NB: Veldig lav n i denne kategorien. I 2016 kun 28 barn som fikk egen mobil i denne alderskategorien, og i 2018 kun 24. Det er derfor ikke lagt vekt på sammenligning av innen denne alderskategorien. Det er også noen motstridende svar, der foreldrene oppgir en høyere alder på spørsmålet om når barnet fikk mobiltelefon enn de svarte på barnas alder.

Tidsbruk

I dette kapitlet ser vi nærmere på hvor lang tid barna bruker på ulike aktiviteter i hverdagen. Foreldrene er bedt om å oppgi omtrent hvor lang tid deres barn brukte på ulike aktiviteter dagen i forveien.

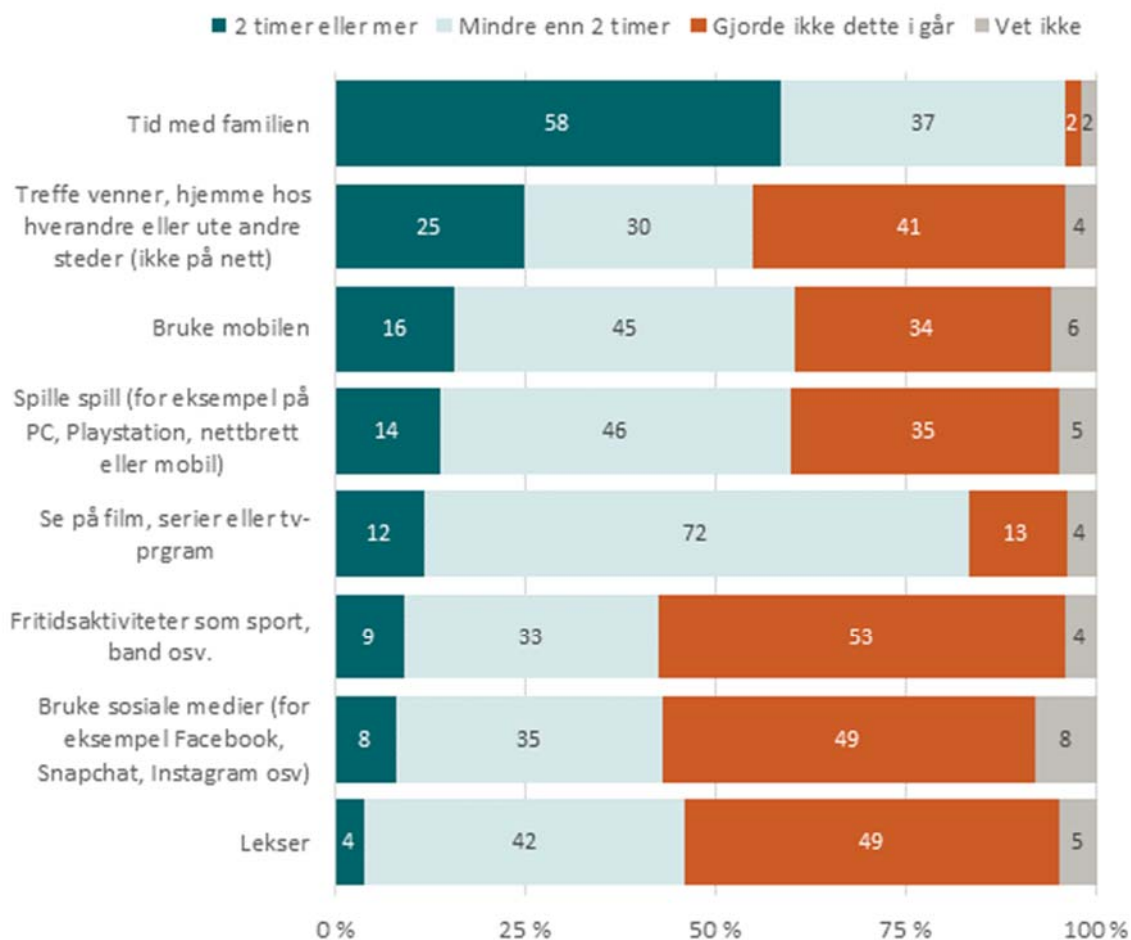
Tidsbruk på aktiviteter

Figur 14 viser fordelingen av tidsbruk for hver aktivitet. Vi ser at totalt 95 prosent av barna brukte tid med familien dagen i forveien, mens 84 prosent brukte tid på å se film, serier eller tv-program. 61

prosent svarte at barna hadde brukt tid på mobilen, og nesten like mange oppga at barna hadde spilt spill. Omtrent halvparten av barna (55 prosent) traff venner hjemme hos hverandre eller andre steder (ikke på nett) dagen før. Videre brukte under halvparten tid på lekser (46 prosent), sosiale medier (43 prosent) eller fritidsaktiviteter som sport, band osv. (42 prosent) ifølge foreldrene.

58 prosent av foreldrene oppga at barna deres brukte *to timer eller mer* med familien dagen i forveien, og dette skiller seg ut som den aktiviteten flest barn brukte mye tid på. Det var også en del barn som brukte to timer eller mer på å treffe venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder (25 prosent) men betydelig færre enn de som brukte så mye tid med familien.

Figur 14: Om du tenker på dagen i går, omtrent hvor lang tid brukte ditt barn på å gjøre følgende? Prosent

Spille spill

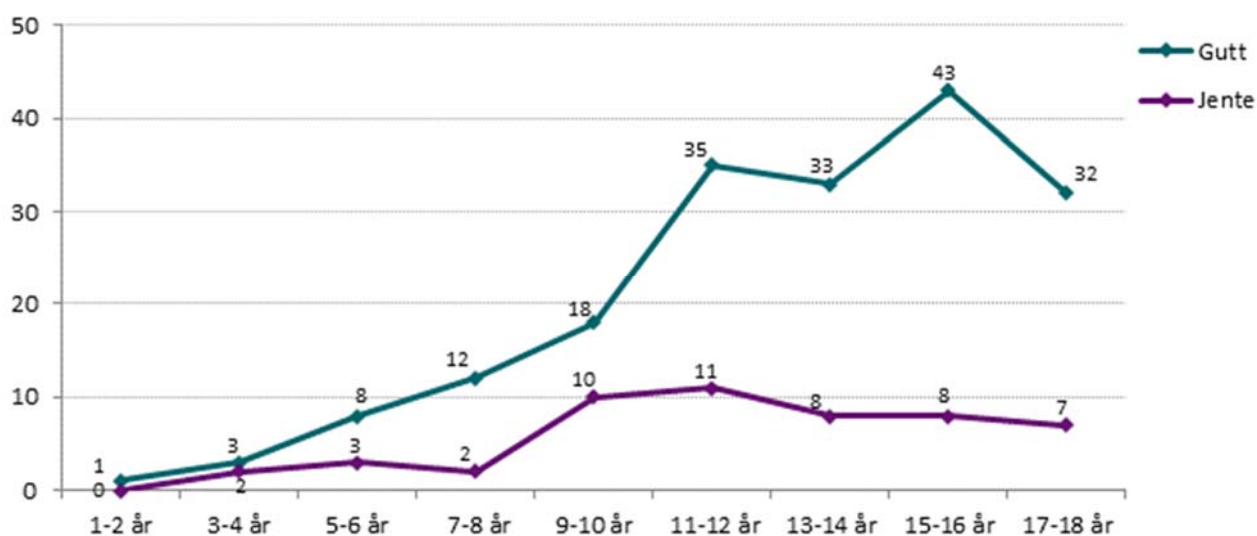
Spilling (på for eksempel PC, Playstation, nettbrett eller mobil) er en aktivitet som utføres betydelig oftere av gutter enn jenter. Totalt 68 prosent av foreldrene til guttene svarte at deres barn hadde brukt tid på å spille spill dagen i forveien, mot 51 prosent av foreldrene til jentene. Guttene brukte også betydelig mer tid på spilling enn jentene. Mens 21 prosent av guttene spilte *mer enn to timer*, gjaldt dette for kun seks prosent av jentene.

Figur 15 viser hvor mange prosent av foreldrene til gutter og jenter som svarte at deres barn spilte spill i *to timer eller mer* dagen i forveien. Andelen som gjorde dette er høyere blant guttene enn jentene fra 5–6-årsalderen. Differansen mellom gutter og jenter øker betydelig etter 10-årsalderen. Dette skyldes at tiden guttene bruker på spilling øker frem til 15–16-årsalderen før den går noe ned. Totalt spilte 43 prosent av de 15–16-årige guttene i to timer eller mer dagen i forveien. Andelen

jenter som spilte i to timer eller mer, er mindre påvirket av alder og gjelder på det meste ca. én av ti jenter.

Når det gjelder andelen som *ikke* spilte dagen i forveien, så synker den jo eldre guttene blir. 66 prosent av guttene i alderen 1 til 4 år og 32 prosent i alderen 5 til 8 år spilte ikke dagen i forveien. Blant guttene i 15–16-årsalderen var det ifølge foreldrene kun ni prosent som ikke spilte dagen i forveien. I øvrige aldersgrupper varierer andelen for guttene mellom elleve og 14 prosent. For jentene er andelen som *ikke* spilte dagen i forveien, høyest blant de i alderen 1 til 4 år (69 prosent) og lavest blant de i alderen 9 til 12 år (27 prosent).

Figur 15: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien.

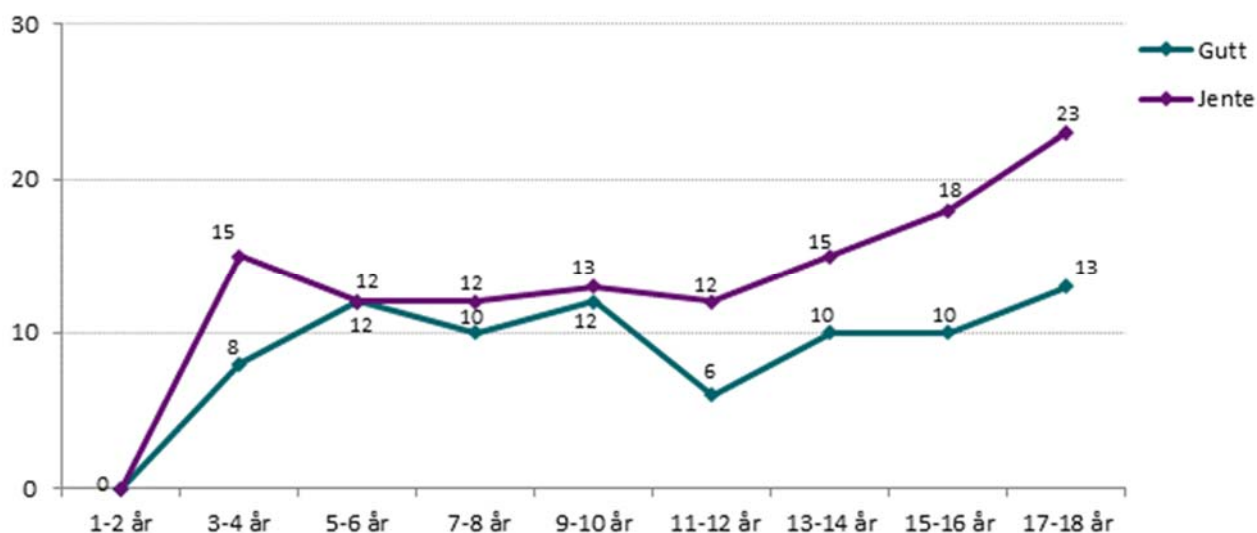

Se film, serier eller tv-program

84 prosent av foreldrene svarte at barnet så film, serier eller tv-program dagen i forveien. 13 prosent gjorde ikke dette, og fire prosent svarte *vet ikke*. De fleste (72 prosent) svarte at barnet brukte inntil to timer på å se film eller tv-program, mens tolv prosent brukte to timer eller mer.

Figur 16 viser andelen foreldre som svarte at deres barn så på film eller tv-program i to timer eller mer dagen i forveien. Denne andelen øker noe fra 11-årsalderen og er gjennomgående høyere blant jentene enn guttene. Ifølge foreldrene brukte 23 prosent av jentene i alderen 17 til 18 år to timer eller mer på å se film, serier eller tv-program, mot 13 prosent av guttene.

Figur 16: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på å se på film, serier eller tv-program dagen i forveien.

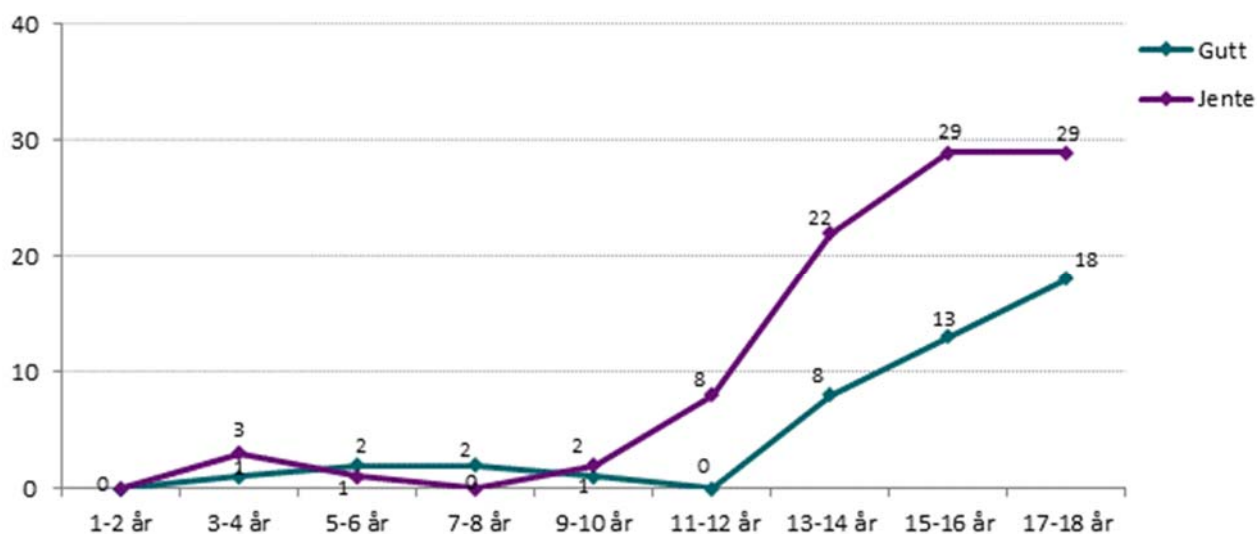

Bruke sosiale medier

43 prosent av foreldrene svarte at deres barn brukte sosiale medier dagen i forveien. 49 prosent oppga at de ikke hadde brukt dette, mens åtte prosent svarte *vet ikke*.

Bruken av sosiale medier har sterk sammenheng med alder, og ifølge foreldrene bruker jentene mer tid på dette enn guttene, spesielt fra 11-årsalderen. Blant 17-18-åringene brukte omtrent alle guttene og jentene sosiale medier dagen i forveien. Andelen som brukte sosiale medier i to timer eller mer, ligger på ca. 30 prosent blant jenter i alderen 15 til 18 år mot mellom 13 og 18 prosent av gutter i samme alder.

Figur 17: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på sosiale medier dagen i forveien.

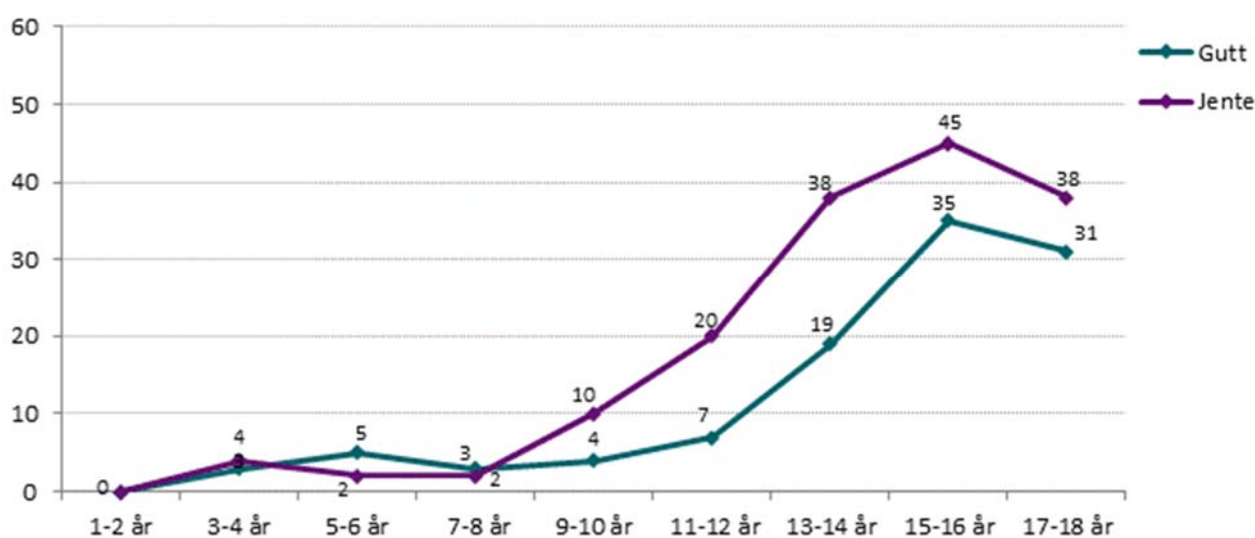

Bruke mobilen

61 prosent av foreldrene svarte at deres barn brukte mobilen dagen i forveien. 34 prosent oppga at barna *ikke* brukte mobilen, mens seks prosent svarte *vet ikke*. Ifølge foreldrene øker andelen som brukte mobilen med barnas alder; fra 20 prosent av barn i alderen 1 til 4 år, til 90 prosent blant 17–18-åringene.

Figur 18 viser andelen foreldre som svarte at deres barn brukte mobilen i to timer eller mer dagen i forveien. Både blant gutter og jenter øker andelen betydelig fra 11-årsalderen fram til 15-årsalderen. Det er også fra den alderen det oppstår en tydelig forskjell mellom jentene og guttene. Kjønnforskjellen er størst i 13–14-årsalderen, der 38 prosent av jentene og 19 prosent av guttene brukte mobilen i to timer eller mer ifølge foreldrene. Differansen mellom kjønnene er litt mindre i de to eldste aldersgruppene (7 til 10 prosentpoeng).

Figur 18: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien.

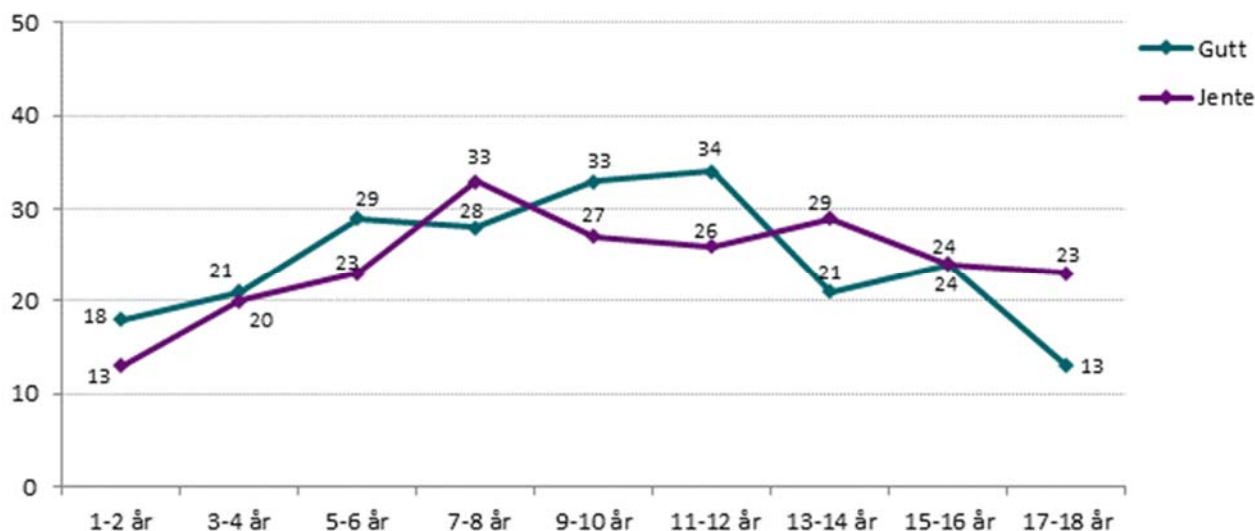
Treffe venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder (ikke på nettet)

55 prosent av foreldrene svarte at deres barn traff venner hjemme hos hverandre eller ute andre steder dagen i forveien. 30 prosent oppga at barna traff venner i *inntil to timer*, mens 25 prosent svarte at de traff venner i *to timer eller mer*.

41 prosent av foreldrene svarte at deres barn *ikke* traff venner dagen i forveien. Andelen som ikke traff venner, er betydelig høyere blant barna i 1–4-årsalderen (59 prosent) og lavest blant barna i 9–12-årsalder (30 prosent).

Figur 19 viser andelen foreldre som svarte at deres barn traff venner i *to timer eller mer* dagen i forveien. Denne andelen øker fremt til 7-8 år for jentene, og 11-12 år for guttene, før den synker frem mot 18-årsalderen. Resultatene viser ikke noe entydig mønster når det gjelder kjønnsforskjeller. Blant jentene er det flest som brukte to timer eller mer på å treffe venner blant 7-8-åringene (omtrent en tredjedel). For guttene er andelen høyest blant de i alderen 9-12 år (omtrent en tredjedel).

Figur 19: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene traff venner (ikke på nett) i to timer eller mer dagen i forveien.

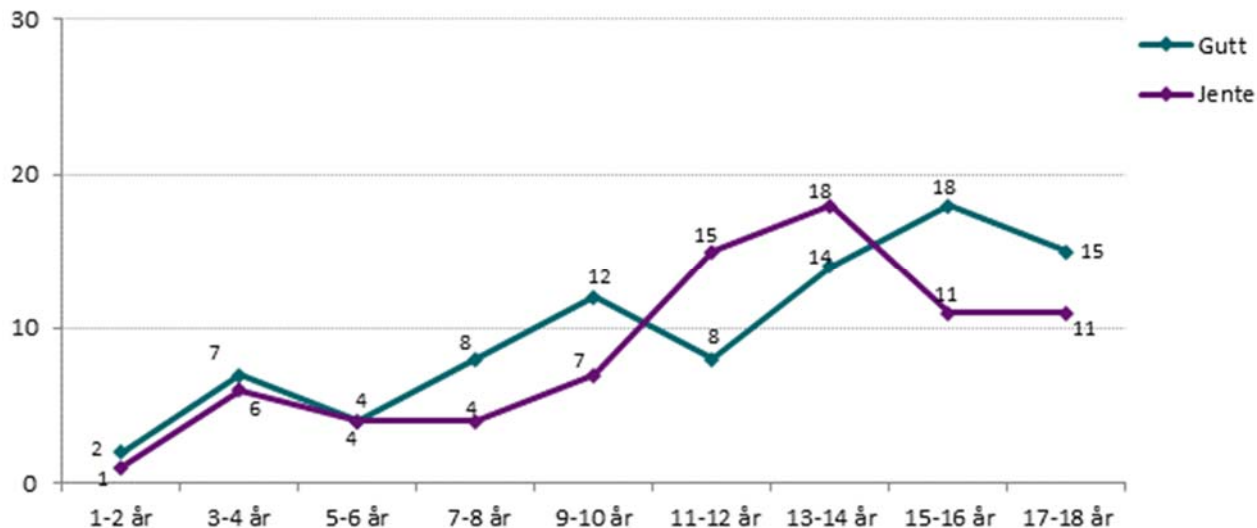

Fritidsaktiviteter som sport, band, osv.

42 prosent av foreldrene svarte at deres barn drev med fritidsaktiviteter som sport, band osv. dagen i forveien. 53 prosent av barna gjorde ikke dette. Forskjellene mellom gutter og jenter er totalt sett små. Andelen som drev med fritidsaktiviteter, er høyest i 13-14-årsalderen for begge kjønn; 68 prosent av guttene og 61 prosent av jentene.

Figur 20 viser hvor stor andel som, ifølge foreldrene, brukte *to timer eller mer* på fritidsaktiviteter som sport, band osv. dagen i forveien. Blant jentene er det i 13-14-årsalderen flest bruker mye tid på dette (18 prosent), mens for guttene gjelder dette de i 15-16-årsalderen (også 18 prosent).

Figur 20: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene drev med fritidsaktiviteter som sport, band, osv. i to timer eller mer dagen i forveien.

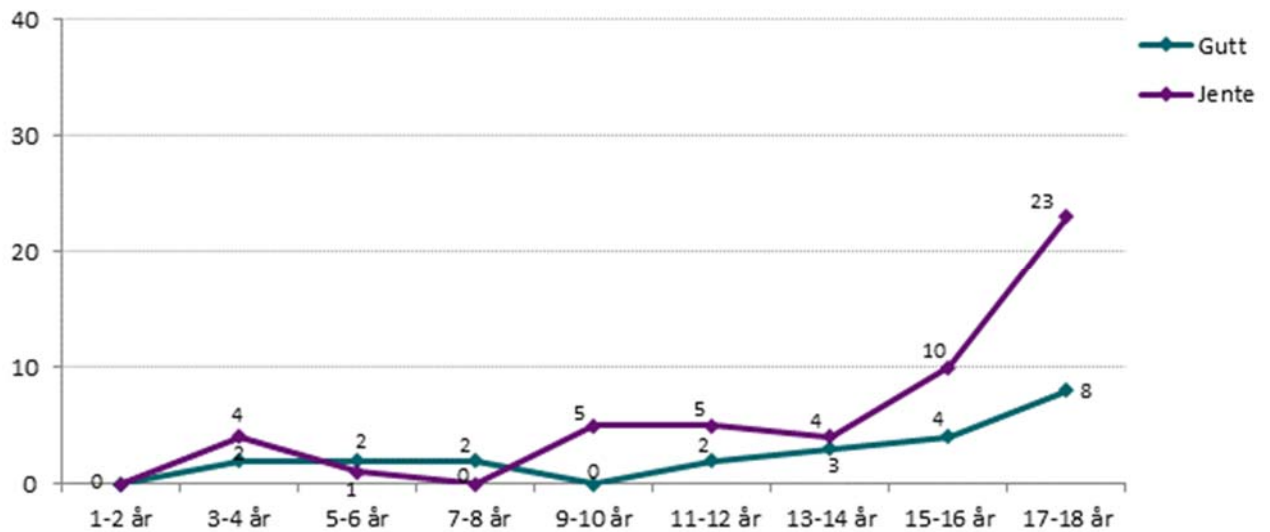
Lekser

46 prosent av foreldrene svarte at deres barn gjorde lekser dagen i forveien. 49 prosent av barna gjorde ikke dette ifølge foreldrene. Andelen som dagen i forveien gjorde lekser, er høyest blant 17-18-åringene (66 prosent) og lavest blant 5-8-åringene (42 prosent) om vi ser bort fra aldersgruppen som ikke er i skolealder (1 til 4 år).

Hvor lang *tid* barna brukte på lekser, har sammenheng med både kjønn og alder. Blant 17-18-åringene brukte totalt 41 prosent *én time eller mer* på leksene dagen i forveien. Ifølge foreldrene gjaldt dette en høyere andel av jentene enn guttene (49 mot 34 prosent).

Figur 21 viser hvor stor andel som svarte at deres barn brukte *to timer eller mer* på lekser dagen i forveien. Dette gjelder i størst grad 17-18-åringene og betydelig flere jenter enn gutter (23 mot åtte prosent).

Figur 21: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene gjorde lekser i to timer eller mer dagen i forveien.

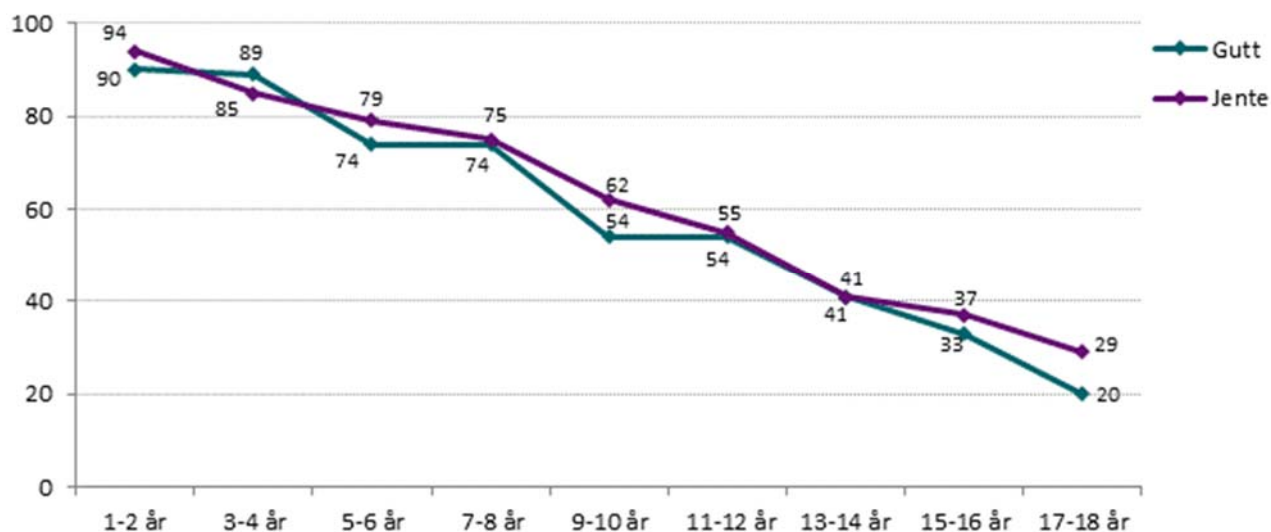
Tid med familien

Ifølge foreldrene brukte 95 prosent av barna tid med familien dagen i forveien. Omtrent seks av ti svarte at deres barn brukte to timer eller mer sammen med familien.

Hvor mye tid barna bruker med familien henger sammen med hvor gamle de er. De yngste barna bruker klart mest tid, mens de eldste bruker minst tid. 89 prosent av 1-4-åringene var med familien i to timer eller mer dagen i forveien mot 24 prosent av 17-18-åringene.

Figur 22 viser hvor stor andel som svarte at deres barn brukte to timer eller mer med familien dagen i forveien. Andelen synker med barnas alder både for jentene og guttene. Det er gjennomgående små kjønnsforskjeller, men blant de eldste er det flere jenter enn gutter (29 mot 20 prosent) som brukte to timer eller mer med familien ifølge foreldrene.

Figur 22: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte tid med familien i to timer eller mer dagen i forveien.

Endringer over tid i tidsbruk ¹¹

Tabellene nedenfor viser en sammenligning med 2016 i andelen av gutter og jenter som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer på ulike aktiviteter.

Blant guttene har det vært en klar økning innen alle aldersgruppene i andelen som spilte spill i to timer eller mer dagen i forveien. For begge kjønn finner vi en økning i andelen som brukte to timer eller mer på mobilen, særlig fra 13-årsalderen. Blant jentene har det også vært en økning fra 13-årsalderen i andelen som brukte to timer eller mer på å se film, serier eller tv-program. Flere av de 15-16-årige jentene brukte sosiale medier i to timer eller mer sammenlignet med 2016. Videre har det vært en viss nedgang blant jentene i 9-12-årsalderen som brukte to timer eller mer på å treffe venner utenom nettet. Ellers er det forholdsvis små endringer.

¹¹ Tidsbruk kan være vanskelig å anslå, og respondentene vil i noen grad bruke de ulike svaralternativene som referansepunkter for å gjøre egne anslag. Det har vært noen mindre justeringer i oppsett av svarkategoriene, og enkelte kategorier er slått sammen. Ved sammenligning over tid bør det derfor tas høyde for at disse justeringene (selv om svaralternativene dekker det samme utfallsrommet) kan ha innvirkning på hvordan respondentene har gjort tidsanslag – særlig når usikkerheten rundt faktisk tidsbruk er stor.

Tabell 5. Prosentandel av gutter i ulike aldre som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer dagen i forveien på ulike aktiviteter. Tidsserie.

	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Spille spill	2	2	3	10	16	26	22	33	21	43
Se film, serier eller tv-program*	9	4	9	11	6	9	3	10	4	10
Bruke sosiale medier	1	0	2	2	1	0	4	8	12	13
Bruke mobilen	2	1	2	4	3	6	8	19	17	35
Treffe venner (ikke på nett)	16	20	23	28	36	34	25	21	25	24

*Serier ble lagt til i dette svaralternativet i 2018

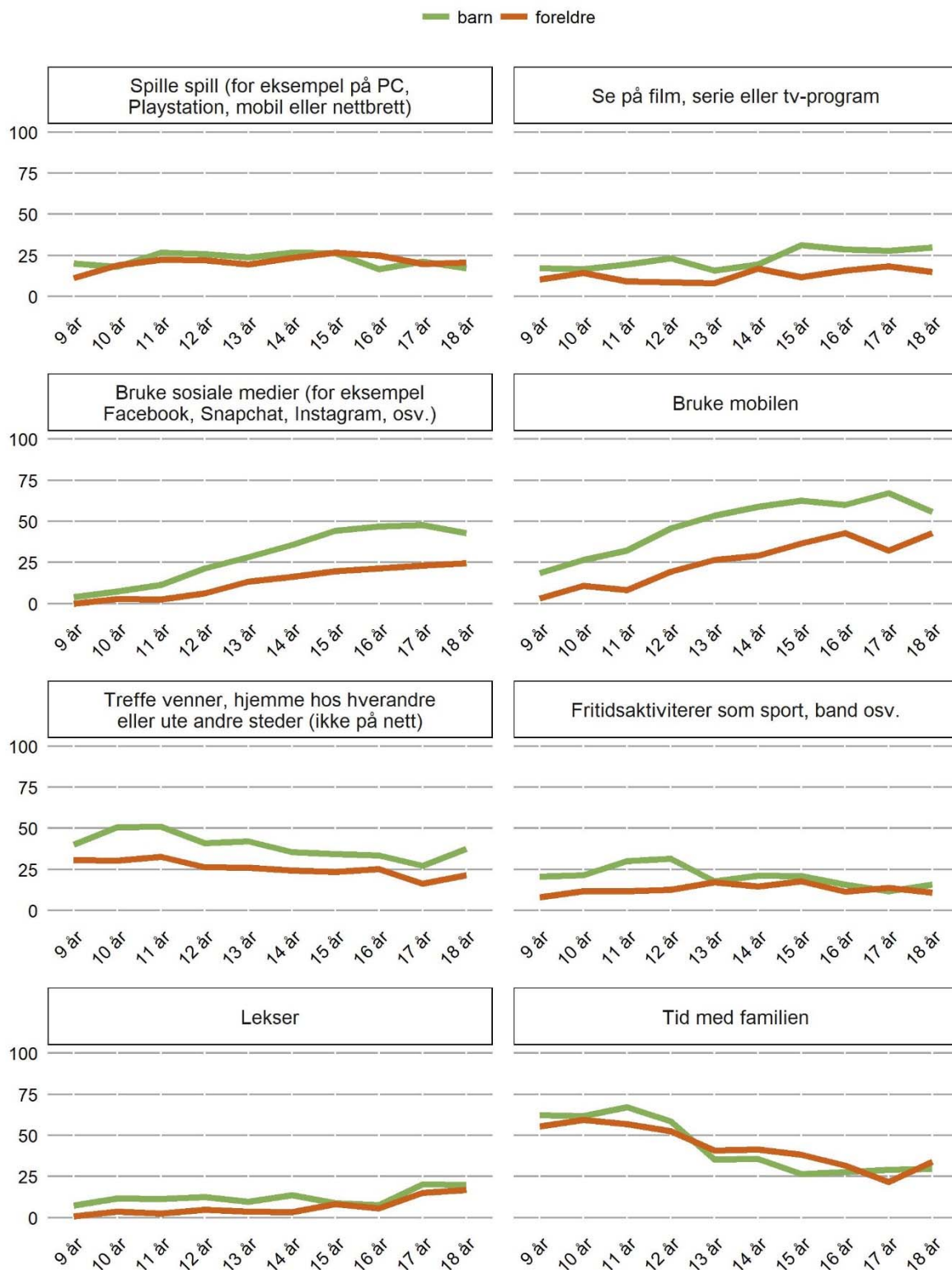
Tabell 6: Prosentandel av jenter i ulike aldre som ifølge foreldrene brukte to timer eller mer dagen i forveien på ulike aktiviteter. Tidsserie.

	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Spille spill	1	1	2	2	6	10	6	8	7	8
Se film, serier eller tv-program*	9	8	8	12	11	12	9	15	12	18
Bruke sosiale medier	1	1	0	0	2	5	21	22	24	29
Bruke mobilen	2	2	1	1	10	16	28	38	37	45
Treffe venner (ikke på nett)	14	16	30	28	33	26	25	29	25	24

*Serier ble lagt til i dette svaralternativet i 2018

Sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn

Figur 23: Prosentandelen som gjorde aktivitetene to timer eller mer dagen i forveien. Sammenligning mellom hva foreldre med barn i alderen 9 til 18 år oppgir og hva barn i alderen 9 til 18 år selv oppgir.

Figur 23 viser en sammenligning av resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9 til 18 år med hva foreldre til barn i samme alder svarer. Vi finner at en høyere andel av barna svarer at de brukte to timer eller mer på mange av aktivitetene sammenlignet med andelen foreldre som oppgir at dette gjaldt deres barn. Det er når det gjelder tidsbruk på mobil og sosiale medier at vi finner de største forskjellene mellom foreldre og barn. Den mest samstemte vurderingen av tidsbruk gjelder tiden barna brukte på spilling.

73 prosent av jentene i alderen 17 til 18 år svarer at de brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien, mens kun 38 prosent av foreldrene til jenter i denne aldersgruppen svarer det samme. Av guttene i denne aldersgruppen svarer 52 prosent at de brukte to timer eller mer på mobilen dagen i forveien, mens 31 prosent av foreldrene deres svarer det samme.

Ser vi nærmere på tidsbruk på sosiale medier, finner vi fra undersøkelsen blant barna at 56 prosent av jentene i alderen 15 til 16 år brukte sosiale medier i to timer eller mer, mens 29 prosent av foreldrene til jenter i samme aldersgruppe svarer det samme. 34 prosent av guttene i alderen 15 til 16 år oppgir at de brukte sosiale medier i to timer eller mer, mens 13 prosent av foreldrene til gutter i samme aldersgruppe oppgir det samme.

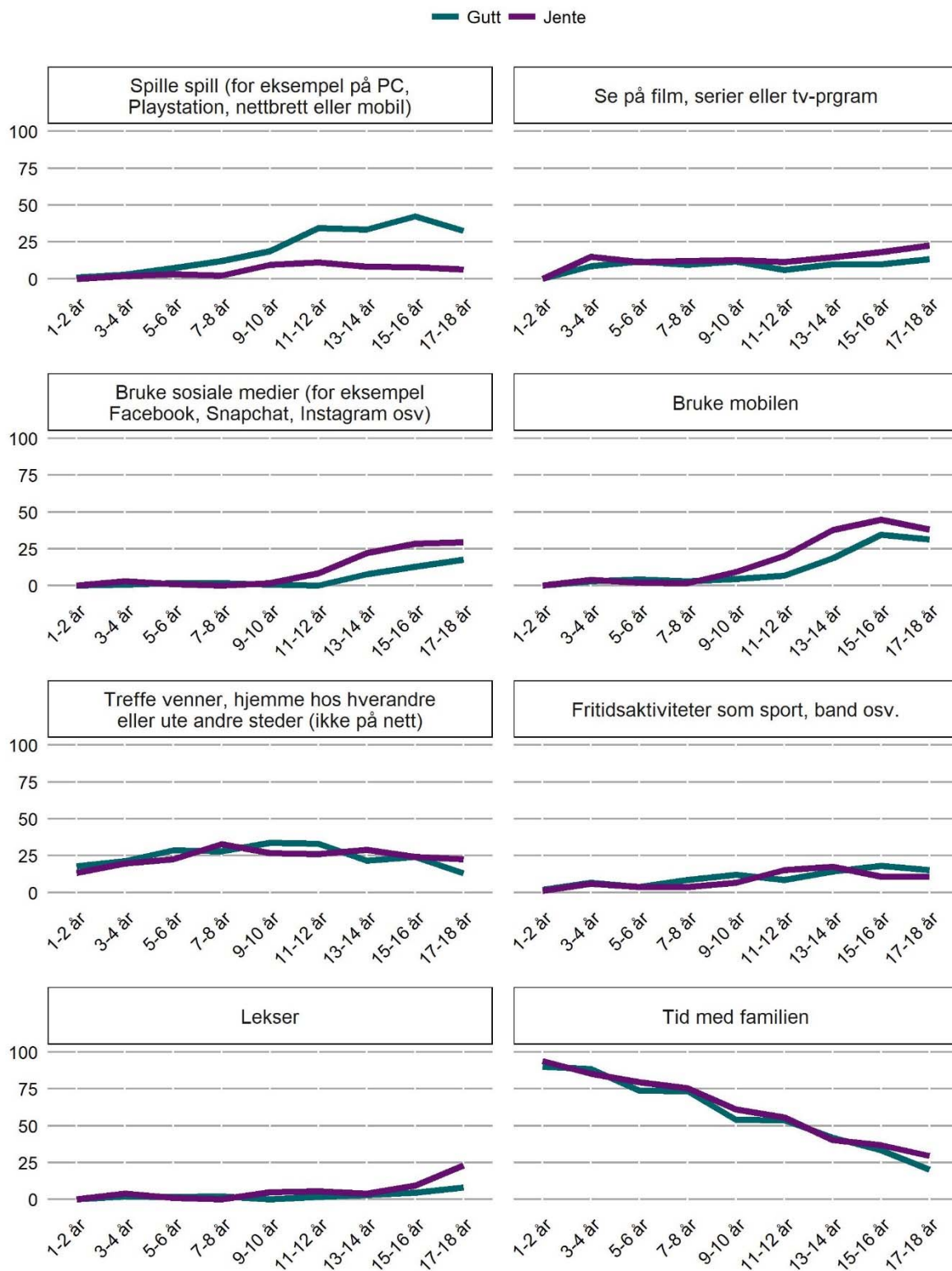
Oppsummert om tidsbruk på aktiviteter

Figur 24 oppsummerer andelen foreldre som oppgir at deres gutter og jenter har brukt to timer eller mer på de ulike aktivitetene dagen i forveien. Vi kan merke oss at særlig tidsbruken på sosiale medier og mobilen er økende med alder for begge kjønn. Blant guttene øker også andelen som brukte to timer eller mer på å spille spill, med alderen. Andelen som brukte to timer eller mer med familien, synker med alderen for begge kjønn.

Gjennomgående brukte en høyere andel jenter enn gutter to timer eller mer på mobilen, sosiale medier eller på å se film, serier eller tv-program. Guttene, på sin side, brukte betydelig mer tid på å spille spill sammenlignet med jentene.

En sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn viser at andelen barn som svarer at de brukte to timer eller mer på mange av aktivitetene er høyere enn andelen foreldre som oppgir at dette gjelder deres barn.

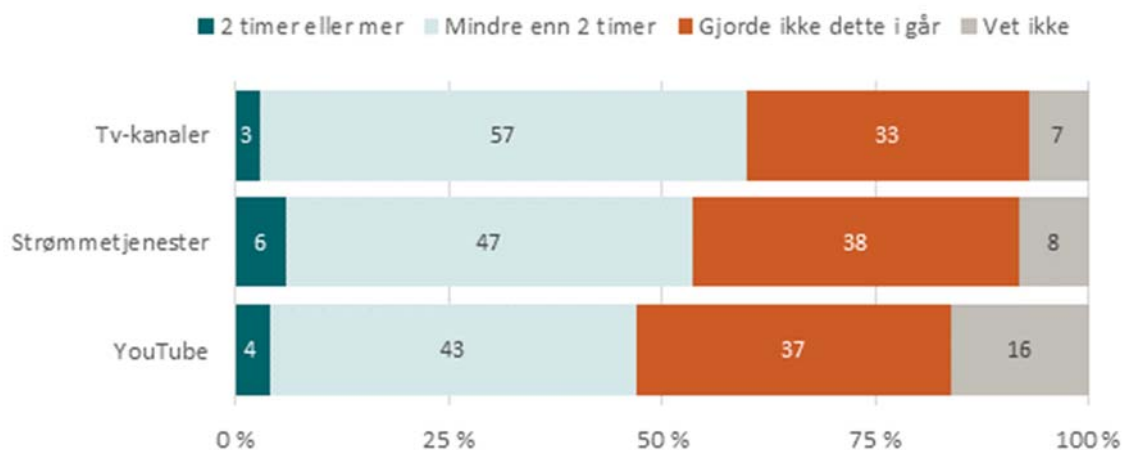
Figur 24: Prosentandel gutter og jenter som gjorde aktivitetene to timer eller mer dagen i forveien, basert på hva foreldrene har oppgitt.

Tidsbruk på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube

Foreldrene ble også spurt om hvor lenge deres barn så på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube dagen i forveien. Fra figur 25 ser vi at totalt 60 prosent av barna så på tv-kanaler, mens 53 prosent så på strømmetjenester ifølge foreldrene. Videre oppga 47 prosent at deres barn så på YouTube dagen i forveien. Kun mindre andeler (tre til seks prosent) mente at barna brukte to timer eller mer på dette.

Figur 25: Om du tenker på dagen i går, hvor lenge så barnet ditt på det følgende? Prosent.

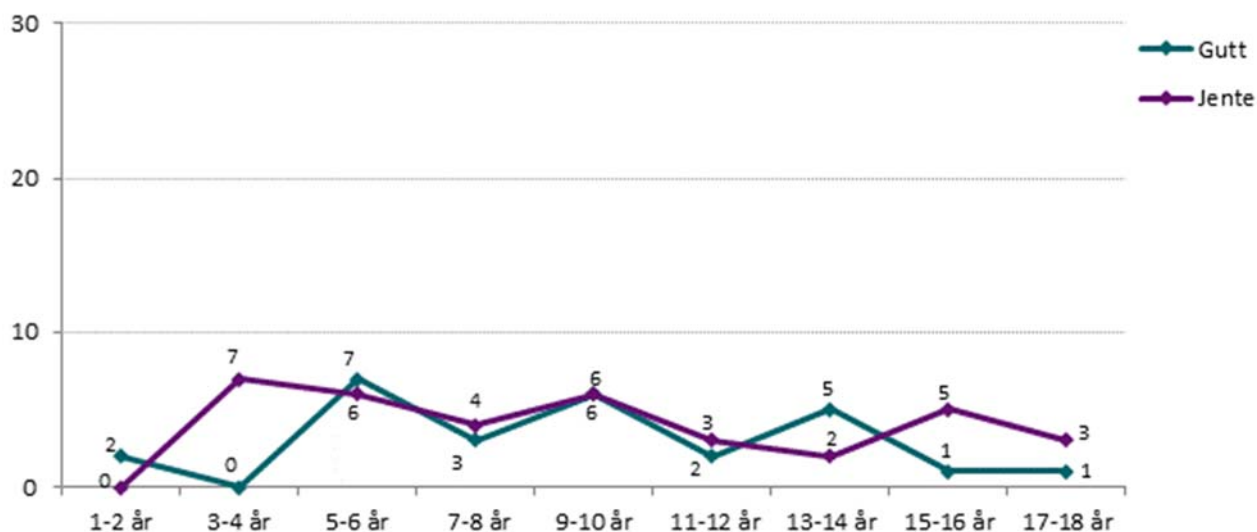
Tv-kanaler

60 prosent av foreldrene mener deres barn så på tv-kanaler dagen i forveien. Ifølge foreldrene så 37 prosent på tv i under én time, mens 23 prosent gjorde dette i én time eller mer.

Andelen som svarte at barnet deres ikke så på tv i det hele tatt, er høyest blant de som svarer for barn i alderen 1 til 4 år. Fire av ti av barna i denne aldersgruppen så ikke på tv i det hele tatt, mens det gjelder omtrent tre av ti av de som svarer for eldre barn.

Figur 26 viser hvor stor andel som svarte at deres barn så på tv *to timer eller mer* dagen i forveien. Dette gjelder gjennomgående få av jentene og guttene i alle aldersgrupper.

Figur 26: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene så på tv-kanaler to timer eller mer dagen i forveien.

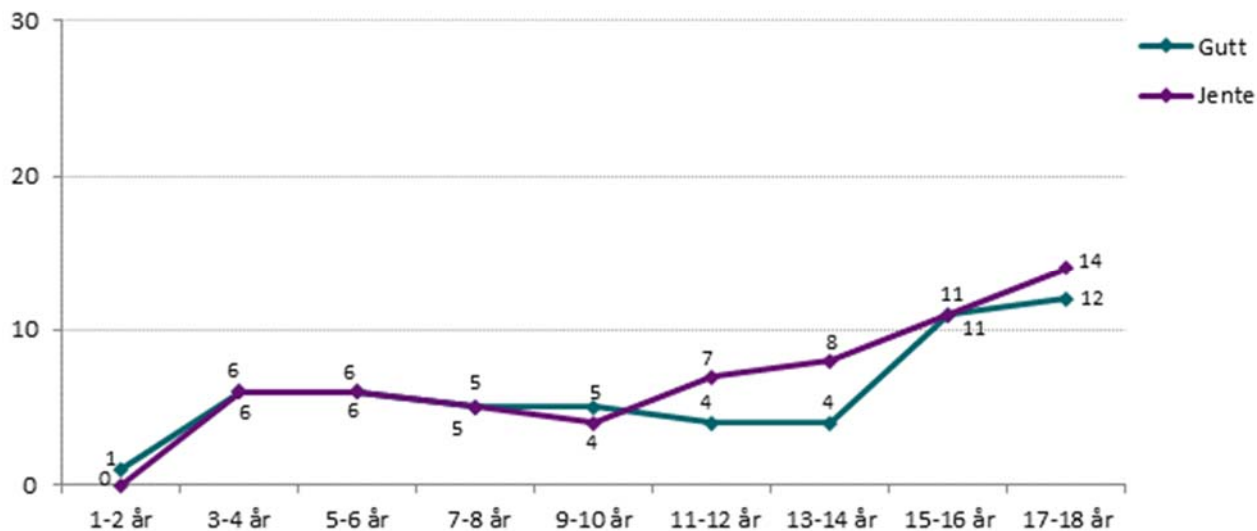
Strømmetjenester (f.eks. Netflix, Viaplay og NRK Nett-tv)

53 prosent av foreldrene mener deres barn så på strømmetjenester dagen i forveien. 25 prosent svarer at barnet brukte under én time på dette, mens 28 prosent oppga at barnet brukte strømmetjenester i én time eller mer.

Andelen som oppgir at deres barn ikke så på strømmetjenester dagen i forveien, går ned med barnets alder. Fram til 12-årsalderen ligger andelen som ikke så på strømmetjenester rundt 40 til 45 prosent, mens den fra 13-årsalderen er betydelig lavere (24 til 31 prosent).

Desto eldre barna er, jo lenger så de strømmetjenester dagen i forveien. 13 prosent av 17-18-åringene så *to timer eller mer*, mot kun tre prosent av 1-4-åringene. Etter 10-årsalderen er det litt flere jenter enn gutter som brukte to timer eller mer på strømmetjenester ifølge foreldrene.

Figur 27: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene så på strømmetjenester to timer eller mer dagen i forveien.

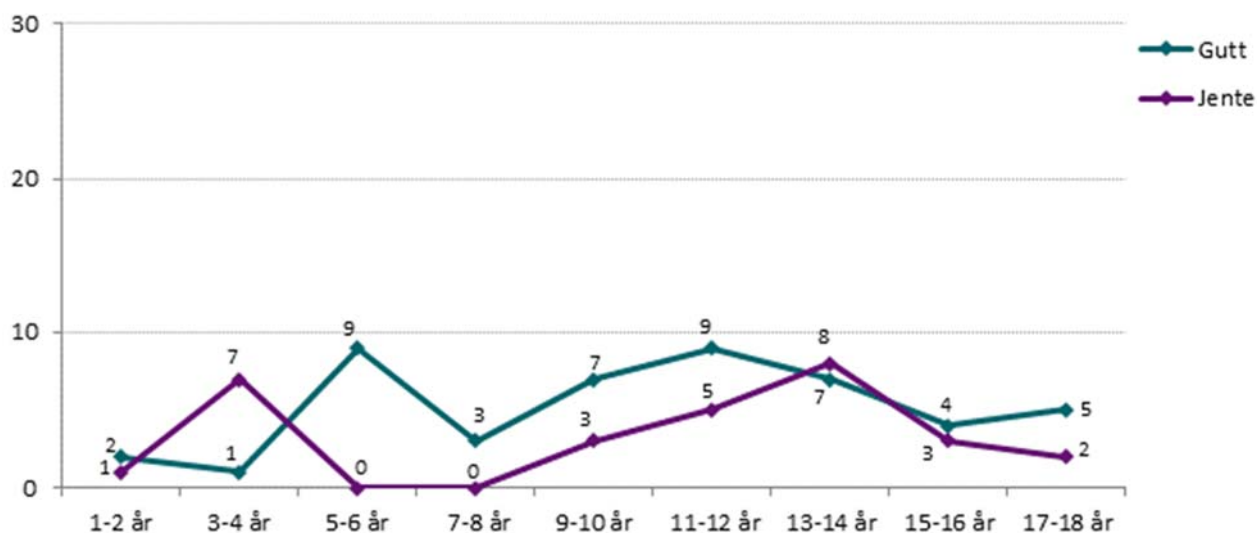

YouTube

47 prosent av foreldrene mener deres barn så på YouTube dagen i forveien. 29 prosent brukte under én time på dette, mens 18 prosent brukte én time eller mer ifølge foreldrene. Guttene brukte gjennomgående litt lengre tid enn jentene. 22 prosent av guttene så på YouTube i én time eller mer mot 15 prosent av jentene. Ifølge foreldrene var det en litt høyere andel av jentene enn guttene som ikke så på YouTube dagen i forveien (40 mot 34 prosent).

Figur 28 viser at det er forholdsvis få jenter og gutter som så på YouTube to timer eller mer dagen i forveien. Dette gjelder alle aldersgrupper. Det er blant guttene i alderen 5 til 6 år og 11 til 12 år vi finner høyest andel som så på YouTube i to timer eller mer dagen i forveien (omtrent en av ti).

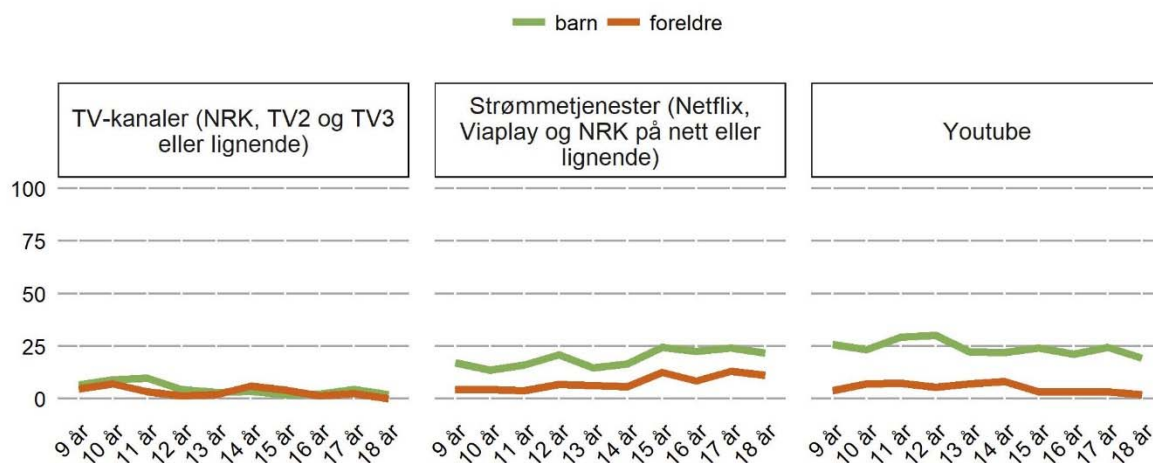
Figur 28: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene så på YouTube to timer eller mer dagen i forveien.

Sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn

Figur 29 viser en sammenligning av hvor stor andel av barna som svarer at de dagen i forveien så to timer eller mer på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube dagen i forveien med hvor stor andel av foreldrene som svarer det samme. I alle aldersgrupper svarer gjennomgående flere av barna enn foreldrene at de brukte to timer eller mer på strømmetjenester og YouTube. Vi finner størst forskjell når det gjelder YouTube. Mens 25 prosent av barna i alderen 9 til 18 år sier de brukte YouTube to timer eller mer dagen i forveien, mener kun fem prosent av foreldrene at dette gjaldt deres barn i samme alder.

Figur 29: Prosentandelen som så på mediet to timer eller mer dagen i forveien. Sammenligning mellom hva foreldrene med barn i alderen 9 til 18 år oppgir og hva barn i alderen 9 til 18 år selv oppgir.

Oppsummert om tidsbruk på medier

Totalt sett har en høyere andel barn brukt tv-kanaler enn strømmetjenester og YouTube dagen i forveien. Ifølge foreldrene er det imidlertid meget lave andeler som brukte to timer eller mer på dette.

Når det gjelder tv-kanaler, er andelen som så på dette to timer eller mer dagen i forveien gjennomgående liten på tvers av både kjønn og alder. For strømmetjenester ser vi imidlertid at denne andelen øker noe med alder, og den er aller høyest blant de eldste jentene. Det er en noe høyere andel gutter enn jenter som så YouTube to timer eller mer forrige dag ifølge foreldrene.

En sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn viser at andelen barn som svarer at de brukte to timer eller mer på tv-kanaler, strømmetjenester og YouTube er høyere enn andelen foreldre som oppgir at deres barn brukte to timer eller mer på dette.

Medieinnhold

Foretrukne nettsider/apper

Foreldrene ble bedt om å oppgi én til tre nettsider eller apper barnet deres viser spesiell interesse for eller besøker regelmessig. Øverst på lista finner vi YouTube, som 40 prosent av foreldrene hevder deres barn besøker regelmessig. En betydelig andel av foreldrene mener også NRK Super er populært blant barna (20 prosent). Deretter følger Snapchat (16 prosent), Netflix (elleve prosent), Facebook (ti prosent) og Instagram (ni prosent). 21 prosent av foreldrene oppgir at de ikke vet hvilke nettsider barnet deres besøker, mens ni prosent hevder barnet ikke bruker internett.

Forskjeller i foreldrenes svar er først og fremst knyttet til barnas kjønn og alder. Blant gutter er YouTube på topp i alle aldersgrupper ifølge foreldrene. Blant de yngste guttene er NRK Super også

populært og ligger som nummer to frem til og med 9–11-årsalderen. Fra 12-årsalder og oppover blir sosiale medier mer populært blant guttene, og Snapchat, Facebook og Instagram er de mest populære etter YouTube.

Blant jenter er NRK Super mest populært blant de yngste mellom 1 og 8 år. YouTube er, ifølge foreldrene, mest populært i 9–14-årsalderen hos jentene, mens Snapchat ligger på topp blant 15–18-åringene med Facebook og Instagram på henholdsvis andre- og tredjeplass.

Tabell 7: Topp 5 nettsider/apper foreldrene mener barna besøker regelmessig. Gutter brutt ned på alder.

Gutter 1–4 år	n=217	Gutter 5–8 år	n=243	Gutter 9–11 år	n=194
YouTube	38 %	YouTube	44 %	YouTube	62 %
NRK Super	35 %	NRK Super	29 %	NRK Super	12 %
Netflix	17 %	Netflix	11 %	Snapchat	6 %
Fantorangen	5 %	NRK	5 %	Netflix	5 %
Viaplay	5 %	Viaplay	4 %	Minecraft	4 %
Gutter 12–14 år	n=188	Gutter 15–16 år	n=147	Gutter 17–18 år	n=122
YouTube	56 %	YouTube	38 %	YouTube	28 %
Snapchat	23 %	Snapchat	30 %	Facebook	27 %
Facebook	13 %	Facebook	26 %	Snapchat	21 %
Instagram	10 %	Instagram	16 %	Instagram	10 %
Netflix	7 %	VG	6 %	Netflix	8 %

Tabell 8: Topp 5 nettsider/apper foreldrene mener barna besøker regelmessig. Jenter brutt ned på alder.

Jenter 1–4 år	n=204	Jenter 5–8 år	n=234	Jenter 9–11 år	n=159
NRK Super	36 %	NRK Super	47 %	YouTube	41 %
YouTube	31 %	YouTube	38 %	NRK Super	32 %
Netflix	17 %	Netflix	20 %	Musical.ly	16 %
NRK	9 %	Viaplay	6 %	Snapchat	14 %
Fantorangen	7 %	Snapchat	4 %	Netflix	14 %
Jenter 12–14 år	n=199	Jenter 15–16 år	n=138	Jenter 17–18 år	n=112
YouTube	40 %	Snapchat	48 %	Snapchat	41 %
Snapchat	39 %	Facebook	41 %	Facebook	36 %
Instagram	26 %	Instagram	34 %	Instagram	31 %
Facebook	13 %	YouTube	23 %	YouTube	21 %
NRK Super	9 %	Netflix	6 %	Netflix	11 %

Foretrukne nyhetskilder

Foreldre med barn fra 5 til 18 år ble bedt om å svare på om barnet leser/ser nyheter og hvor ofte de i så fall gjør dette. Spørsmålet som angår nyheter på Supernytt, gikk kun til foreldre med barn i alderen 5 til 12 år. 35 prosent av barna i denne aldersgruppen ser Supernytt hver uke eller oftere ifølge foreldrene. Seks prosent ser på Supernytt hver dag.

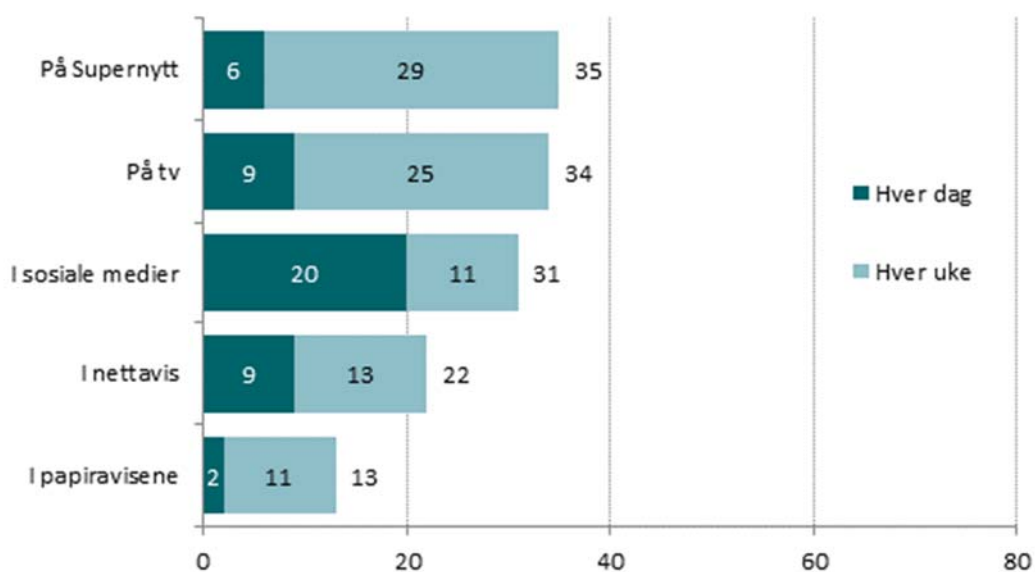
Ifølge foreldrene er det sosiale medier som oftest brukes til å lese/se nyheter på daglig basis. To av ti barn i alderen 5 til 18 år leser/ser nyheter i sosiale medier hver dag, mens totalt tre av ti gjør det ukentlig eller oftere.

Totalt 34 prosent ser nyheter på tv ukentlig eller oftere ifølge foreldrene. Forholdvis mange (25 prosent) ser nyheter på tv hver uke, mens en lavere andel gjør det hver dag (ni prosent).

22 prosent av barna i alderen 5 til 18 år leser nyheter i nettavisen ukentlig eller oftere, og ifølge foreldrene er det omtrent like vanlig å gjøre dette ukentlig (13 prosent) som daglig (ni prosent).

Papiraviser blir minst brukt som nyhetskilde ifølge foreldrene. 13 prosent leser nyheter i papiraviser ukentlig eller oftere, og kun to prosent gjør det hver dag.

Figur 30: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel som har svart *hver uke eller hver dag*.

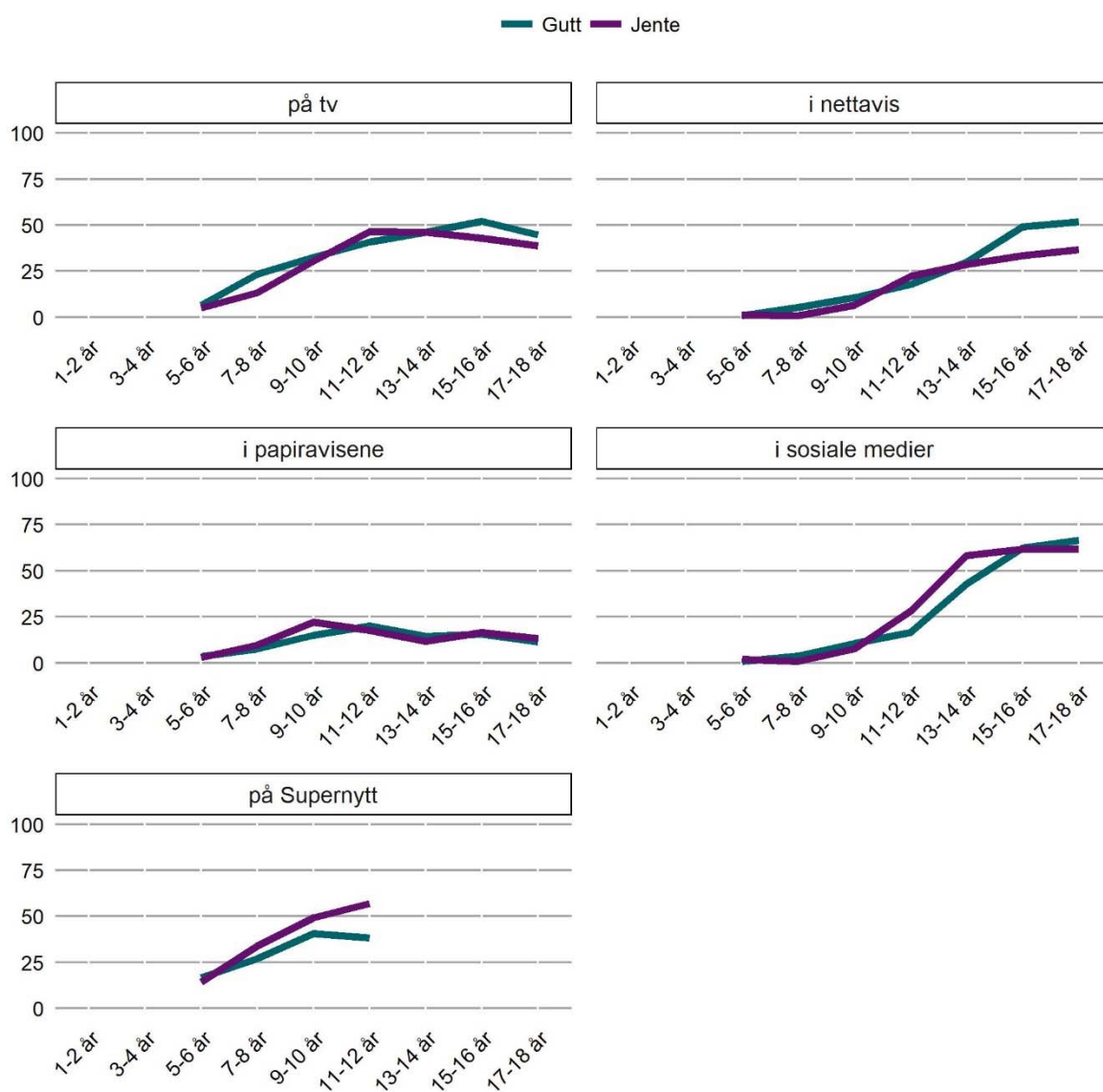

For begge kjønn øker andelen som ukentlig eller oftere leser/ser nyheter på tv, Supernytt, i nettavis og sosiale medier, med alderen. Papiraviser blir relativt sjelden benyttet som nyhetskilde av barn i alle aldersgrupper. Den høyeste andelen som ukentlig eller oftere leser nyheter i papiraviser, finner vi blant 9–12-åringene (18 prosent).

Guttene leser nyheter i nettaviser oftere enn jentene, og forskjellen er størst blant de eldste. 52 prosent av guttene i alderen 17 til 18 år leser nyheter i nettaviser ukentlig eller oftere mot 36 prosent av jentene i samme alder.

En litt høyere andel av jentene enn guttene leser/ser nyheter på sosiale medier ukentlig eller oftere. Forskjellen gjelder først og fremst i 13–14-årsalderen der 58 prosent av jentene og 43 prosent av guttene leser/ser nyheter på sosiale medier så ofte. Etter 14-årsalderen er det små kjønnsforskjeller.

Figur 31: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel som har svart *hver uke eller oftere*, fordelt på barnets kjønn og alder.

Også ifølge barna selv er sosiale medier den mest foretrukne nyhetsskilden, mens papiraviser blir minst lest. Sammenlignet med undersøkelsen rettet mot barn, finner vi imidlertid at foreldrene gjennomgående mener barna leser/ser *mindre* nyheter enn barna selv rapporterer at de gjør. 48 prosent av barna i alderen 9 til 18 år sier de leser/ser nyheter på sosiale medier hver dag, mens kun 28 prosent av foreldrene til barn i denne alderen mener de gjør det. 32 prosent av barna mellom 9

og 12 år ser Supernytt på daglig basis, mens ti prosent av foreldrene til 9–12-åringene mener de gjør det. Også når det gjelder nyheter på tv og i nett- og papiravis tror foreldrene barna ser/leser mindre enn de selv sier de gjør. Her samsvarer imidlertid foreldrenes inntrykk mer med hva barna selv sier.

Tabell 9 og 10 viser hvordan andelen som leser/ser nyheter på tv eller i papiravis ukentlig eller oftere, har forandret seg over tid. Både blant guttene og jentene i alderen 5 til 12 år har det vært en nedgang i andelen som ser nyheter på tv ukentlig eller oftere, mens dette er relativt stabilt blant barna i 13–16-årsalderen. Andelen som leser nyheter i papiravis, har gått ned for begge kjønn i alderen 13 til 16 år.

Tabell 9: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel av guttene som har svart hver uke eller oftere. Tidsserie.

	ALDER							
	5–8 år		9–12 år		13–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv	22	16	43	37	43	46	52	52
I papiravis	6	5	18	17	22	15	21	16

Tabell 10: Bruker barnet å lese/se nyheter... Prosentandel av jentene som har svart hver uke eller oftere. Tidsserie.

	ALDER							
	5–8 år		9–12 år		13–14		15–16	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
På tv	12	9	48	39	48	47	44	43
I papiravis	3	7	19	20	22	11	20	17

Foretrukne spill

Som vi har sett tidligere, svarer seks av ti foreldre at barnet deres spilte spill på PC, Playstation, nettbrett eller mobil dagen i forveien. Ifølge foreldrene hadde 68 prosent av guttene og 51 prosent av jentene spilt spill dagen i forveien, og guttene brukte betydelig mer tid på spilling enn jentene. Mens 21 prosent av guttene spilte mer enn to timer, gjaldt dette for kun seks prosent av jentene.

Foreldrene ble bedt om å nevne én til tre spill barna deres spiller mye eller liker mest. Spillet flest foreldre oppgir, er Minecraft, da 16 prosent¹² mener deres barn spiller dette. Relativt store andeler av foreldrene hevder også at deres barn foretrekker FIFA (ni prosent), Fantorangen og Lego (begge

¹² Av de som har besvart spørsmålet.

fem prosent). 31 prosent av foreldrene oppgir at de ikke vet noe¹³ om hvilke spill barnet deres liker best. 19 prosent svarer at barna ikke spiller spill.

Forskjellene mellom mødre og fedre er gjennomgående små, men en noe høyere andel fedre svarer at de ikke vet hvilke spill barna spiller.

¹³ Eller de oppgir svar som ikke er gyldig, altså ikke navn på spill. Dette kan f.eks. være svar som Playstation, pc, etc.

Tabell 11: Topp 5 spill foreldrene mener barna spiller mye. Gutter brutt ned på alder.

Gutter 1–4 år	n=218	Gutter 5–8 år	n=249	Gutter 9–11 år	n=195
Fantorangen	16 %	Minecraft	25 %	Minecraft	45 %
Lego	6 %	Lego	24 %	FIFA	21 %
Minecraft	1 %	FIFA	14 %	Clash of Clans	10 %
Roblox	1 %	Mario	9 %	Roblox	10 %
Clash Royale	1 %	Pokemon	5 %	Clash Royale	8 %
Gutter 12–14 år	n=189	Gutter 15–16 år	n=148	Gutter 17–18 år	n=124
FIFA	31 %	FIFA	26 %	FIFA	23 %
Minecraft	25 %	Minecraft	11 %	Minecraft	9 %
Overwatch	11 %	GTA	9 %	Call of Duty	9 %
GTA	5 %	Call of Duty	9 %	GTA	4 %
Call of Duty	4 %	CSGO	7 %	Skyrim	3 %

Tabell 12: Topp 5 spill foreldrene mener barna spiller mye. Jenter brutt ned på alder.

Jenter 1–4 år	n=204	Jenter 5–8 år	n=235	Jenter 9–11 år	n=159
Fantorangen	20 %	Minecraft	10 %	Minecraft	26 %
Lego	2 %	Subway Surfer	7 %	Roblox	7 %
Mario	1 %	Fantorangen	5 %	The Sims	5 %
Dragonbox	1 %	Lego	5 %	Mario	4 %
Minecraft	1 %	Mario	3 %	Subway Surfer	4 %
Jenter 12–14 år	n=199	Jenter 15–16 år	n=138	Jenter 17–18 år	n=113
Minecraft	23 %	The Sims	7 %	Candy Crush	8 %
The Sims	10 %	Candy Crush	6 %	The Sims	5 %
Hay day	4 %	Minecraft	6 %	Hay day	3 %
Moviestarplanet	4 %	Mario	3 %	Mario	3 %
Candy Crush	4 %	Hay day	2 %	Minecraft	2 %

Ifølge foreldrene er Fantorangen mest utbredt blant de aller yngste. Fra 5-årsalderen tar Minecraft over som det mest populære spillet blant både gutter og jenter. Fra 12-årsalderen og opp er det FIFA som dominerer blant guttene. Hos jentene er Minecraft mest populært også blant 12–14-åringene. Blant jentene i 15–16-årsalderen og 17–18-årsalderen er det henholdsvis The Sims og Candy Crush som er mest populært ifølge foreldrene.

Dersom vi sammenligner med hva barn i alderen 9 til 18 år selv har oppgitt av spill de spiller mest, er hovedkonklusjonen at foreldrene i stor grad er oppdaterte selv om vi likevel finner noen forskjeller mellom hva foreldre oppgir og hva barna oppgir. Foreldrene har fått med seg at guttene spiller FIFA,

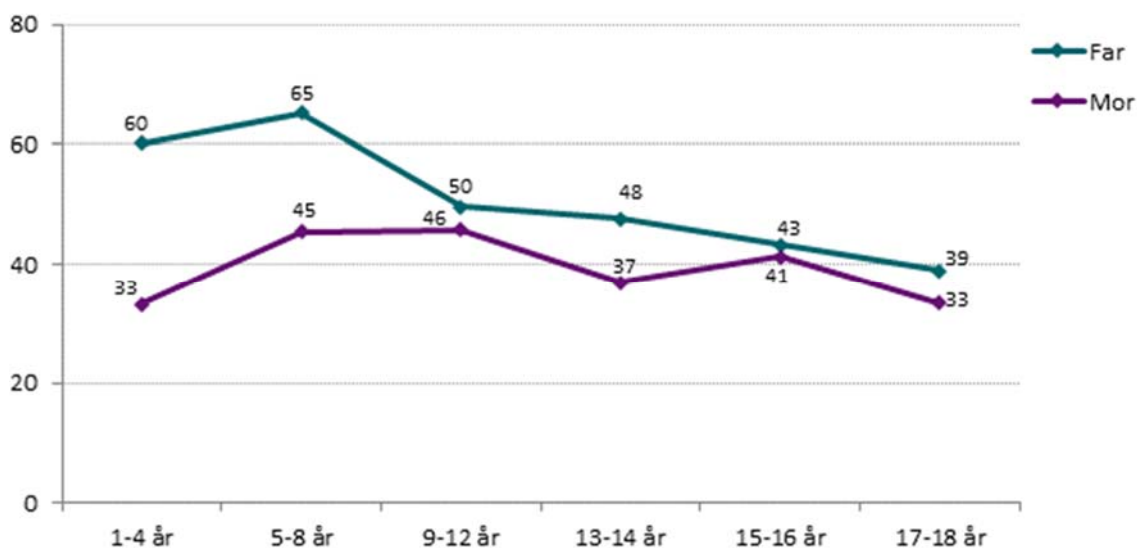
noe som stemmer godt med hva guttene selv svarer. Foreldrene mener videre at Minecraft er populært, men blant guttene er dette først og fremst populært blant 9–11-åringene. Blant de eldre guttene er det Overwatch (først og fremst 9–14-åringene) og GTA, og senere også CSGO og Call of Duty som nevnes oftest (sett bort ifra FIFA). Minecraft nevnes i mindre grad blant de eldre guttene.

Når det gjelder jentene, er det relativt godt samsvar mellom hva foreldrene og jentene nevner av spill. Både foreldrene og jentene selv nevner Minecraft, og etterhvert The Sims og Candy Crush. Foreldrene har derimot ikke fått med seg at det også er endel jenter, særlig fra 15-årsalderen og eldre, som også spiller spill som FIFA, GTA og Call of Duty.

Spiller foreldre spill?

46 prosent av foreldrene spiller spill. En større andel fedre enn mødre spiller (52 mot 40 prosent). Videre finner vi at andelen som spiller spill, er noe lavere blant de eldste foreldrene; 35 prosent av foreldrene som er 50 år og eldre, spiller spill, mens 46 til 50 prosent av foreldrene under 50 år spiller. Videre er det foreldrene til gutter i 5–8-årsalderen som i størst grad oppgir at de spiller spill selv (60 prosent).

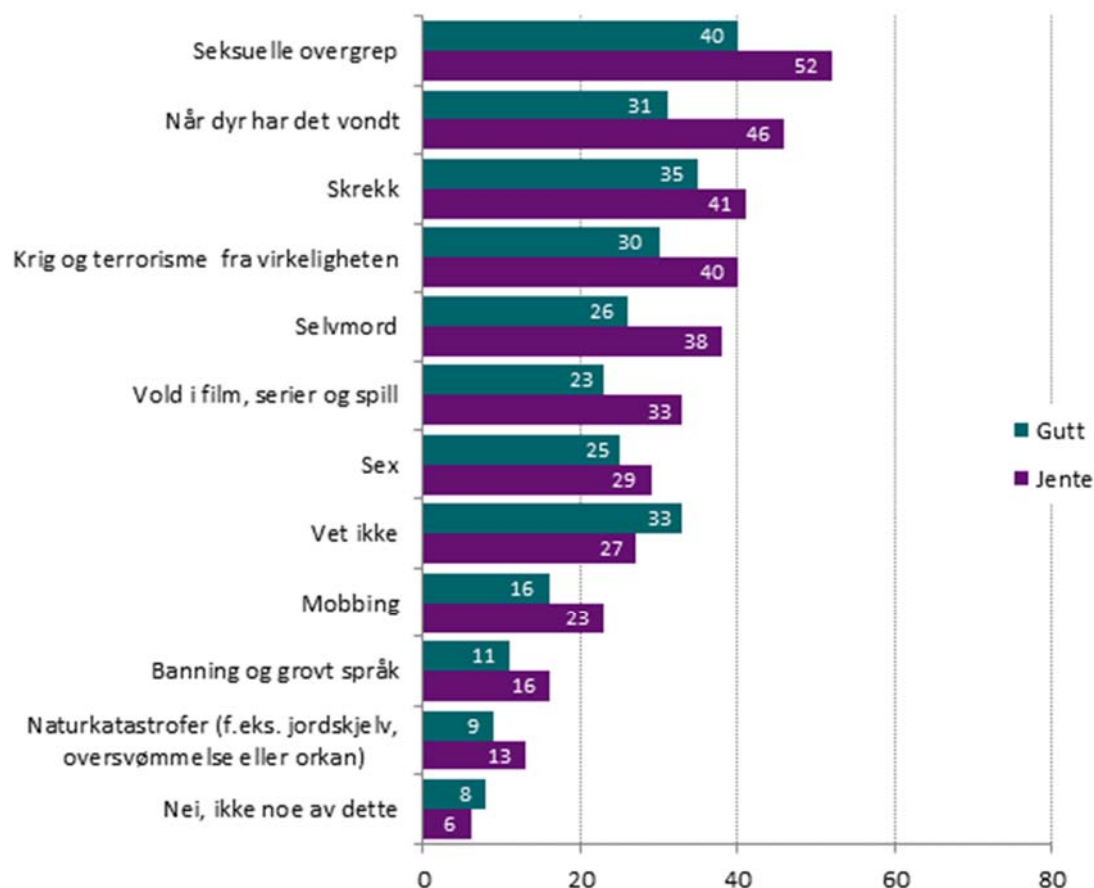
Figur 32: Spiller du som forelder dataspill/spill? Prosentandel etter barnets kjønn og alder.

Ubehagelig medieinnhold

Foreldrene fikk også spørsmål om hvorvidt det finnes noe medieinnhold som barnet deres synes er veldig ubehagelig å se på. Spørsmålene som angår selvmord og seksuelle overgrep, ble kun stilt til foreldre med barn i alderen 13 til 18 år.

Figur 33: Finnes det noe innhold som barnet ditt synes er veldig ubehagelig å se på? Prosent.

Totalt 46 prosent av foreldrene med barn i 13–18-årsalderen svarer at deres barn synes det er veldig ubehagelig å se på seksuelle overgrep, og andelen er høyere blant de som har jenter (52 prosent) enn gutter (40 prosent). Ifølge foreldrene synes barna dette er mer ubehagelig jo yngre de er. 55 prosent av 13–14-åringene synes dette er veldig ubehagelig å se på, mot 36 prosent av 17–18-åringene.

Videre oppgir 32 prosent at deres barn i alderen 13 til 18 år synes det er veldig ubehagelig å se på selvmord. Dette gjelder også i større grad jenter enn gutter (38 mot 26 prosent), og andelen synker med alderen. Totalt 37 prosent av barna i 13–14-årsalderen synes ifølge foreldrene at selvmord er veldig ubehagelig å se på sammenlignet med 25 prosent av 17–18-åringene.

38 prosent av foreldrene til barn mellom 1 og 18 år svarer at barna synes det er veldig ubehagelig å se på at dyr har det vondt. Flere gutter enn jenter synes det er veldig ubehagelig å se på dette (46 mot 31 prosent). Det er blant barna i alderen 9 til 12 år vi finner høyest andel som opplever ubehag ved å se på at dyr har det vondt, spesielt mange av jentene (62 prosent).

38 prosent av barna synes skrekk er veldig ubehagelig å se på ifølge foreldrene. Jentene synes dette i litt større grad enn gutter (41 mot 35 prosent), og andelen synker fra 12-årsalderen. Ifølge foreldrene synes 21 prosent av 17–18-åringene at det er veldig ubehagelig å se på skrekk mot 55 prosent av 9–12-åringene.

Krig og terrorisme fra virkeligheten anses for å være veldig ubehagelig medieinnhold for 35 prosent av barna. En høyere andel jenter enn gutter synes dette er ubehagelig (40 mot 30 prosent), og andelen er høyest blant 9–12-åringene (52 prosent).

28 prosent av foreldrene mener deres barn synes vold i film, serier og spill er veldig ubehagelig å se på. Igjen ser vi en klar tendens til at dette i større grad gjelder jentene enn guttene (33 mot 23 prosent) og først og fremst barna i alderen 9 til 12 år (46 prosent). Ifølge foreldrene synes 51 prosent av jentene i alderen 9 til 12 år det er veldig ubehagelig å se på vold i film, serier og spill sammenlignet med 41 prosent av guttene i samme alder.

27 prosent av barna synes det er ubehagelig å se på sex ifølge deres foreldre. Her er kjønnsforskjellene mindre (29 prosent av jentene mot 25 prosent av guttene), og det er blant barn i alderen 9 til 14 år vi finner de høyeste andelen som synes dette er veldig ubehagelig å se på (44 til 48 prosent).

Ifølge foreldrene opplever 19 prosent at det er veldig ubehagelig å se mobbing i film, serier og spill. Dette gjelder for 23 prosent av jentene og 16 prosent av guttene. Her er det relativt små forskjeller ut fra alder. Den største andelen som opplever mobbing som ubehagelig medieinnhold, finner vi ifølge foreldrene blant jenter i 15–16-årsalderen (33 prosent).

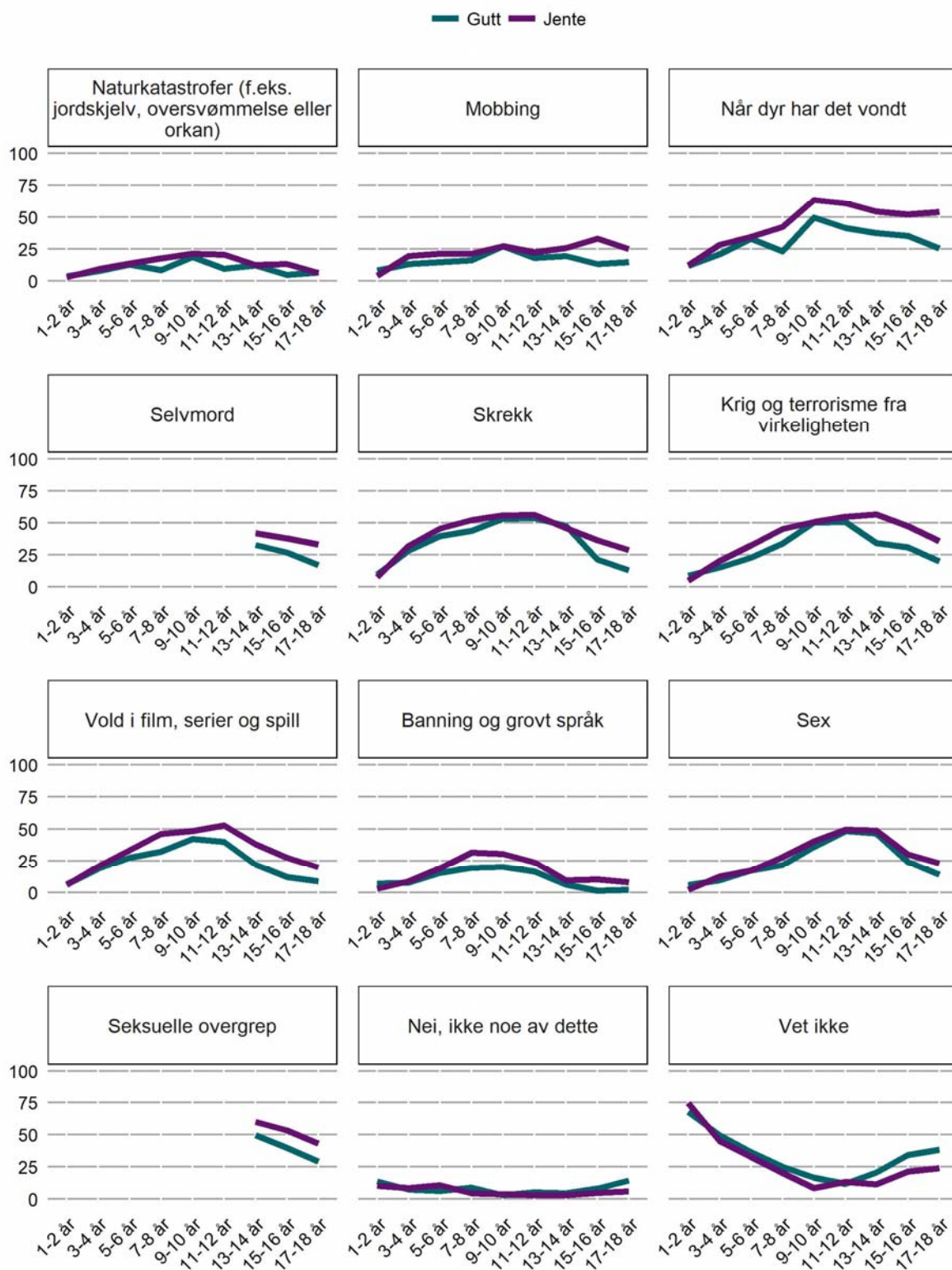
13 prosent av foreldrene mener deres barn synes banning og grovt språk er ubehagelig medieinnhold. Jenter synes dette i litt større grad enn gutter (16 mot elleve prosent), og andelen er høyest blant barn mellom 5 og 12 år (22 prosent).

Naturkatastrofer oppleves, ifølge foreldrene, som veldig ubehagelig medieinnhold av elleve prosent av barna. Det gjelder 13 prosent av jentene og ni prosent av guttene. Andelen er høyest blant barna i alderen 9 til 12 år (18 prosent).

Kun sju prosent av foreldrene mener deres barn ikke synes *noe* av det nevnte medieinnholdet er veldig ubehagelig å se på. Den høyeste andelen som mener dette, finner vi blant foreldrene til de aller yngste barna mellom 1 og 4 år (ti prosent). Hele 33 prosent er dessuten usikre på hvorvidt barnet deres opplever dette innholdet som ubehagelig eller ikke, og *vet ikke*-andelen er spesielt høy blant foreldrene til 1–4-åringene (59 prosent).

Generelt synes altså flere jenter enn gutter at det nevnte medieinnholdet er veldig ubehagelig å se på. Foreldrene til de yngste barna mellom 1 og 8 år, er mest usikre på hvorvidt barnet opplever innholdet som ubehagelig, mens det er foreldrene til barn i alderen 9 til 12 år som i størst grad mener at deres barn synes medieinnholdet er veldig ubehagelig å se på.

Figur 34: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene synes ulikt medieinnhold er veldig ubehagelig å se på.

Endringer over tid i hva som oppfattes som veldig ubehagelig medieinnhold for barna

Tabellen nedenfor viser en sammenligning over tid i andelen foreldre som mener deres barn synes ulikt medieinnhold er ubehagelig å se på. Vi ser en generell økning i andelen foreldre til 5–12-åringene som mener barna opplever medieinnholdet som veldig ubehagelig. Denne sammenligningen må dog gjøres med forbehold om endringer i både spørsmålsstilling og svaralternativer over tid.¹⁴

Tabell 13: Finnes det noe innhold som barnet ditt synes er veldig ubehagelig å se på? Tidsserie. Prosent

	ALDER											
	1–4 år			5–8 år			9–12 år			13–14 år	15–16 år	17–18 år
	2012	2014	2018	2012	2014	2018	2012	2014	2018	2018	2018	2018
Naturkatastrofer (f.eks. jordskjelv, oversvømmelse eller orkan)	2	5	6	11	14	13	17	16	18	12	9	6
Mobbing	5	9	11	10	10	18	9	11	24	22	23	19
Når dyr har det vondt ¹	14	13	18	22	23	33	25	25	54	45	43	39
Selvmord	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	32	25
Skrekk	20	22	19	27	32	46	31	34	55	47	29	21
Krig og terrorisme fra virkeligheten ²	11	5	12	19	15	34	25	26	52	45	39	27
Vold i film, serier og spill ³	11	9	13	16	12	35	20	16	46	30	19	14
Banning og grovt språk	4	5	7	14	12	22	11	10	22	8	6	5
Sex	-	-	8	-	-	21	-	-	44	48	27	18
Seksuelle overgrep	3	3	-	7	4	-	11	12	-	55	46	36

1) Tidligere formulering: Når dyr er syke eller har det vondt; 2) Tidligere formulering: Virkelig vold i nyheter eller dokumentarer; 3) Tidligere formulering: Fiksjonsvold (framstilt vold) i filmer, tv-program eller dataspill

Sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn

Også ifølge barna selv er seksuelle overgrep, dyr som lider og selvmord det mest ubehagelige medieinnholdet. Barna opplever imidlertid mobbing og selvmord som enda mer ubehagelig enn det foreldrene tror. 33 prosent av barna mellom 9 og 18 år mener at det er veldig ubehagelig å se på mobbing, mens 22 prosent av foreldrene til barn i denne aldersgruppen svarer det samme. Videre sier 42 prosent av 13–18-åringene at de synes det er veldig ubehagelig å se selvmord mot 32

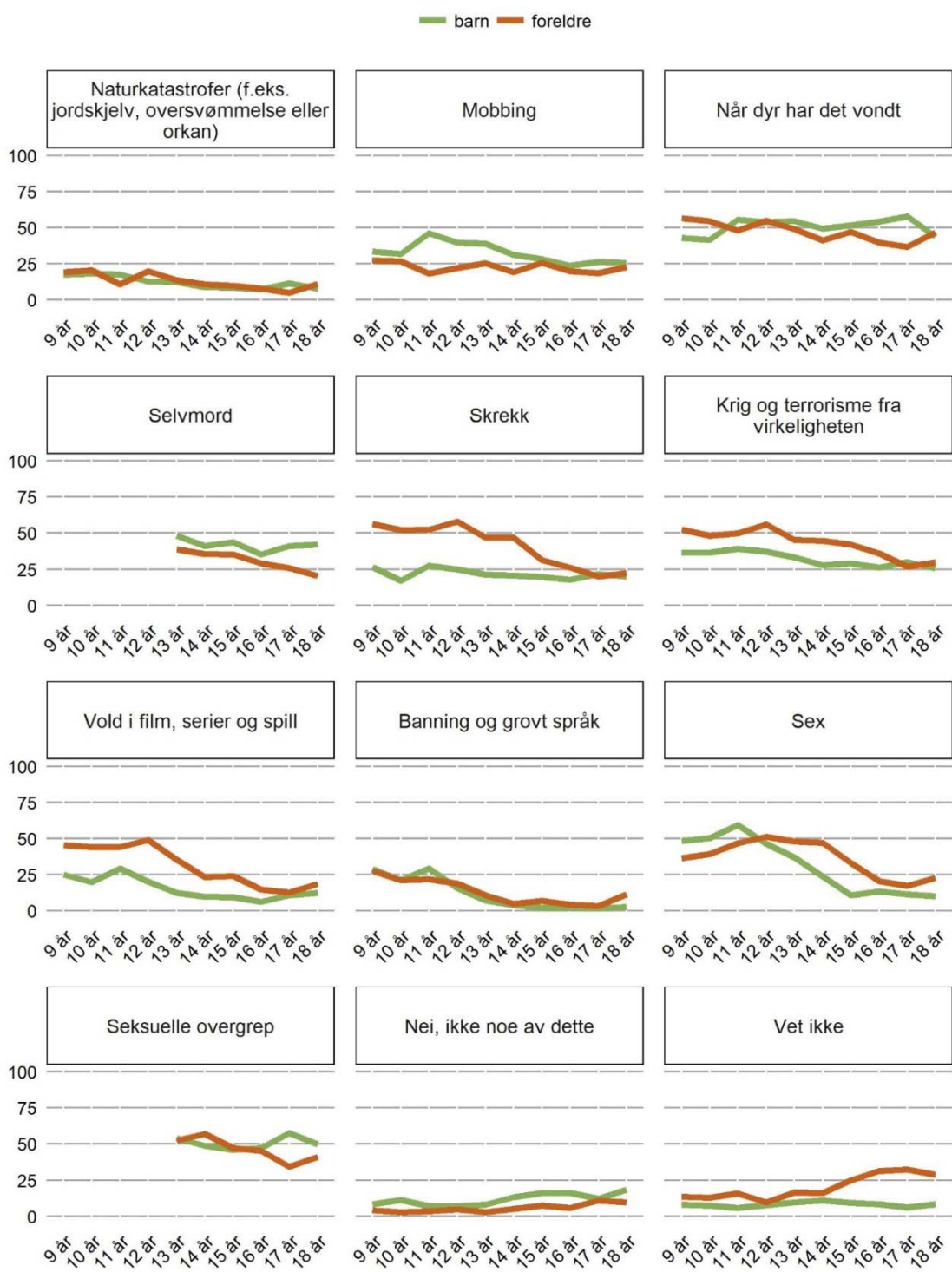
14 I 2014 var spørsmålet: Finnes det noe innhold i tv, film, dataspill eller på internett som du har merket at barnet ditt ikke tåler, f.eks. at barnet blir skremt, fortvilet, urolig eller lignende?

prosent av foreldrene. Det er også en tendens til at en høyere andel av barna i 16–17-årsalderen svarer at det er meget ubehagelig å se på seksuelle overgrep og at dyr har det vondt enn det foreldrene svarer.

Når det gjelder skrekk, vold og krig og terrorisme fra virkeligheten, rapporterer imidlertid barna selv om *mindre* ubehag enn foreldrene. Mens 41 prosent av foreldrene til barn i 9–18-årsalderen mener skrekk er ubehagelig medieinnhold for barna, mener kun 22 prosent av barna selv dette. 31 prosent av foreldrene tror vold i serier og filmer oppleves veldig ubehagelig, mens 16 prosent av barna sier dette. Til sist tror 43 prosent av foreldrene med barn mellom 9 og 18 år at krig og terrorisme er ubehagelig for barna, mens 32 prosent av barna rapporterer det samme. Fra 12-årsalderen svarer også gjennomgående flere av foreldrene enn barna at barnet opplever sex som veldig ubehagelig medieinnhold.

Forskjellen mellom hva foreldre og barn oppgir, minker med barnas alder.

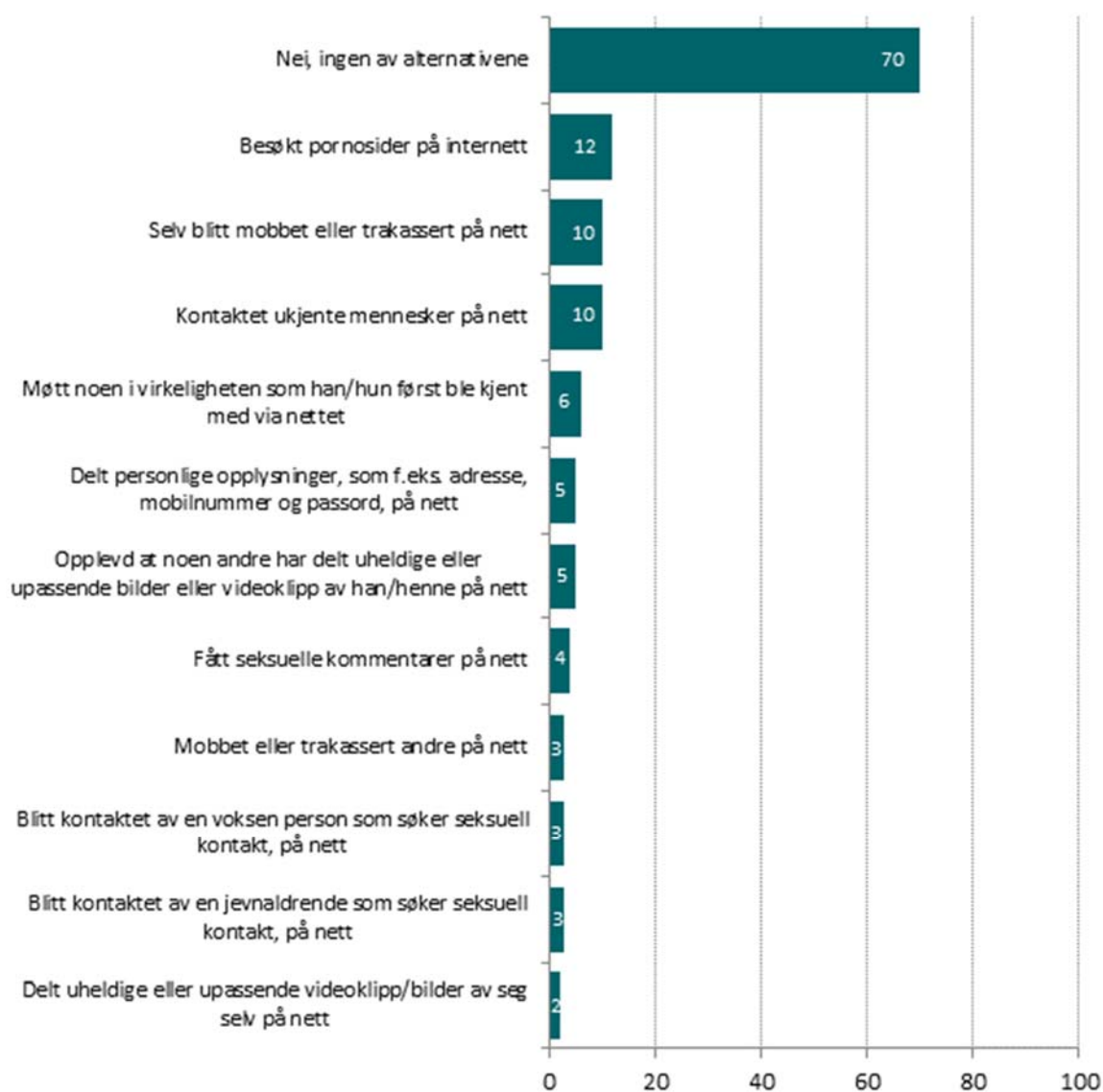
Figur 35: Prosentandelen som opplever medieinnhold som veldig ubehagelig. Sammenligning mellom hva foreldrene med barn i alderen 9-18 år oppgir og hva barn i alderen 9-18 år selv oppgir.

Foreldres kjennskap til barnas opplevelser på internett

Foreldrene ble spurt om de kjenner til hvorvidt barnet har opplevd ulike situasjoner på nett. Kun foreldre til barn fra 9 år og eldre ble stilt dette spørsmålet, og spørsmålet som angår besøk på pornosider, gikk kun til foreldre med barn mellom 13 og 18 år.

Figur 36: Kjenner du til om barnet ditt noen gang har opplevd eller vært med på følgende? Prosent.

Fra figur 36 ser vi at tolv prosent av foreldrene til barn i 13–18-årsalderen mener deres barn har besøkt pornosider på internett. Andelen er høyere for gutter (18 prosent) enn jenter (seks prosent). Ifølge foreldrene har 19 prosent av guttene både i alderen 15 til 16 år og 17 til 18 år besøkt pornosider på internett. Fra undersøkelsen rettet mot barn finner vi at hele 73 prosent av guttene i alderen 15 til 16 år og 81 prosent i alderen 17 til 18 år oppgir at de har sett porno på nett. Selv om ordlyden i

spørsmålene ikke er helt lik i de ulike undersøkelsene¹⁵, er det verdt å merke seg den store forskjellen mellom hva foreldre og barn oppgir.

Ifølge foreldrene har ti prosent av barna selv blitt mobbet eller trakassert på nett. Dette gjelder flere jenter enn gutter (14 mot sju prosent), og andelen øker med alderen til jenter. Av jentene i alderen 17 til 18 år har 22 prosent blitt mobbet eller trakassert på nett ifølge foreldrene. Andelen blant guttene er mindre påvirket av alderen og varierer fra fem til ni prosent. Fra undersøkelsen rettet mot barn fant vi at totalt 28 prosent av barna i alderen 9 til 18 år har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. 35 prosent av guttene og 33 prosent av jentene i alderen 17 til 18 år oppgir at de har opplevd dette.¹⁶ Det kan altså tyde på at det er flere barn som har opplevd mobbing på nett, enn det foreldrene vet om.

Kun tre prosent av foreldrene med barn i alderen 9 til 18 år oppgir at deres barn har mobbet eller trakassert andre på nett. Her er det kun mindre forskjeller ut fra kjønn og alder. I undersøkelsen rettet mot barna i denne aldersgruppen, fant vi at totalt tolv prosent oppga at de har vært slemme med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil. Altså en større andel enn det foreldrene oppgir.¹⁷

Videre har ti prosent av barna i alderen 9 til 18 år kontaktet ukjente mennesker på nett ifølge foreldrene. Det er relativt små forskjeller ut fra kjønn og alder her.

Seks prosent av foreldrene oppgir at deres barn har møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med på internett. Denne andelen øker med barnas alder. Ifølge foreldrene har 14 prosent av jentene og elleve prosent av guttene i alderen 17 til 18 år møtt noen i virkeligheten som de først ble kjent med på nett.

Ifølge foreldrene har fem prosent av barna delt personlige opplysninger på nett, som for eksempel adresse, mobilnummer eller passord. Det er forholdsvis små kjønns- og aldersforskjeller, men andelene er høyest blant gutter i 17–18-årsalderen (ni prosent) og jenter i 13–14-årsalderen (ni prosent).

Fem prosent av foreldrene kjenner til at barnet deres har opplevd at noen andre har publisert uheldige eller upassende bilder eller videoklipp av han/henne på nett, mens to prosent kjenner til at barnet selv har publisert uheldige eller upassende videoklipp/bilder. Andelen som selv har publisert slike bilder/videoklipp er forholdsvis uavhengig av barnas alder og kjønn. Den høyeste andelen som har vært utsatt for at andre har publisert upassende bilder eller videoklipp, er blant jenter i alderen 15 til 16 år (elleve prosent) og gutter i alderen 17 til 18 år (sju prosent).

Fire prosent av foreldrene svarte at barna deres har opplevd å få seksuelle kommentarer via internett. Dette gjelder i størst grad 15–16-åringene (ni prosent) og flere av jentene enn guttene i den alderen (14 mot fire prosent). Fra undersøkelsen mot barn fant vi at 30 prosent av jentene i alderen

¹⁵ I undersøkelsen rettet mot barn er spørsmålet: Har du sett porno på nett? I undersøkelsen rettet mot foreldre er spørsmålet: Kjenner du til om barnet ditt noen gang har besøkt pornosider på internett?

¹⁶ I undersøkelsen rettet mot barn er spørsmålet: Har du selv opplevd at noen har vært slemme med deg eller mobbet deg på internett, spill eller mobil. I undersøkelsen rettet mot foreldre er spørsmålet: Kjenner du til om barnet ditt har blitt mobbet eller trakassert på nett. Andelene er derfor ikke direkte sammenlignbare.

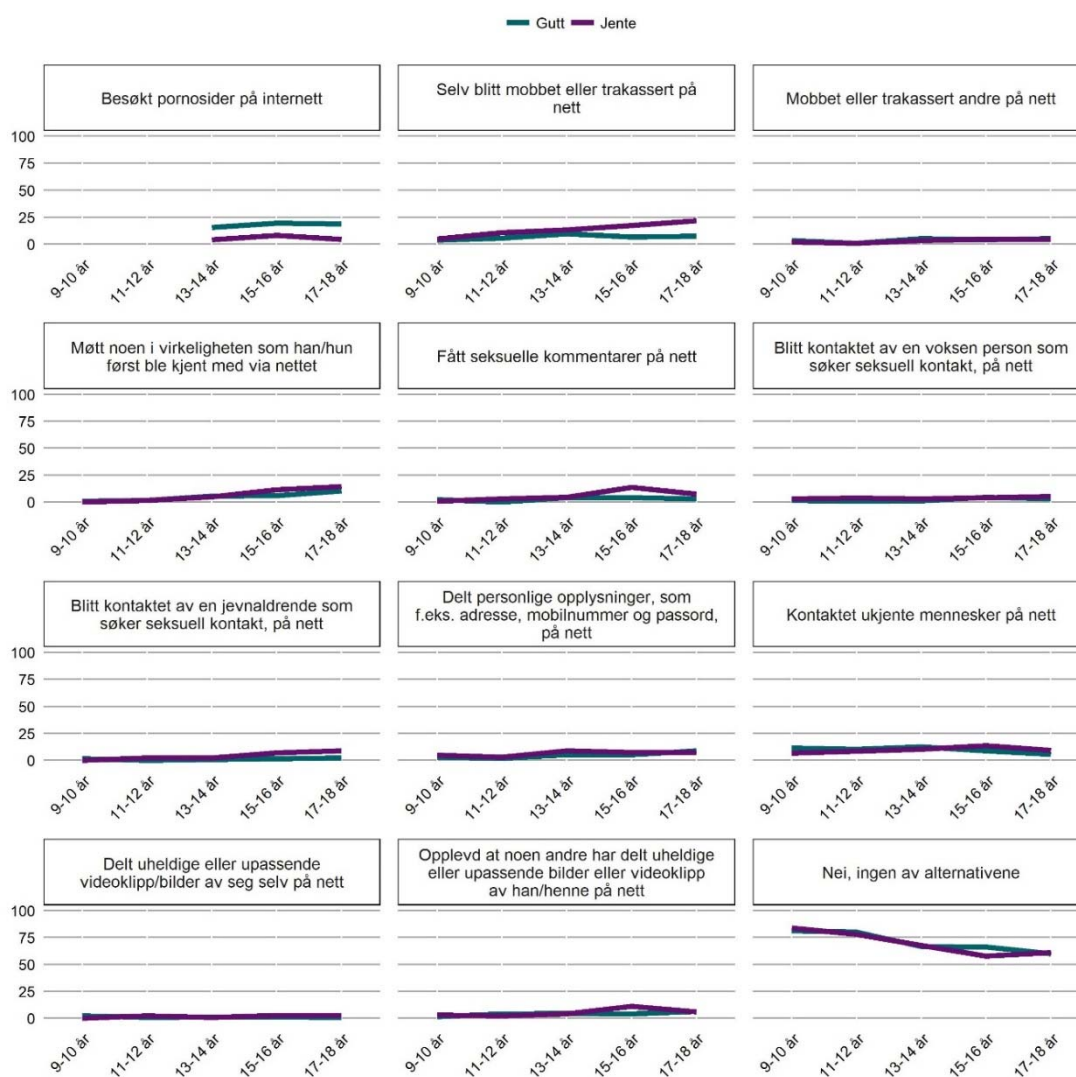
¹⁷ I undersøkelsen rettet mot barn er spørsmålet: Har du selv vært slem med eller mobbet noen på internett, spill eller mobil? I undersøkelsen rettet mot foreldre er spørsmålet: Kjenner du til om barnet ditt har mobbet eller trakassert andre på nett. Andelene er derfor ikke direkte sammenlignbare.

15 til 16 år og ni prosent av guttene i samme alder, i løpet av det siste året har opplevd å få seksuelle kommentarer på internett som de opplevde som sårende, ubehagelig eller truende.¹⁸

Tre prosent av foreldrene oppgir at deres barn har blitt kontaktet på nett av en voksen som søker seksuell kontakt. Dette gjelder for fire prosent av jentene og to prosent av guttene, og andelen er høyest blant 15–18-åringene (fire prosent). Ifølge foreldrene har en like stor andel blitt kontaktet av en jevnaldrende som søker seksuell kontakt. Andelen er høyere blant jenter enn gutter (fire mot én prosent) og aller høyest blant de eldste jentene (ni prosent).

Ifølge foreldrene har 70 prosent av barna ikke opplevd eller vært med på noe av dette. Dette gjelder flest av de i alderen 9 til 12 år (81 prosent).

Figur 37: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene har opplevd eller vært med på følgende.

¹⁸ I undersøkelsen rettet mot barn er spørsmålet: Har du i løpet av det siste året opplevd å få seksuelle kommentarer på internett som du opplevde som sårende, ubehagelig eller truende? I undersøkelsen rettet mot foreldre er spørsmålet: Kjenner du til om barnet ditt har fått seksuelle kommentarer på nett? Andelen er derfor ikke direkte sammenlignbare.

Figur 37 oppsummerer andelen foreldre som oppgir at deres barn har opplevd eller vært med på de nevnte tingene ut fra barnas kjønn og alder. Ifølge foreldrene er det å besøke pornosider mer vanlig blant gutter enn jenter. Videre er det å bli mobbet eller trakassert på internett og det å få seksuelle kommentarer på nett, noe som jenter oftere er utsatt for enn gutter.

Endringer over tid i foreldrenes kjennskap til barnas nettopplevelser

Tabell 14 og 15 viser sammenligning over tid når det gjelder foreldres kjennskap til barns erfaringer på nett. Sammenligningen gjelder for foreldre med barn i alderen 9 til 16 år for gutter og jenter.

Tabellene viser at det har vært relativt små endringer over tid. Det er en nedgang i andelen som har besøkt pornosider på internett, men på grunn av endring i spørsmålsformuleringen, bør man være varsom med å legge for stor vekt på sammenligningen.¹⁹ Resultatene viser også tendens til en nedgang i andelen som har vært utsatt for mobbing eller trakassering på nett ifølge foreldrene.

Tabell 14: Prosentandel av gutter som ifølge foreldrene har opplevd eller vært med på følgende. Tidsserie.

	ALDER					
	9–12 år		13–14 år		15–16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Besøkt pornosider på internett*	13	-	22	15	24	19
Selv blitt mobbet eller trakassert på nett	7	5	11	9	10	7
Mobbet eller trakassert andre på nett	3	2	2	5	4	4
Møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med via nettet	1	1	5	6	7	6
Fått seksuelle kommentarer på nett	0	1	2	4	4	4
Blitt kontaktet av en voksen person som søker seksuell kontakt, på nett	0	1	1	1	2	5
Blitt kontaktet av en jevnaldrende som søker seksuell kontakt, på nett	0	1	2	1	2	1
Delt personlige opplysninger, f.eks. adresse/mobilnr./passord, på nett	1	2	5	5	8	5
Delt uheldige eller upassende videoklipp/bilder av seg selv på nett	1	2	3	1	3	1
Andre har delt uheldige eller upassende bilder/videoklipp av dem på nett	4	3	4	4	6	4

*I 2016 var formuleringen: Kommet i kontakt med pornosider på internett.

¹⁹ I 2016 var formuleringen: Kommet i kontakt med pornosider på internett

Tabell 15: Prosentandel av jenter som ifølge foreldrene har opplevd eller vært med på følgende. Tidsserie.

	ALDER					
	9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Besøkt pornosider på internett*	5	-	13	4	11	8
Selv blitt mobbet eller trakassert på nett	11	8	14	13	21	17
Mobbet eller trakassert andre på nett	3	1	4	3	5	4
Møtt noen i virkeligheten som han/hun først ble kjent med via nettet	1	1	6	5	12	11
Fått seksuelle kommentarer på nett	2	2	9	5	12	14
Blitt kontaktet av en voksen person som søker seksuell kontakt, på nett	1	3	2	3	6	4
Blitt kontaktet av en jevnaldrende som søker seksuell kontakt, på nett	2	1	5	2	6	7
Delt personlige opplysninger, f.eks. adresse/mobilnr/passord, på nett	4	4	6	9	10	7
Delt uheldige eller upassende videoklipp/bilder av seg selv på nett	2	1	3	1	3	3
Andre har delt uheldige eller upassende bilder/videoklipp av dem på nett	2	3	8	4	7	11

*I 2016 var formuleringen: Kommet i kontakt med pornosider på internett

Sosiale medier

Dette kapittelet omhandler bruk av sosiale medier. Kapittelet er delt inn i to bolker: én som tar for seg barnas bruk av sosiale medier og foreldrenes kjennskap til dette, og én som omhandler foreldrenes bruk av sosiale medier.

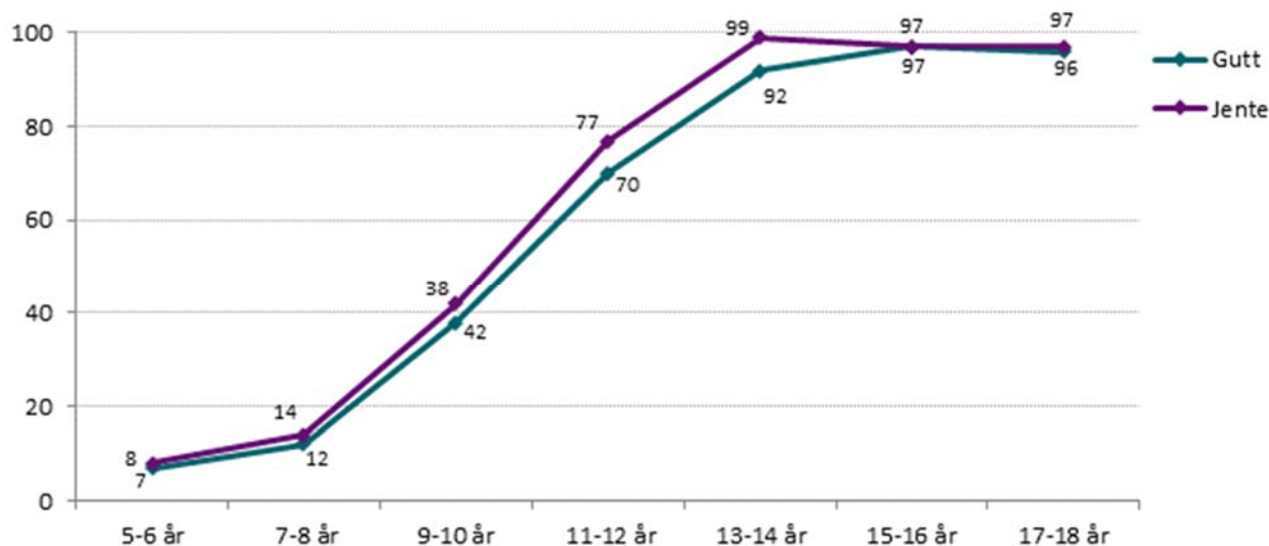
Barns bruk av sosiale medier

Foreldres kjennskap til hvilke sosiale medier barna bruker

Foreldrene til barna i alderen 5 til 18 år ble stilt spørsmål om hvilke sosiale medier barnet deres bruker. Totalt 62 prosent av foreldrene med barn i alderen 5 til 18 år kjenner til at barnet bruker ett eller flere sosiale medier. Andelen øker naturlig nok med barnas alder, fra ti prosent av de som svarer for barn i 5–8-årsalderen til 97 prosent av de som svarer for barn i 17–18-årsalderen.²⁰ Blant foreldre med barn i alderen 9 til 12 år kjenner 57 prosent til at barnet bruker ett eller flere sosiale medier.

Figur 38 viser at jenter i snitt starter å bruke sosiale medier litt tidligere enn guttene. Fra 13–14-årsalderen blant jentene og 15–16-årsalderen blant guttene bruker omtrent alle et eller flere sosiale medier ifølge foreldrene.

Figur 38: Prosentandel av foreldrene som kjenner til at barnet deres bruker ett eller flere sosiale medier etter barnets kjønn og alder.²¹

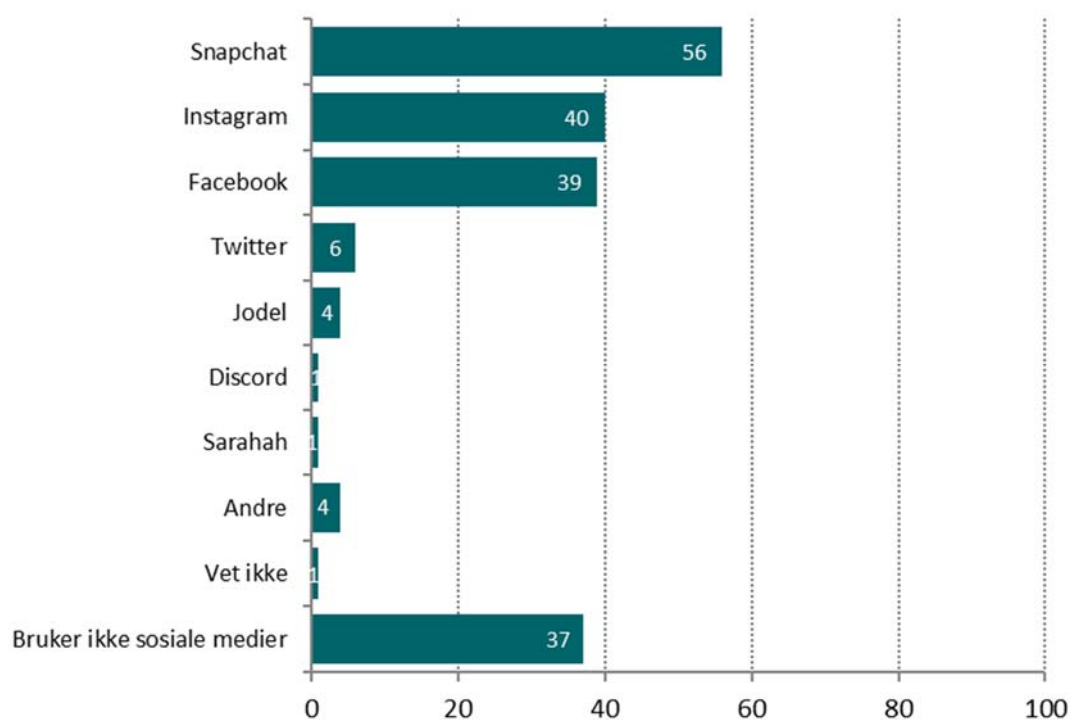
²⁰ Tre prosent har svart *vet ikke* på spørsmålet om hvilke sosiale medier barna i 17–18-årsalderen bruker, og null prosent har svart *bruker ikke sosiale medier*. Andelen 97 prosent inkluderer altså foresatte som kjenner til ett eller flere av de sosiale mediene barnet bruker.

²¹ Andelen som bruker sosiale medier er funnet ved å ta 100 minus andelene som har svart kategoriene *bruker ikke sosiale medier* og *vet ikke*. Den inneholder altså andelen som *kjenner til* et eller flere av de sosiale mediene som barnet bruker.

Snapchat er det mest brukte sosiale mediet. 56 prosent av barna bruker dette ifølge foreldrene. Deretter følger Instagram og Facebook som henholdsvis 40 og 39 prosent av barna bruker. Kun seks prosent bruker Twitter, mens fire prosent bruker Jodel. Discord og Sarahah er enda mindre utbredt. Det er kun ca. én prosent som bruker disse. Fire prosent av foreldrene oppgir at deres barn bruker andre sosiale medier enn dette, hvorav mange nevner Musikal.ly.

Én prosent av foreldrene oppgir at de ikke vet hvilke sosiale medier barnet deres bruker, mens 37 prosent sier at deres barn ikke bruker noen sosiale medier i det hele tatt.

Figur 39: Hvilke sosiale medier bruker barnet ditt? Prosent.

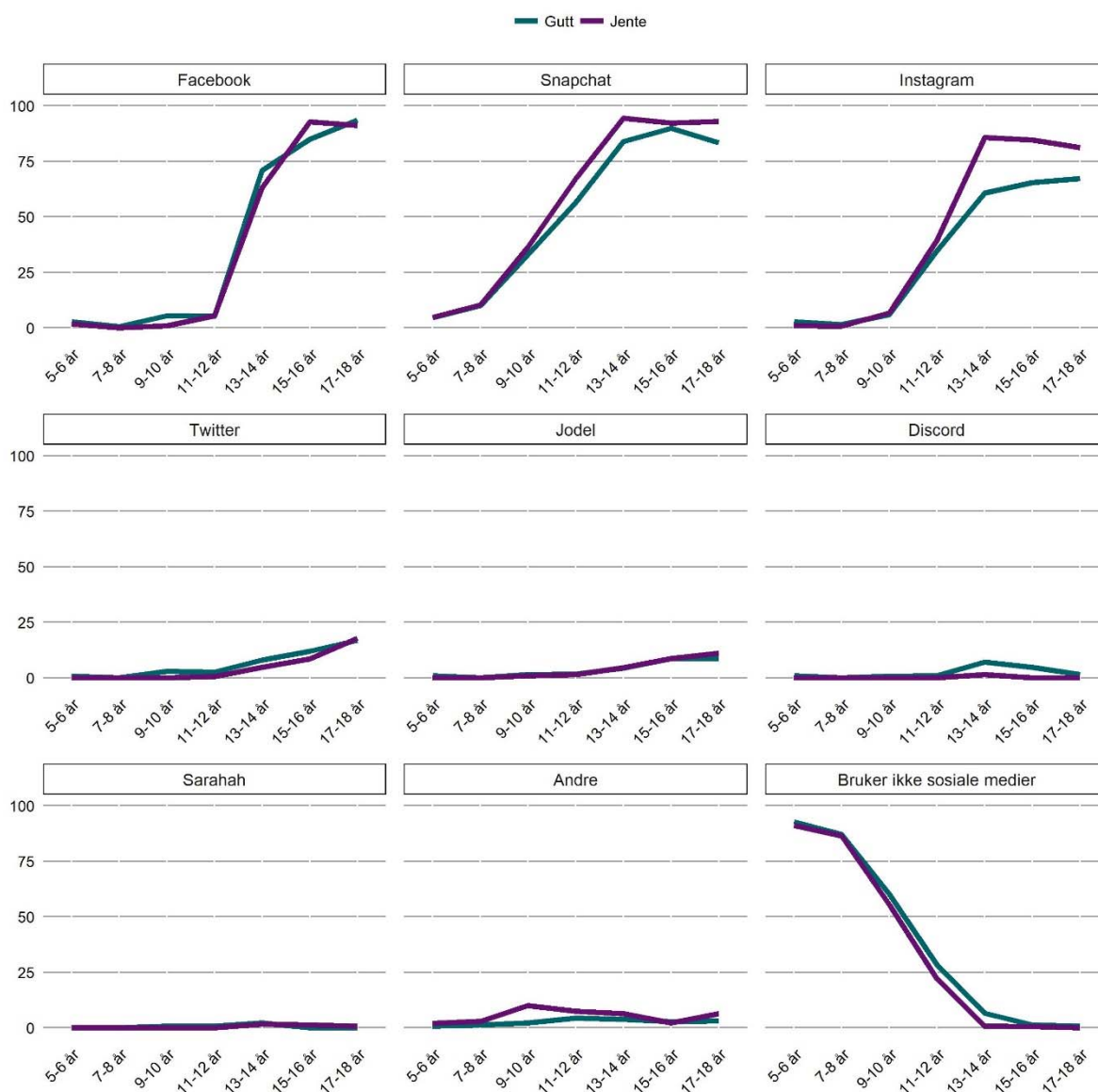

En høyere andel jenter enn gutter bruker Instagram (44 mot 35 prosent) og Snapchat (58 mot 53 prosent). Ifølge foreldrene er det en litt høyere andel gutter enn jenter som ikke bruker sosiale medier i det hele tatt (38 mot 35 prosent).

Det er en generell trend at bruken av Facebook, Snapchat, Instagram, Twitter og Jodel øker med barnas alder. For Snapchat og Instagram stabiliserer brukerandelen seg ved 13–14-årsalderen. Det er få som bruker Discord og Sarahah innen alle aldersgrupper, og andelen synker etter fylte 14 år.

De fleste jentene bruker Snapchat fra de er 13 år. Det er også mange gutter som bruker Snapchat fra 13 år, men en lavere andel enn blant jentene (94 mot 84 prosent i alderen 13 til 14 år). Samme tendens gjelder for bruk av Instagram. 86 prosent av jentene i alderen 13 til 14 år bruker Instagram mot 61 prosent av guttene i samme alder. Det er også mange som bruker Facebook fra 13-årsalderen (71 prosent av guttene og 63 prosent av jentene), men først ved 15–16-årsalderen er andelen som bruker Facebook like stor som andelen som bruker Snapchat og Instagram.

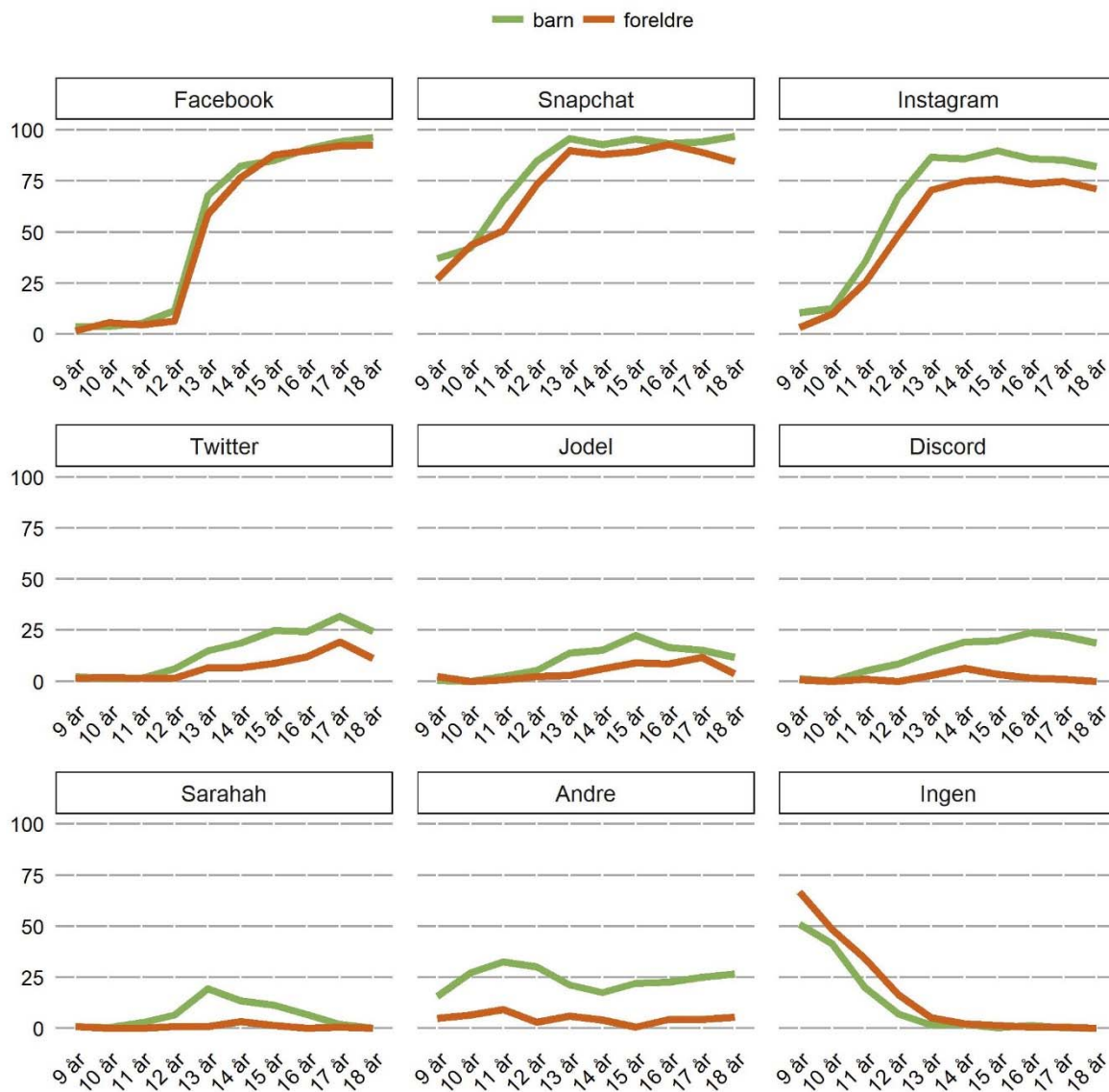
Figur 40: Prosentandel gutter og jenter som ifølge foreldrene bruker ulike sosiale medier.

Sammenligning med undersøkelsen rettet mot barn

Figur 41 viser en sammenligning av resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9 til 18 år med hva foreldre til barn i samme alder svarer. Jevnt over er det en høyere andel av barna som oppgir at de bruker de ulike sosiale mediene, enn andelen foreldre som tror at deres barn bruker dem. Fra 12–13-årsalderen er andelen som oppgir bruk av Instagram, Twitter og Discord jevnt over høyere blant barna enn det foreldrene tror. I alderen 12 til 16 år er det også en større andel barn som bruker Jodel og Sarahah enn det foreldrene oppgir. Resultatene som gjelder bruk av Facebook, er imidlertid meget samstemte mellom barna og foreldrene.

Figur 41: Prosentandel gutter og jenter som bruker ulike sosiale medier. Sammenligning mellom hva foreldre med barn i alderen 9 til 18 år oppgir og hva barn i alderen 9 til 18 år selv oppgir.

Kjennskap til om barna har lagt ut tekst, bilder eller video som de har angret på

Sju prosent av foreldrene kjenner til at barnet har lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun har angret på i etterkant. Andelen er høyest blant de med barn i alderen 13 til 18 år (ti til elleve prosent). Det er kun små kjønnsforskjeller, men en noe høyere andel av foreldre til jenter i 15-16-årsalderen enn gutter i samme alder, kjenner til at barnet har lagt ut tekst, bilder eller videoer som han/hun har angret på (tolv mot åtte prosent).

Sammenlignet med 2016, har det vært en liten nedgang i andelen foreldre som kjenner til dette, da først og fremst blant foreldre med barn i alderen 9 til 14 år.

Tabell 16: Kjenner du til om barnet ditt har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som han/hun etterpå angret på? Tidsserie. Prosent

	ALDER									
	5–8 år			9–12 år			13–14 år		15–16 år	
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Ja	1	4	3	7	9	5	15	11	11	10
Nei	99	96	97	94	91	95	85	89	89	90

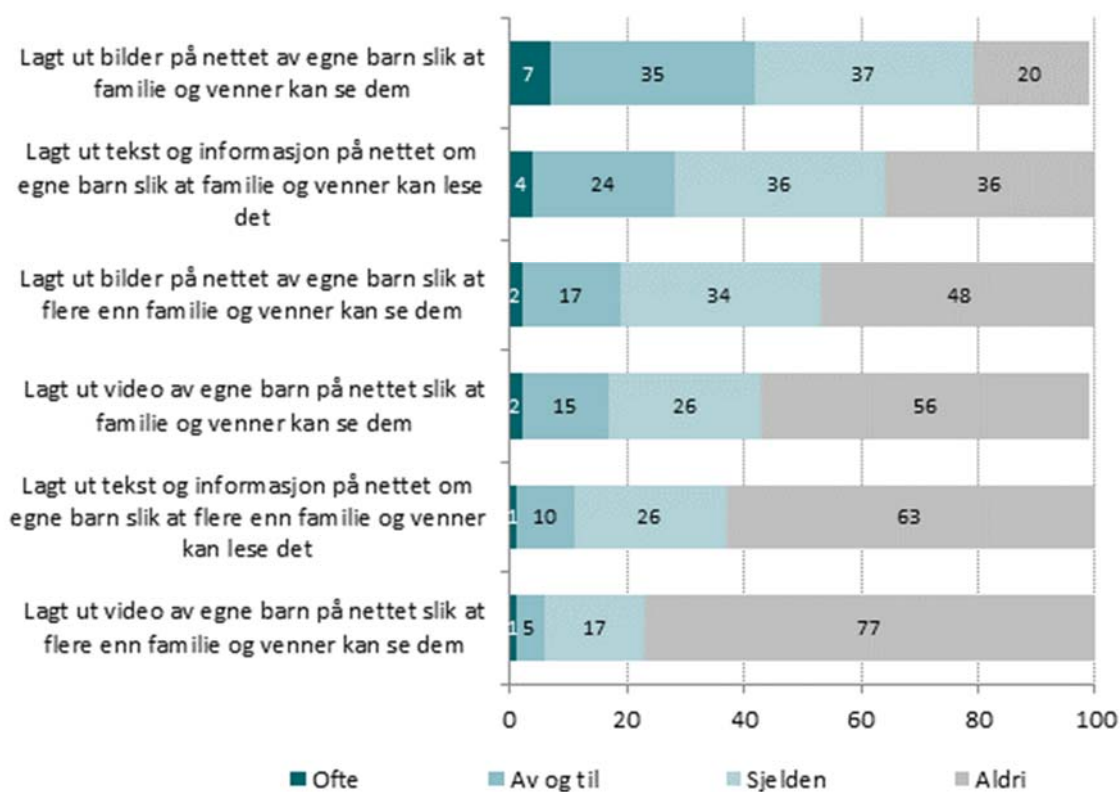
76 prosent av de som kjente til at barnet hadde sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobilen eller internett som de angret på, svarte at de fikk slettet dette senere.

Foreldres bruk av sosiale medier

Delingskultur

Foreldrene fikk også spørsmål om hvor ofte de selv har gjort forskjellig på nett (sosiale medier, nettsider, blogger o.l.).

Figur 42: Hvor ofte har du gjort følgende på nett? Prosent.

80 prosent av foreldrene har lagt ut *bilder* på nett av egne barn slik at familie og venner kan se dem, mens 52 prosent har lagt ut bilder av egne barn slik at *flere* enn familie og venner kan se dem.

64 prosent har lagt ut tekst og informasjon om egne barn slik at familie og venner kan lese det, mens 37 prosent har lagt ut denne typen informasjon på nett slik at *flere* enn familie og venner kan lese det.

44 prosent av foreldrene har lagt ut video av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem, mens 23 prosent har lagt ut slike videoer slik at flere enn familie og venner kan se dem.

Kvinner deler mer med familie og venner på nettet enn det menn gjør. En høyere andel mødre enn fedre har lagt ut bilder av egne barn (87 mot 73 prosent) og tekst og informasjon om egne barn (71 mot 58 prosent) på nettet slik at familie og venner kan se dem. Det er også en høyere andel mødre enn fedre som har lagt ut bilder av egne barn (55 mot 49 prosent) og tekst og informasjon om egne barn (40 mot 35 prosent) på nettet slik at flere enn familie og venner kan se dem. Ellers er det liten forskjell mellom mødre og fedre i spørsmålene som går på å dele bilder/video av egne barn på internett.

Det er også en tendens til at jo eldre foreldrene er, desto lavere andel har lagt ut bilder, video og informasjon om egne barn på nettet. Foreldres utdanning har også betydning, og mønsteret er at de med høyest utdanning (universitet/høyskole 4 år +) er noe mer restriktive med tanke på å dele informasjon og bilder/video av egne barn.

Endringer over tid i foreldrenes delingskultur

Tabell 17 viser en sammenligning over tid når det gjelder å dele ulik informasjon om egne barn på nett. Sammenligningen gjelder for foreldre med barn i alderen 1 til 16 år. Det er generelt blitt mer vanlig å dele både bilder, video og tekst/informasjon om egne barn slik at både venner og familie og andre kan se det. Andelen som aldri har gjort dette, har jevnt over blitt lavere over tid blant foreldre med barn i alle aldersgruppene.

Tabell 17: Hvor ofte har du gjort følgende på nett? Tidsserie. Prosent.

	ALDER													
	1-4 år			5-8 år			9-12 år			13-14 år		15-16 år		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018	
Lagt ut bilder på nettet av egne barn slik at familie og venner kan se dem														
Ofte	11	10	11	10	8	7	8	7	7	4	5	4	6	
Av og til	36	32	38	36	35	40	31	26	35	28	33	23	36	
Sjelden	29	34	35	30	28	34	27	35	38	37	36	37	38	
Aldri	24	25	17	24	28	18	34	31	20	31	25	36	20	
Lagt ut bilder på nettet av egne barn slik at flere enn familie og venner kan se dem														
Ofte	3	3	2	4	2	1	3	2	2	1	2	2	1	
Av og til	19	13	17	14	17	18	15	13	17	14	18	12	18	
Sjelden	30	29	33	30	26	37	27	30	29	32	35	28	34	
Aldri	50	55	48	51	55	44	56	55	52	52	46	58	47	
Lagt ut video av egne barn på nettet slik at familie og venner kan se dem														
Ofte	4	5	5	2	4	3	2	3	2	2	0	2	1	
Av og til	14	14	19	12	14	19	9	10	18	10	12	6	9	
Sjelden	16	24	28	19	26	29	13	23	26	20	24	17	21	
Aldri	67	57	48	67	57	49	76	64	54	68	63	76	69	
Lagt ut video av egne barn på nettet slik at flere enn familie og venner kan se dem														
Ofte	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	
Av og til	5	6	5	3	6	6	3	5	5	7	5	3	4	
Sjelden	10	15	19	12	16	20	8	14	18	11	15	11	12	
Aldri	85	77	75	84	77	73	88	81	75	81	80	85	84	
Lagt ut tekst og informasjon på nettet om egne barn slik at familie og venner kan lese det														
Ofte	8	8	5	5	4	4	5	4	4	4	1	3	3	
Av og til	31	22	25	32	30	28	25	24	23	20	24	17	27	

Sjelden	27	36	36	29	31	33	29	33	37	42	37	36	37
Aldri	34	34	35	33	35	35	42	39	36	34	37	44	33
Lagt ut tekst og informasjon på nettet om egne barn slik at flere enn familie og venner kan lese det													
Ofte	1	2	1	2	1	1	2	1	2	2	1	2	2
Av og til	14	9	9	10	12	9	9	10	9	10	12	7	11
Sjelden	21	24	28	24	19	28	21	24	24	23	28	23	26
Aldri	64	65	63	65	68	62	68	65	65	65	60	68	61

Deling av tekst, bilder eller video som man angret på

Elleve prosent av foreldrene har selv sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som de angret på i etterkant. Andelen er høyest blant de yngste foreldrene (23 prosent) og synker med alderen. Av foreldrene som er 50 år eller eldre, har syv prosent sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de etterpå angret på.

Andelen foreldre som har sendt eller lagt ut tekst, bilder eller videoer som de har angret på, er omtrent lik som i 2016, men sammenlignet med 2014, ser vi en svak økning.

Tabell 18: Har du, ikke barnet ditt, lagt ut tekst, bilder eller videoer på mobil eller internett som du etterpå angret på? Tidsserie. Prosent.

	ALDER													
	1-4 år			5-8 år			9-12 år			13-14 år		15-16 år		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018	
Ja	7	15	14	8	9	10	7	11	11	10	10	6	8	
Nei	93	85	86	92	91	90	93	89	89	90	90	94	92	

84 prosent av de som har angret på noe de har sendt eller lagt ut på mobil eller internett, fikk slettet dette senere.

Aldersgrenser og regulering av mediebruk

Dette kapittelet er todelt. Det ene delkapittelet tar for seg aldersgrenser og foreldres syn på aldersgrensene på ulike medier. Det andre ser på hvordan foreldrene selv regulerer barns mediebruk gjennom regler, bruk av filter og innstillinger, osv.

Aldersgrenser på kino, tv, sosiale medier og spill

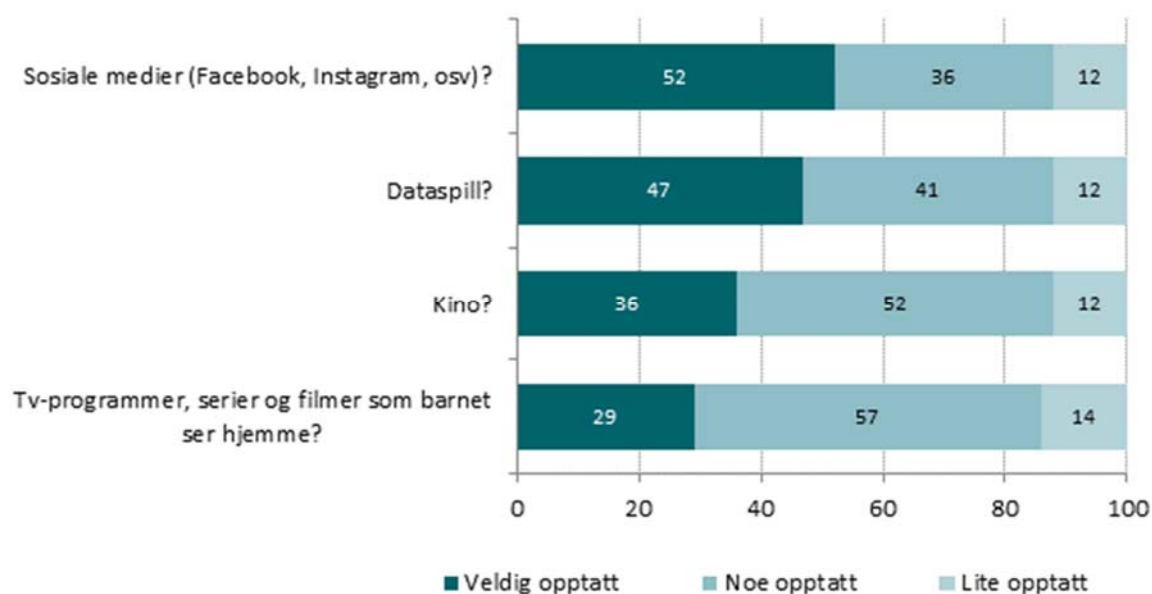
Foreldrene ble spurt om hvor opptatt de er av at deres barn følger aldersgrensene på kino, tv-programmer, serier og filmer som barnet ser hjemme, sosiale medier (som Facebook, Instagram osv.) og dataspill.

Over halvparten av foreldrene er *veldig* opptatt av at barnet følger aldersgrensene på sosiale medier, mens 36 prosent er *noe* opptatt av det. Nærmere halvparten er også veldig opptatt av at aldersgrensene på dataspill blir fulgt, mens 41 prosent er noe opptatt av det.

Flertallet (52 prosent) av foreldrene er bare noe opptatt av at aldersgrensene på kino blir fulgt, mens 36 prosent er veldig opptatt av det.

Foreldrene er minst opptatt av at barnet deres følger aldersgrensene på tv-programmer, serier og filmer han/hun ser hjemme. 14 prosent er *lite* opptatt av dette, mens 57 prosent er noe opptatt av at aldersgrensene på tv blir fulgt, og 29 prosent er veldig opptatt av det.

Figur 43: Hvor opptatt er du av at barnet ditt følger aldersgrensene på ...? Prosent.

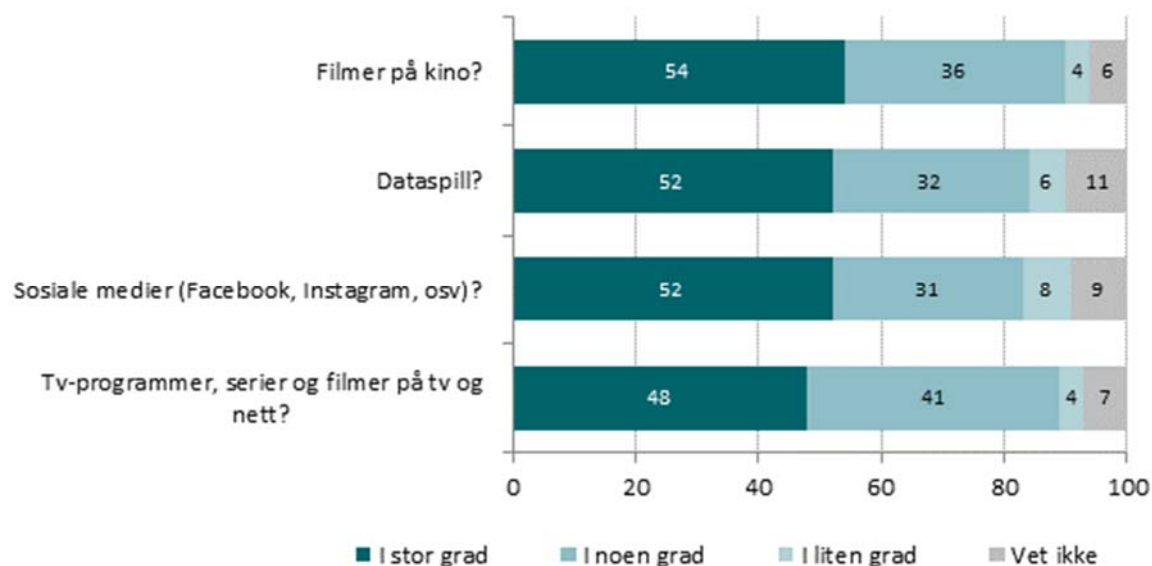
Generelt er kvinner betydelig mer opptatt av at barnet følger aldersgrensene på ulike medier enn det menn er. Spesielt gjelder dette for spill hvor 57 prosent av mødrene og 37 prosent av fedrene sier de er veldig opptatt av at barnet følger aldersgrensene.

Foreldre under 40 år er mer opptatt av aldersgrensene enn foreldre over 40 år. Det er blant foreldre mellom 30 og 39 år vi gjennomgående finner den høyeste andelen som er veldig opptatt av at deres barn følger aldersgrensene uavhengig av medium. Foreldre med små barn er dessuten gjennomgående mer opptatt av å følge aldersgrensene enn foreldre med større barn.

Videre ble foreldrene spurt om hvorvidt de mener de nevnte mediene har riktig aldersgrense. Jevnt over synes foreldrene at aldersgrensene er riktige. 54 prosent av foreldrene mener filmer på kino i *stor grad* har riktig aldersgrense. 52 prosent mener det samme om sosiale medier og dataspill, mens 48 prosent synes tv-programmer, serier og filmer på tv og nett i stor grad har riktig aldersgrense.

Kvinner synes i større grad enn menn at aldersgrensene er riktige. Den største kjønnsforskjellen finner vi når det gjelder spill hvor 57 prosent av mødrene i stor grad mener aldersgrensene er riktige mot 46 prosent av fedrene. Gjennomgående er det foreldre med barn i alderen 5 til 12 år som i størst grad opplever aldersgrensene som riktige. Foreldrene til de yngste barna har i større grad enn øvrige ingen formening om hvorvidt aldersgrensene er riktige.

Figur 44: I hvor stor grad mener du at dette har riktig aldersgrense? Prosent.

Sammenlignet med resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn og unge, finner vi at foreldrene i betydelig større grad enn barna mener aldersgrensene er riktige.²² Blant barna varierer andelen som i *stor grad* mener de er riktige, fra 19 prosent når det gjelder tv-program, serier og filmer på tv og nett til 31 prosent når det gjelder sosiale medier. Til sammenligning mener rundt halvparten av foreldrene at aldersgrensene i stor grad er riktige på de ulike mediene.

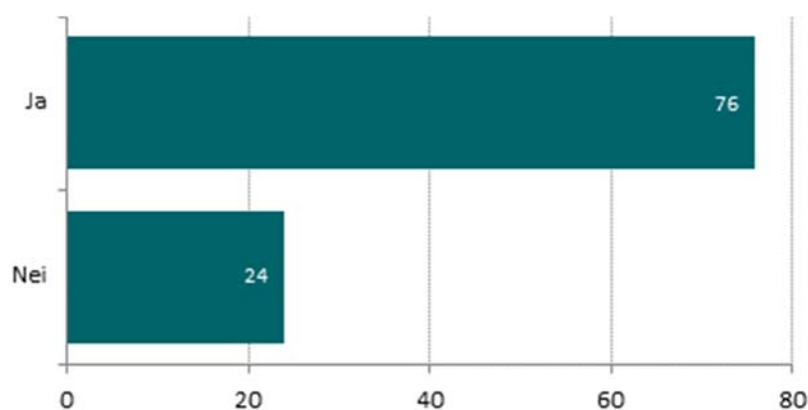
²² Undersøkelsene rettet mot barn består av barn og unge i alderen 9 til 18 år, mens foreldreundersøkelsen består av foreldre til barn i alderen 1 til 18 år.

Aldersgrenser på tv-programmer

Foreldrene fikk spørsmål om de har lagt merke til at det er kommet aldersgrensemerking på skjermen i noen tv-program. 76 prosent har lagt merke til dette, mens 24 prosent ikke har sett denne aldersgrensemerkingen. I 2016 oppga 81 prosent av foreldrene at de hadde sett aldersgrensemerking på skjermen i noen tv-program.

Noe flere fedre enn mødre har lagt merke til denne aldersmerkingen (79 mot 73 prosent). Vi finner også at de yngste foreldrene i mindre grad enn øvrige har lagt merke til aldersgrensemerkingen på tv. 65 prosent av foreldrene under 30 år har sett dette mot 79 prosent av foreldrene mellom 40 og 49 år.

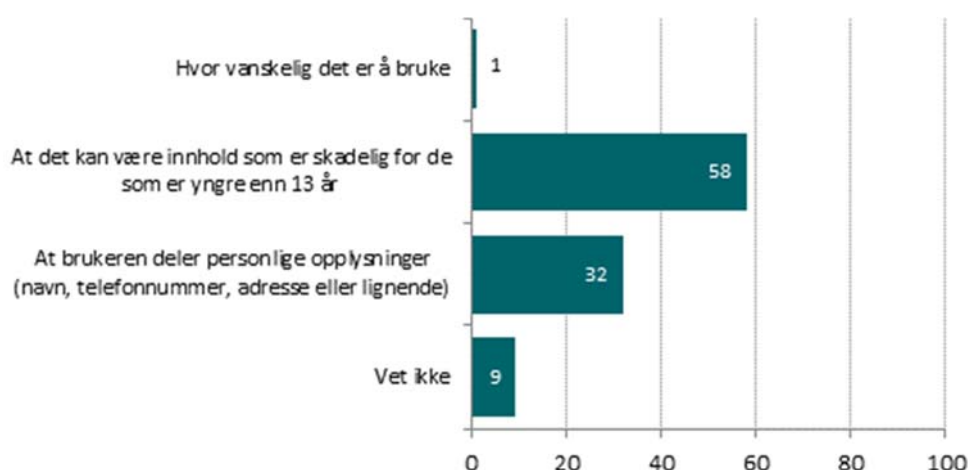
Figur 45: Har du sett at det er kommet aldersgrensemerking på skjermen i noen tv-programmer? Prosent.

Aldersgrenser på sosiale medier

Sosiale medier har en aldersgrense på 13 år. Foreldrene ble spurt om de kjenner til bakgrunnen for dette. Som vi ser av figur 46, er det flest som tror denne aldersgrensen skyldes at det kan være innhold som er skadelig for de som er yngre enn 13 år. Nærmere seks av ti foreldre mener dette er grunnen. I overkant av tre av ti tror årsaken er at brukeren deler personlige opplysninger, hvilket også er den faktiske bakgrunnen for aldersgrensen på sosiale medier. Kun én prosent tror sosiale medier har 13-års aldersgrense fordi det er vanskelig å bruke, mens ni prosent er usikre på hva bakgrunnen for aldersgrensen egentlig er.

Figur 46: De fleste sosiale medier (f.eks. Instagram, Facebook og Snapchat) har en aldersgrense på 13 år. Vet du hva bakgrunnen er for aldersgrensen? Prosent.

Det er små forskjeller på hva foreldrene svarer på dette spørsmålet ut fra deres kjønn og alder. Det er imidlertid de yngste foreldrene som i størst grad oppgir korrekt begrunnelse, nemlig at brukeren deler personlige opplysninger (40 prosent). Videre er det en spesielt høy *vet ikke*-andel blant foreldrene til de aller yngste barna (15 prosent).

Aldersgrenser på spill

Foreldrene ble videre spurt om barnet deres har spilt spill med ulike aldersgrenser. Dette spørsmålet ble kun stilt til foreldre med barn i alderen 5 til 18 år som vet at barna spiller spill. Foreldre med barn i 16–18-årsalderen fikk *ikke* spørsmål om hvorvidt barnet har spilt spill med 16-årsgrense.

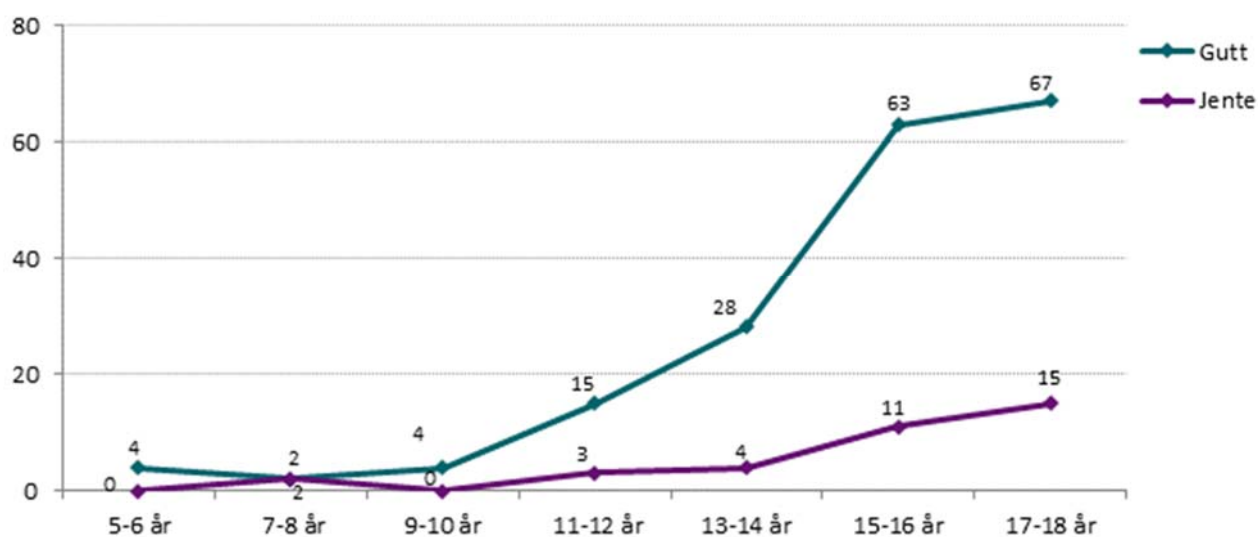
19 prosent av barna i alderen 5 til 15 år har ifølge foreldrene spilt spill med aldersgrense 16 år. 17 prosent av barna mellom 5 og 17 år har spilt spill med aldersgrense 18 år. Seks prosent av barn i alderen 9 til 12 år har spilt spill med 18-årsgrense, og 18 prosent har spilt spill med 16-årsgrense.

Andelen som har spilt spill med disse aldersgrensene, øker naturlig nok med barnas alder. Ifølge foreldrene har 18 prosent av barn i alderen 13 til 14 år spilt spill med 18-års aldersgrense, og 37 prosent har spilt spill med 16-årsgrense. 42 prosent av barna i 15–16-årsalderen har spilt spill med aldersgrense.

Det å spille spill med aldersgrense høyere enn egen alder, er mer vanlig blant gutter enn jenter, og kjønnsforskjellen øker betydelig med barnas alder. Ifølge foreldrene har 28 prosent av guttene på 13 til 14 år og hele 63 prosent av guttene i alderen 15–16 år, spilt spill med 18-års aldersgrense mot henholdsvis fire og elleve prosent av jentene i samme alder.

Resultatene fra barneundersøkelsen viser imidlertid at langt flere barn enn foreldre rapporterer om bruk av spill med 18-års aldersgrense. Ifølge barna selv har hele 94 prosent av guttene og 53 prosent av jentene i alderen 15 til 16 år spilt spill med 18-års aldersgrense.

Figur 47: Prosentandel av gutter og jenter som spiller spill, og som ifølge foreldrene har spilt spill med 18-årsgrense.

Andelen som oppgir at barna har spilt spill med 18-års aldersgrense, har vært forholdsvis uendret over tid blant de som har barn i alderen 5 til 12 år. Vi ser en liten økning i andelen 13-14-åring som ifølge foreldrene har spilt spill med 16- og 18-årsgrense og også en liten økning i andelen 15-16-åring som har spilt 18-årsspill.

Tabell 19: Har ditt barn, i løpet av det siste året, spilt dataspill med noen av følgende aldersgrenser? Tidsserie. Prosent.²³

	ALDER									
	5-8 år			9-12 år			13-14 år		15-16 år	
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Ja, 16 år	2	3	6	19	20	18	33	37	-	-
Ja, 18 år	1	1	2	8	8	6	15	18	39	42
Nei	-	92	88	-	68	69	46	39	21	22
Vet ikke	25	4	6	24	10	12	16	17	22	26

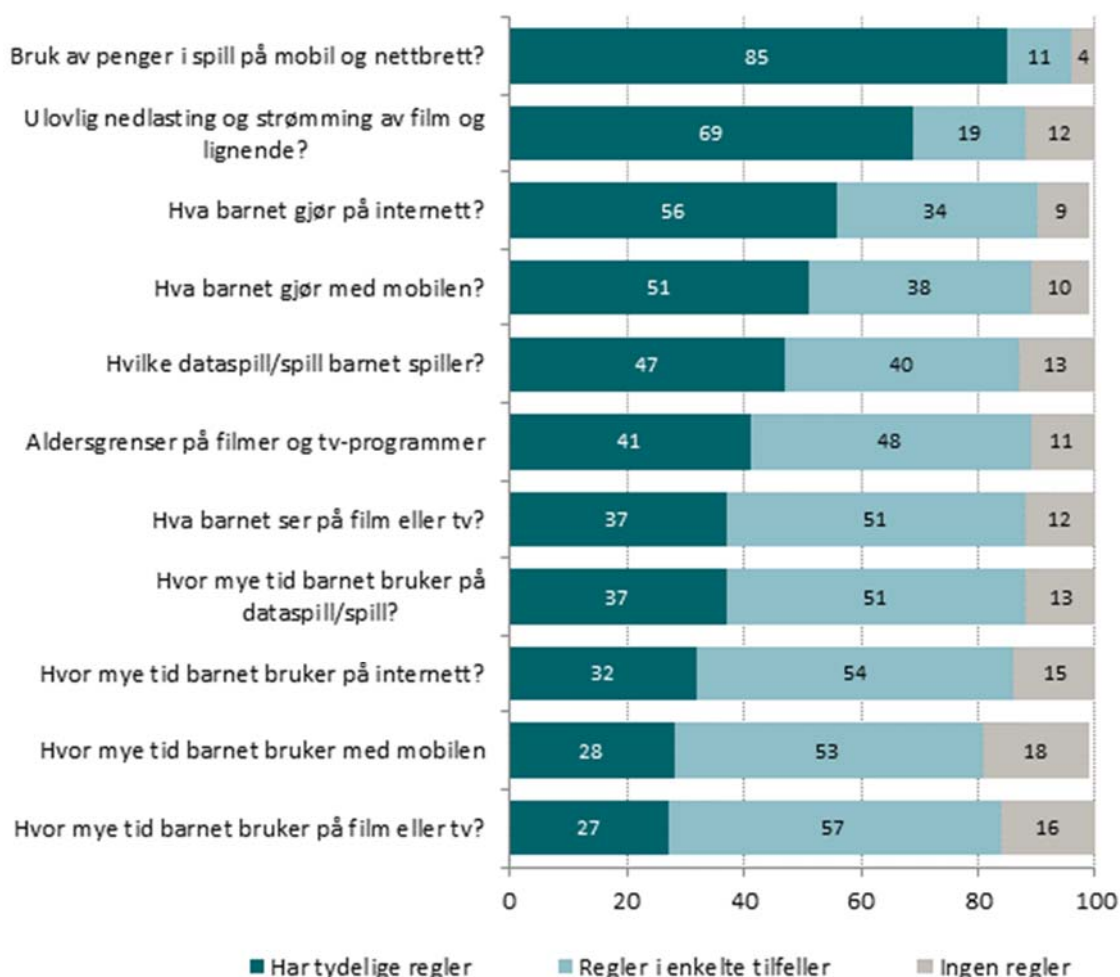
* I 2016 hadde foreldre til 16-åring mulighet til å krysse av for at barna hadde spilt spill med 16-årsgrense, mens dette svaralternativet i årets undersøkelse kun gikk til foreldre med barn under 16 år. Tallene for spill med 16-års aldersgrense kan derfor ikke sammenlignes over tid når det gjelder 15-16-åring. Tallene for de andre alternativene må også sammenlignes med et forbehold om ulike svaralternativer i 2016 og 2018 for foreldrene til 16-åringene.

²³ Kategorien *Nei* var ikke med tidligere, men de hadde da med aldersgrenser fra tre år.

Regulering av mediebruk

Videre skal vi se på hvorvidt foreldrene har regler for sine barn når det gjelder ulike typer aktiviteter og medier.

Figur 48: Har deres familie regler når det gjelder ...? Prosent. De som har svart at «barnet ser/bruker/gjør ikke», er tatt ut av prosenteringen.

Det er mest vanlig å ha tydelige regler når det gjelder bruk av penger i spill på mobil/nettbrett (85 prosent) og ulovlig nedlastning og strømming av film og lignende (69 prosent). De høyeste andelenene her finner vi blant foreldrene som svarer for barn i alderen 9 til 12 år (henholdsvis 90 og 81 prosent).

Mange har også tydelige regler når det gjelder hva barnet gjør på internett (56 prosent) og med mobilen (51 prosent). Videre har 47 prosent tydelige regler når det gjelder hvilke dataspill/spill barnet spiller. 41 prosent har tydelige regler for aldersgrenser på filmer og tv-program, og 37 prosent har det for hva barnet ser på film eller tv.

Når det gjelder tid brukt på dataspill/spill, internett, mobilen og film/tv er det mer vanlig å ha regler i enkelte tilfeller framfor tydelige regler. Totalt oppgir 88 prosent av foreldrene at de har tydelige regler eller regler i enkelte tilfeller, når det gjelder tid brukt på dataspill/spill, og 86 prosent har dette

for tid brukt på internett. 84 prosent har tydelige regler eller regler i enkelte tilfeller når det gjelder for tid brukt på film/tv, og 81 prosent har det for tid brukt med mobilen.

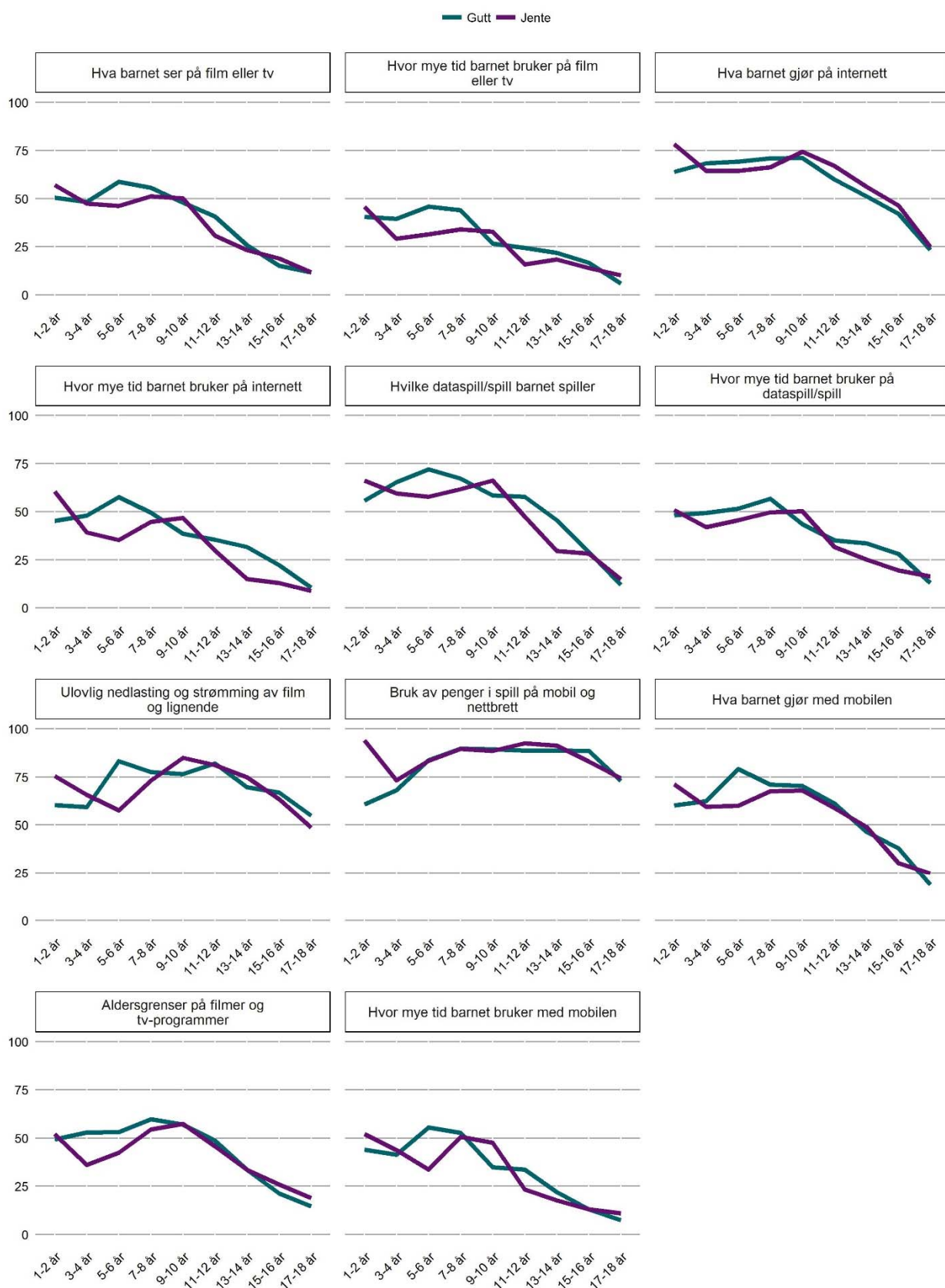
Tendensen er ellers at andelen med tydelige regler synker med barnas alder. Samtidig øker andelen som har regler i enkelte tilfeller opp til barna er 14 år, mens det er en økning i andelen som ikke har *noen* regler, fra barna er 15 år.

Ifølge foreldrene er regler knyttet til dataspill/spill både med tanke på innhold og tidsbruk, noe mer vanlig å ha for gutter enn jenter. 69 prosent av guttene i alderen 5 til 8 år har tydelige regler som gjelder hvilke spill de spiller, og 55 prosent har regler knyttet til tid brukt på spilling. Blant jentene i samme alder er andelen henholdsvis 60 og 48 prosent.

Det er også en litt høyere andel foreldre til gutter enn til jenter som har tydelige regler for tid brukt på film/tv og internett. 45 prosent av guttene i alderen 5 til 8 år har tydelige regler når det gjelder tid brukt på tv og film, mens 33 prosent av jentene i samme alder har det. Videre sier 53 prosent av foreldrene til 5–8-årige gutter at de har tydelig regler for tid brukt på internett mot 41 prosent av foreldrene til 5–8-årige jenter.

Videre er det en gjennomgående trend at mødre i større grad enn fedre har tydelige regler for sine barn. Det er også større andeler med tydelige regler blant foreldre under 40 år enn blant de eldre foreldrene.

Figur 49: Prosentandel som har tydelige regler, etter barnets kjønn og alder.

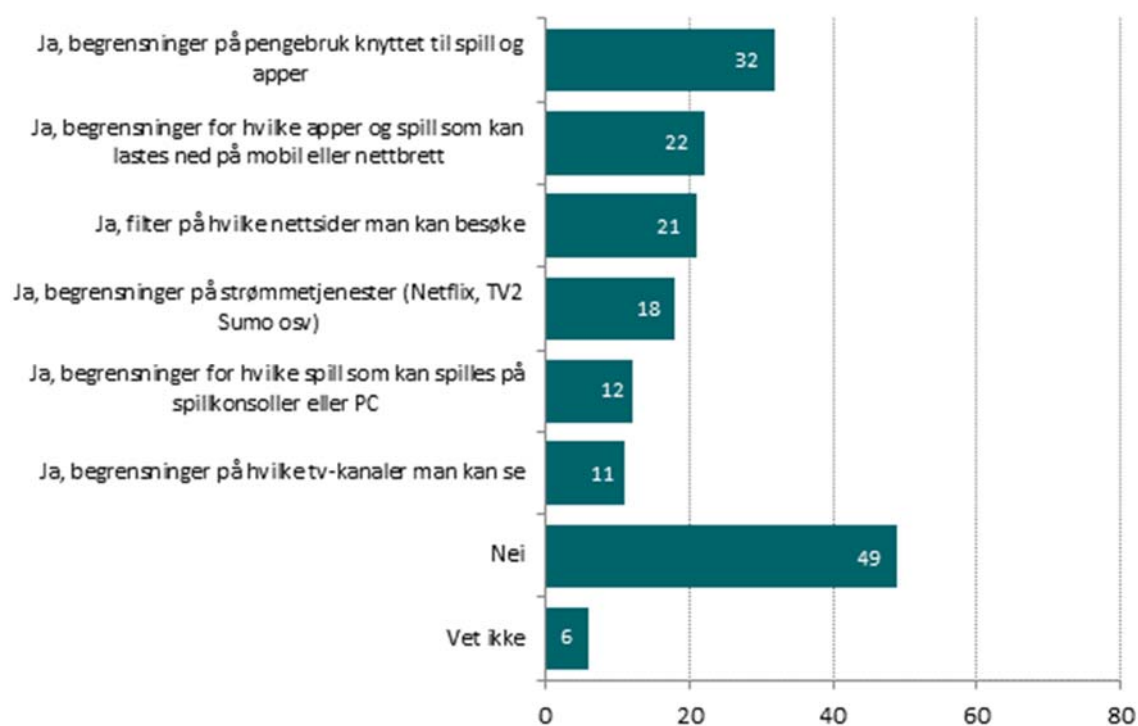

Bruk av filter og innstillinger

Foreldrene fikk også spørsmål om deres familie har brukt filter eller innstillinger på ulike medier for å begrense tilgang til innhold. 45 prosent av foreldrene svarer at de har brukt slike filter eller innstillinger. Seks prosent er usikre på om de har brukt dette, mens 49 prosent ikke har benyttet filter eller innstillinger som begrenser innhold.

32 prosent av foreldrene sier de har begrensninger på pengebruk knyttet til spill og apper. 22 prosent har begrensninger for hvilke apper og spill som kan lastes ned på mobil eller nettbrett, 21 prosent har filter på hvilke nettsider man kan besøke, mens 18 prosent har begrensninger på strømmetjenester. Tolv prosent har begrensninger for hvilke spill som kan spilles på spillkonsoller eller PC, mens elleve prosent har det på hvilke tv-kanaler man kan se.

Figur 50: Har deres familie brukt filter eller innstillinger på barnets mobil, nettbrett, konsoll eller pc som begrenser tilgang til innhold? Prosent.

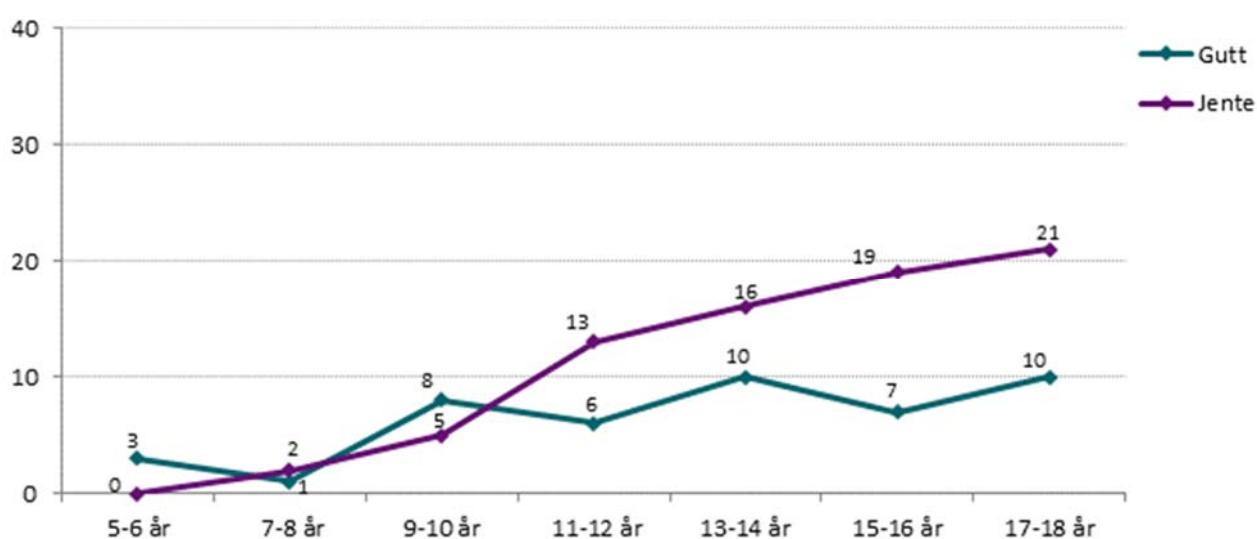
Bruk av filter og innstillinger er nokså uavhengig av barnets kjønn, men det er en litt høyere andel som har begrensninger for hvilke spill som kan spilles, for gutter enn jenter (13 mot ti prosent). Videre finner vi en tydelig sammenheng med barnas alder fordi bruken av innstillinger og filter er klart mest utbredt når barna er mellom 5 og 12 år.

Mobbing via nett eller mobil

Foreldre med barn over 4 år ble stilt spørsmål om nettmobbing. Ni prosent av foreldrene oppgir at barnet deres har opplevd mobbing via nett eller mobil. Andelen er noe høyere blant foreldre til jenter enn gutter (elleve mot sju prosent).

Blant foreldrene til jentene er det en tydelig økning i andelen som har opplevd dette ut fra barnets alder. Totalt 21 prosent av foreldrene med døtre i alderen 17 til 18 år svarer at barnet har vært utsatt for mobbing via nett eller mobil. For guttene er det ikke like tydelig sammenheng mellom nettmobbing og alder. Det er blant de som har gutter i alderen 13 til 14 år og i alderen 17 til 18 år vi finner høyest andel som oppgir at barnet har vært utsatt for nettmobbing (ti prosent).

Figur 51: Har ditt barn opplevd mobbing via nett eller mobil? Prosentandeler etter barnets kjønn og alder.

Sammenlignet med undersøkelsen gjennomført i 2016 er det omtrent samme andel barn i alderen 5 til 14 år som har opplevd mobbing via nett eller mobil ifølge foreldrene. Når det gjelder barn i alderen 15 til 16 år er det en nedgang fra 17 til tolv prosent som har opplevd dette ifølge foreldrene.

Tabell 20: Har ditt barn opplevd mobbing via nett eller mobil? Tidsserie. Prosent.

	ALDER							
	5-8 år		9-12 år		13-14		15-16	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Ja	1	1	9	8	13	13	17	12
Nei	95	96	82	83	75	68	66	64
Vet ikke	4	3	10	9	12	19	17	23

I undersøkelsen rettet mot barn fant vi at 28 prosent av barna i alderen 9 til 18 år har opplevd at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil. Blant jentene i 15-16-årsalderen har 31 prosent vært utsatt for nettmobbing, mens det gjelder 33 prosent av de i alderen 17 til 18 år. Blant guttene i samme aldersgrupper har henholdsvis 39 og 35 prosent vært utsatt for at noen har vært slemme med dem eller mobbet dem på internett, spill eller mobil.

Det at resultatene fra undersøkelsen rettet mot barn viser høyere andeler enn vi finner i undersøkelsen rettet mot foreldre, kan være en indikasjon på at det foregår en god del nettmobbing blant barn og unge som foreldre ikke vet om.

Bistand ved nettmobbing

De som har opplevd at barnet ble mobbet, ble spurt om de fikk hjelp til å håndtere og få slutt på mobbingen. 51 prosent svarte at de ikke trengte hjelp, mens tolv prosent ikke fikk hjelp. 27 prosent svarer at de fikk litt hjelp, og ti prosent opplevde å få mye hjelp. Sammenlignet med undersøkelsen gjennomført i 2016 finner vi kun små forskjeller når det gjelder hvorvidt foreldrene fikk hjelp til å håndtere mobbingen.

Halvparten av foreldrene vet hvem de skal henvende seg til dersom barnet deres blir utsatt for digital mobbing eller opplever å få bilder og informasjon på avveie på nett. Fra 2016 har det vært en økning i andelen foreldre som vet hvor de skal henvende seg fra 45 til 50 prosent²⁴.

Det er ingen forskjell mellom mødre og fedre på dette spørsmålet, men vi finner forskjeller ut fra foreldrenes alder. Den høyeste andelen som vet hvem de skal henvende seg til, finner vi blant foreldre i alderen 40 til 49 år (55 prosent). Blant foreldre i andre aldersgrupper gjelder dette fra mellom 43 til 49 prosent. Videre finner vi at andelen som vet hvor de skal henvende seg, øker etter foreldrenes utdanningsnivå – fra 45 prosent av de med grunnskole-/videregående utdanning, til 53 prosent av de med utdanning på universitet eller høyskole i fire år eller mer.

På spørsmål om hvem de vil henvende seg til er det flere av foreldrene som svarer at det vil variere ut ifra alvorlighetsgrad og hvem som er mobber. Ellers blir blant annet slettmeg.no, politiet, lærer/skole, foreldre til mobber, mobberen selv og barnevakten.no nevnt ofte i de åpne svarene. Det er også enkelte som svarer barneombudet, nettvett.no, Medietilsynet og Datatilsynet.

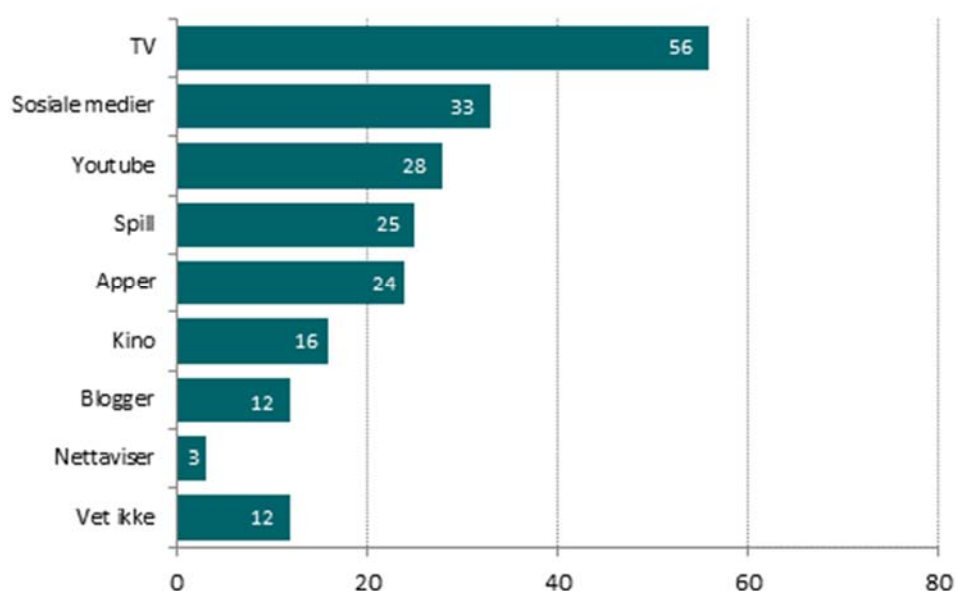
²⁴ Utvalgene over tid er litt forskjellige: I undersøkelsen gjennomført i 2016 besto utvalget av foreldre til barn i alderen 1 til 16 år, mens utvalget i denne undersøkelsen er foreldre med barn i alderen 1 til 18 år.

Reklame og markedsføring

75 prosent av foreldrene opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge, og det er like stor andel fedre som mødre. Andelen som opplever dette, øker med foreldrenes alder og er høyest blant foreldre over 50 år (81 prosent). Det er flere foreldre med høy utdanning enn foreldre med kun grunnskole-/videregående utdanning som opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge (79 prosent blant foreldre med universitet-/høgskoleutdanning på 4 år eller mer mot 72 prosent blant de med grunnskole/videregående skole).

Andelen som opplever at det er mye reklame og markedsføring rettet mot barn og unge, er lavest blant foreldre til barn i alderen 1 til 4 år (65 prosent), mens den ligger mellom 75 og 80 prosent blant foreldre til barn i høyere aldersgrupper.

Figur 52: Hvor opplever du mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge? Prosent. Inntil tre svaralternativer mulig.

Det er på tv flest mener det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge (56 prosent), etterfulgt av sosiale medier (33 prosent), YouTube (28 prosent), spill (25 prosent) og apper (24 prosent). Videre oppgir 16 prosent kino og tolv prosent blogger, mens tre prosent svarer at det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge i nettaviser.

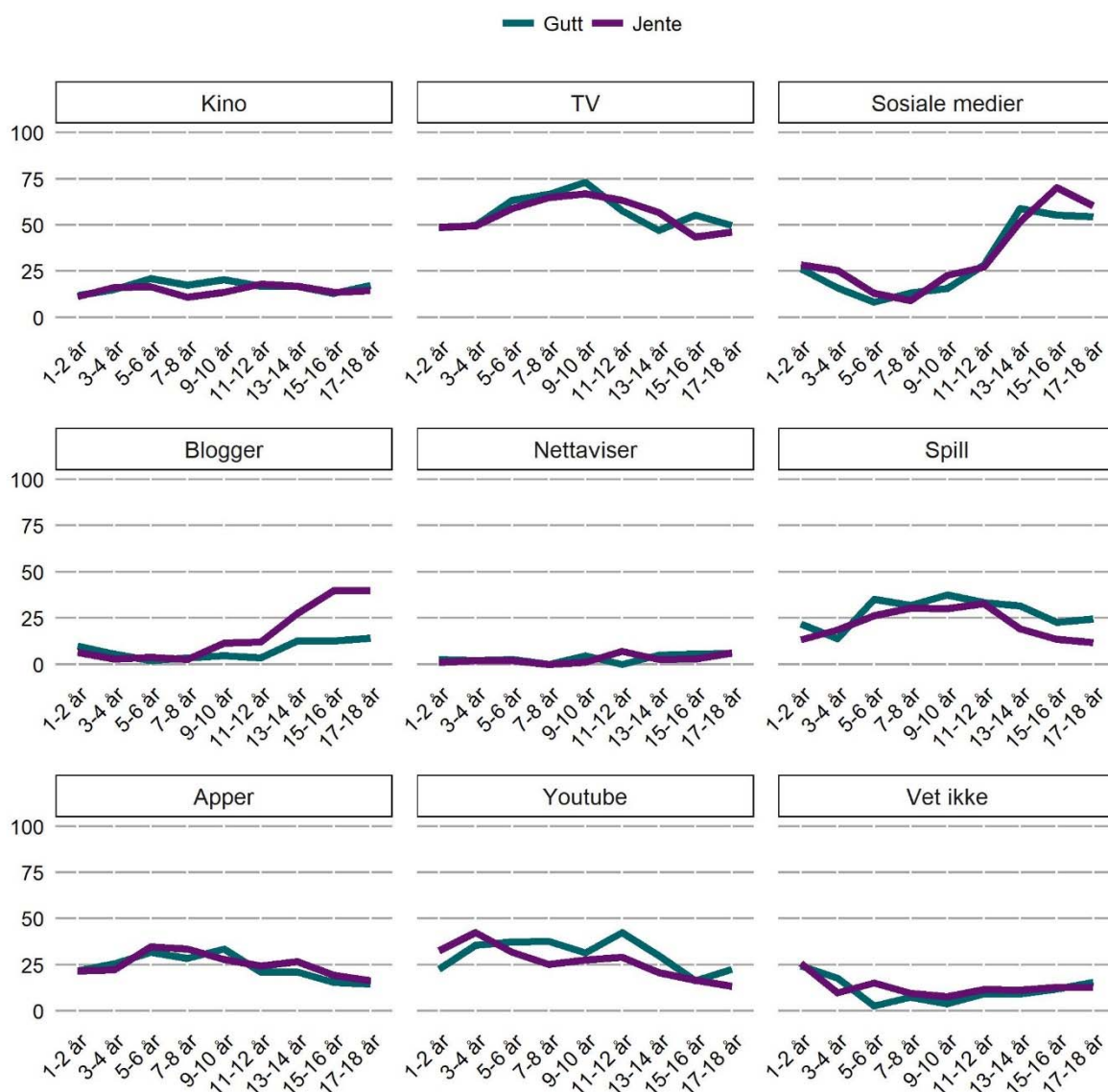
En noe høyere andel mødre enn fedre synes det er mye reklame på kino (18 mot 14 prosent), mens noen flere fedre enn mødre opplever mest reklame på tv (59 mot 54 prosent) og apper (26 mot 22 prosent). Ellers er det forholdsvis små forskjeller mellom hva kvinner og menn svarer.

Foreldre over 40 år synes i større grad enn øvrige at sosiale medier og blogger er sentrale kilder til reklame og markedsføring rettet mot barn. YouTube nevnes noe oftere av foreldre i 30-årene sammenlignet med øvrige.

Resultatene viser videre at flere foreldre til gutter enn til jenter oppgir at det er mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge via spill (28 mot 22 prosent) og YouTube (30 mot 26 prosent), mens en høyere andel foreldre til jenter enn til gutter svarer blogger (17 mot åtte prosent).

Det er også forskjeller i hva foreldrene oppgir ut fra barnas alder. Sosiale medier og blogger blir oppgitt av en høyere andel foreldre til barn fra 13 år og eldre enn foreldre til yngre barn. Tv, spill og apper oppgis i størst grad av foreldre til barn mellom 5 og 12 år.

Figur 53: Hvor opplever du mest reklame og markedsføring rettet mot barn og unge? Prosentandel etter barnets kjønn og alder.

Reklamering blant bloggere og youtubere

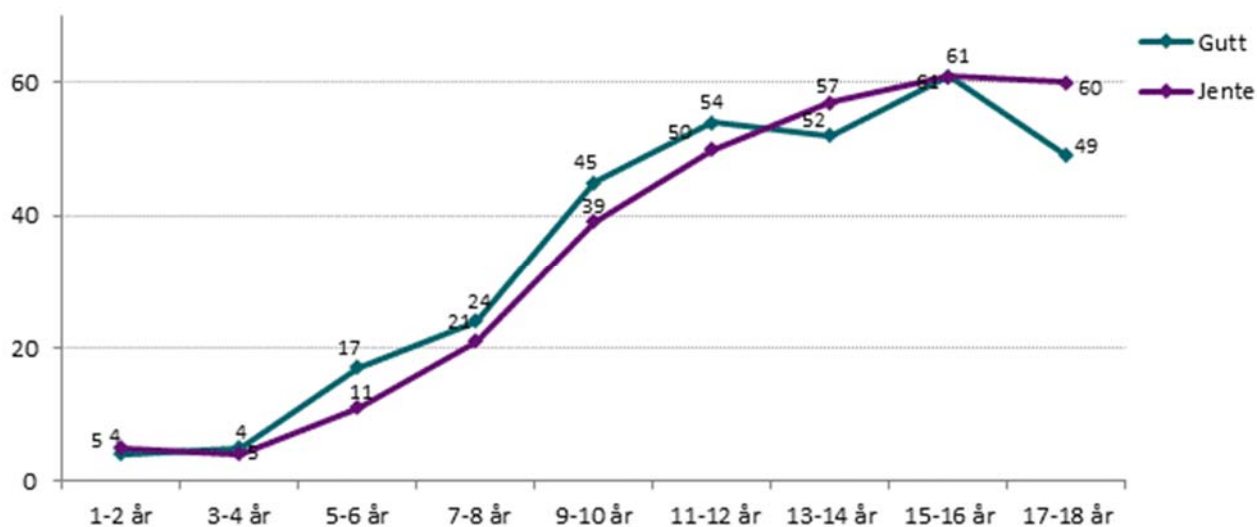
Foreldrene ble også spurt om de kjenner til at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. 88 prosent av foreldrene kjenner til dette fenomenet, og det er ingen betydelige forskjeller ut fra verken foreldrenes eller barnas kjønn og alder.

Det er imidlertid en viss forskjell i kjennskap ut fra foreldrenes utdanning. 92 prosent av foreldrene med universitet-/høgskoleutdanning på fire år eller mer er kjent med at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett, mot 81 prosent av foreldrene med grunnskole-/videregående utdanning.

Blant foreldrene som kjenner til at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter, har 36 prosent snakket med barnet sitt om dette. 61 prosent har ikke snakket med barnet om dette, mens tre prosent svarer at de ikke husker.

Foreldre over 40 år har i betydelig større grad enn de yngre foreldrene snakket med barnet om at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter. Dette kan ses i sammenheng med barnas alder. Kun fem prosent av foreldre til barn på 1 til 4 år har snakket om dette. Blant foreldrene til barn i alderen 11 til 18 år har over halvparten snakket med barnet om at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter.

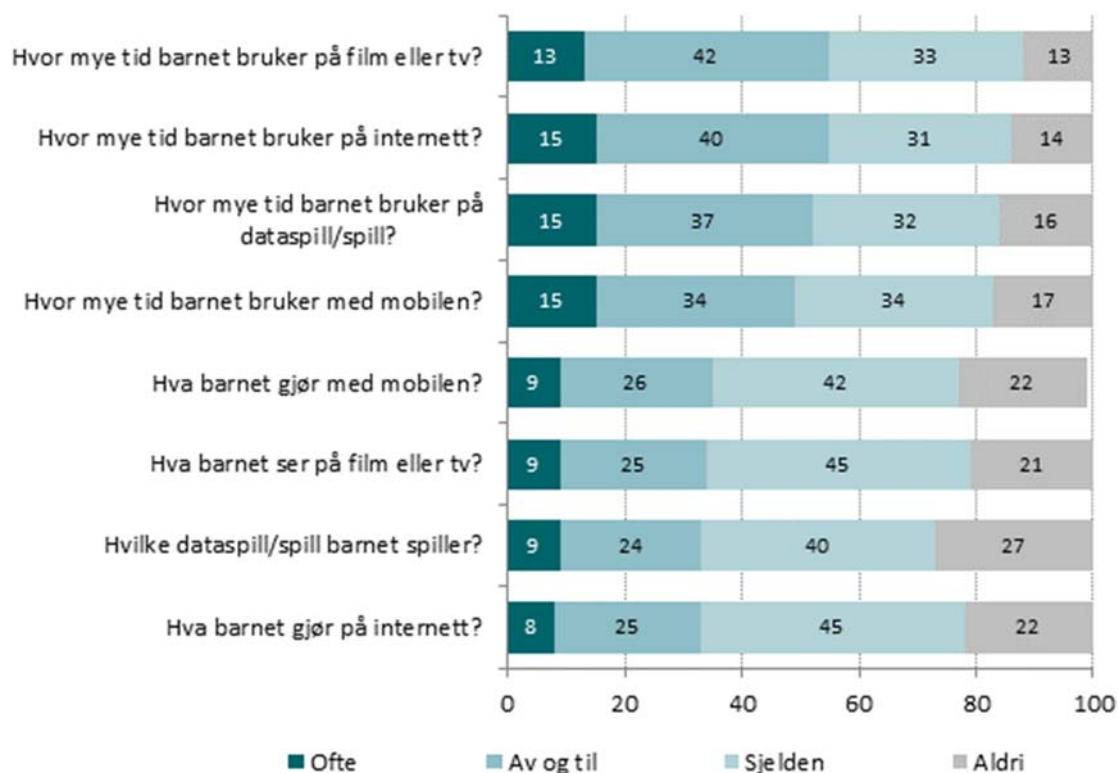
Figur 54: Har du og barnet snakket om dette fenomenet? Prosent av de som kjenner til at bloggere og youtubere får betalt for å snakke om produkter på nett. Brutt ned på barnas kjønn og alder.

Foreldreinvolvering

Uenighet om mediebruk

Figur 55: Bruker du og barnet å være uenige om ...? Prosent. Barnet ser/bruker/gjør ikke er tatt ut av prosenteringen.

Foreldrene ble spurt om mediebruk er en kilde til uenighet med barna. Resultatene viser at det er mest uenighet om tiden barnet bruker på ulike medier, mens det er mindre uenighet om hva barnet gjør/ser på mediene. Samtidig som mange er uenige med barna om tidsbruk er det, som vi har sett tidligere, nettopp tidsbruk de fleste foreldrene svarer at deres familie *ikke* har tydelige regler på.

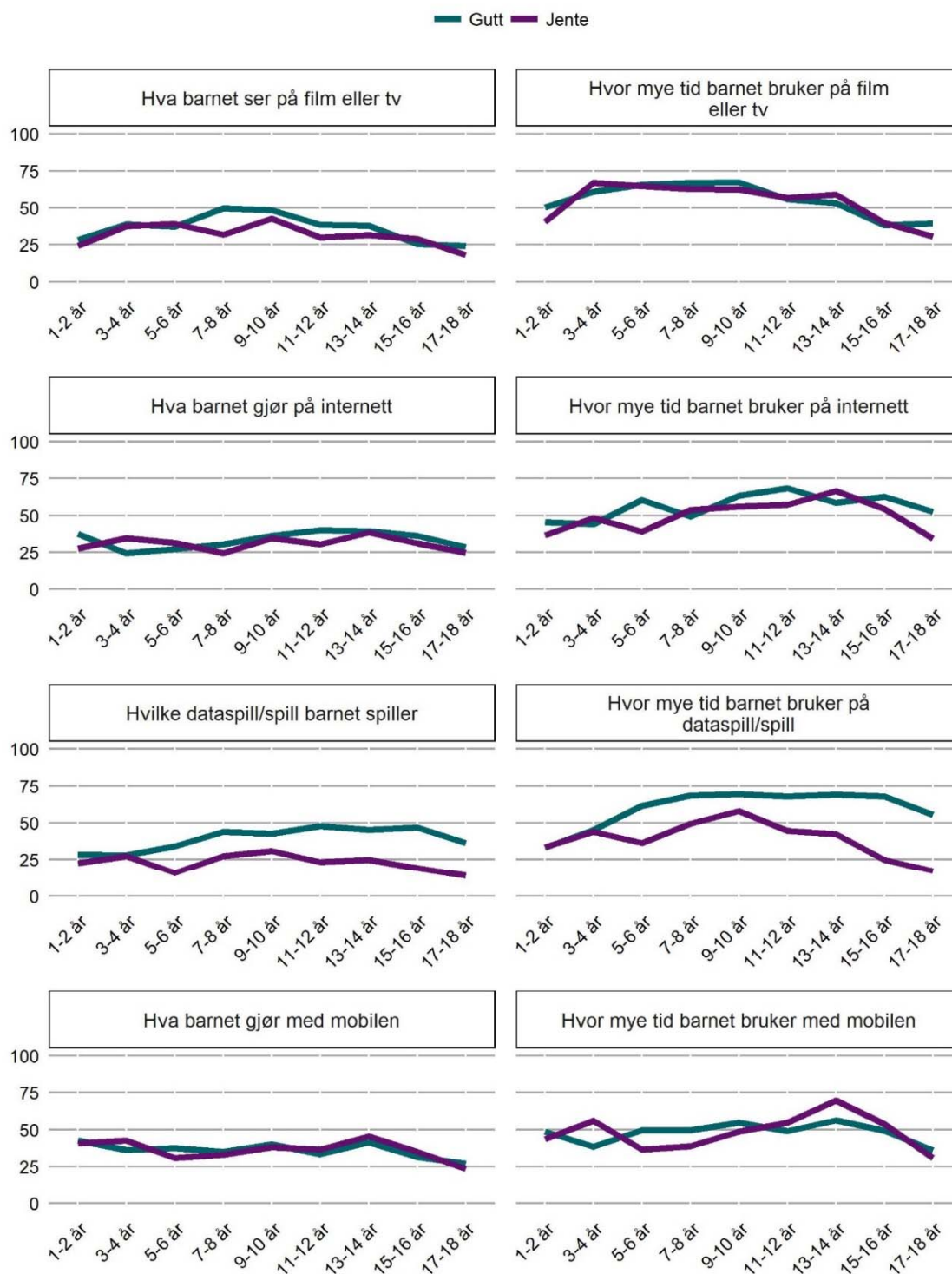
55 prosent er ofte eller av og til uenig med barnet sitt om tid brukt på film/tv, og en like stor andel er uenig om tid brukt på internett. 52 prosent er uenige om tid brukt på dataspill/spill, mens 49 prosent er ofte eller av og til uenig om tiden barnet bruker med mobilen.

Det er relativt små forskjeller mellom de ulike mediene når det gjelder andelen som ofte eller av og til er uenig med barnet om hva barnet gjør på mediene. 35 prosent av foreldrene er ofte eller av og til uenige om hva barnet gjør med mobilen. 34 prosent er uenig med barnet sitt om hva barnet ser på film eller tv, mens 33 prosent er ofte eller av og til uenig om hva barnet gjør på internett og hvilke spill barnet spiller.

I undersøkelsen rettet mot barn i alderen 9 til 18 år ble også barna bedt om å svare på spørsmålet om kilder til uenighet. Her fant vi også at det er tidsbruk på internett (53 prosent), mobil (45 prosent) og film, serier og tv (44 prosent) som størst andel av barna oppgir at man ofte eller av og til er uenig med foreldrene om.

Det er betydelig mer vanlig å være uenig med gutter enn jenter om hvilke dataspill/spill de spiller og hvor mye tid de bruker på spilling. Dette gjelder for barna i alle aldergrupper, men kjønnsforskjellen er størst for de med barn i 15-16-årsalderen. 67 prosent av foreldrene er ofte eller av og til uenig med gutter i alderen 15 til 16 år om tiden brukt på spilling, mens kun 25 prosent er uenig med de jevngamle jentene om dette. Videre er 47 prosent av foreldrene til gutter i alderen 15 til 16 år ofte eller av og til uenig om hvilke dataspill/spill de spiller mot 19 prosent blant foreldrene til jenter i samme alder.

Figur 56: Bruker du og barnet å være uenige om ...? Prosentandel som har svart ofte eller av og til, etter barnets kjønn og alder. «Barnet ser/bruker/gjør ikke» er tatt ut av prosenteringen.

Endringer over tid i uenighet om mediebruk

Over tid har det jevnt over vært en økning i andelen foreldre som *ofte* eller *av og til* er uenige med barnet om mediebruk. Unntaket er hva barnet gjør med mobilen, som det generelt er mindre uenighet om i dag enn i 2016.

Tabell 21: Bruker du og barnet å være uenige om ...? Prosent. «Barnet ser/bruker/gjør ikke» er tatt ut av prosenteringen. Tidsserie.

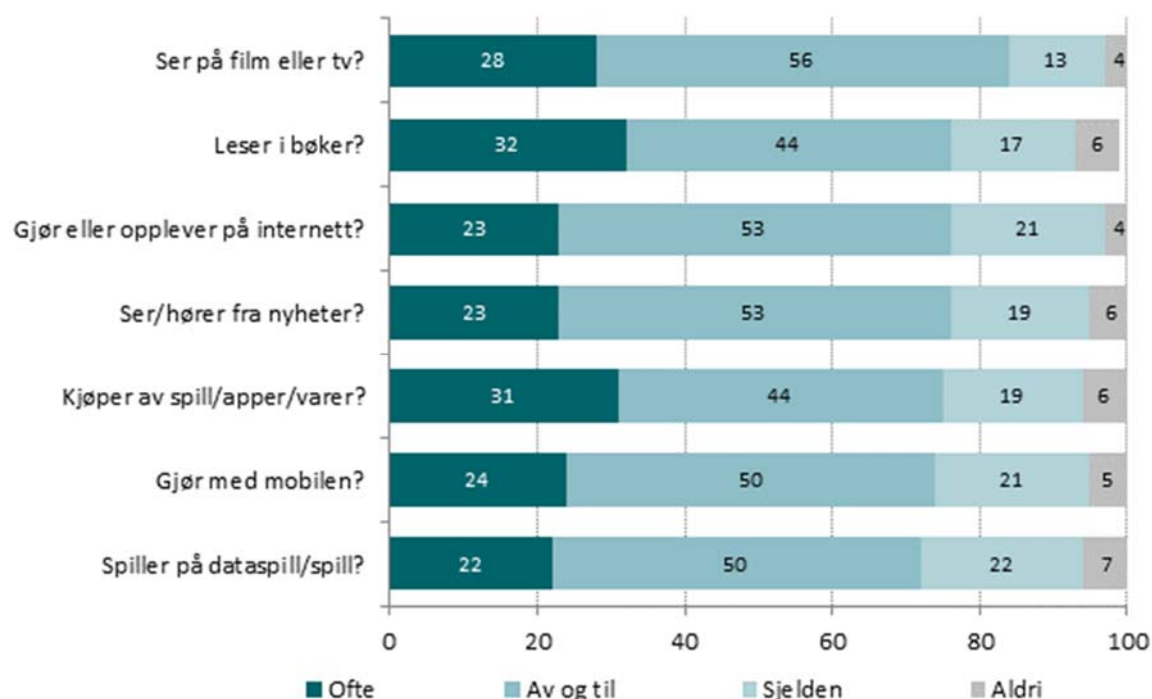
	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Hva barnet ser på film eller tv?										
Ofte	10	11	8	11	8	10	6	9	5	8
Av og til	19	22	25	29	21	30	21	26	17	19
Sjelden	34	36	46	43	50	44	48	48	46	53
Aldri	37	31	22	17	20	16	25	17	32	20
Hvor mye tid barnet bruker på film eller tv?										
Ofte	11	14	9	17	11	14	8	12	6	7
Av og til	30	42	45	48	41	46	35	44	27	32
Sjelden	30	27	34	26	36	31	41	35	42	48
Aldri	29	17	12	9	12	8	16	9	25	13
Hva barnet gjør på internett?										
Ofte	10	11	6	9	7	9	6	6	7	6
Av og til	11	20	14	19	16	26	20	33	18	27
Sjelden	28	35	38	45	50	48	51	44	45	48
Aldri	52	34	42	27	27	17	23	17	30	18
Hvor mye tid barnet bruker på internett?										
Ofte	9	12	6	16	11	17	15	16	12	16
Av og til	25	33	28	35	37	45	42	46	38	43
Sjelden	24	30	36	32	37	29	29	29	31	31
Aldri	42	26	30	17	15	10	15	8	19	10
Hvilke dataspill/spill barnet spiller?										
Ofte	7	11	5	10	6	9	8	10	5	9
Av og til	8	16	14	22	20	28	21	26	20	25
Sjelden	19	31	37	43	44	42	42	39	39	41

Aldri	66	42	44	25	31	21	29	25	36	25
Hvor mye tid barnet bruker på dataspill/spill?										
Ofte	8	11	10	15	14	18	16	17	14	16
Av og til	23	30	36	41	41	42	37	40	26	32
Sjelden	32	32	34	33	33	30	28	27	33	34
Aldri	37	28	21	11	12	10	18	16	26	17
Hva barnet gjør med mobilen?										
Ofte	11	13	9	11	11	12	8	7	6	8
Av og til	30	28	45	23	41	26	35	36	27	25
Sjelden	30	28	34	43	36	44	41	38	42	50
Aldri	29	32	12	23	12	19	16	18	25	17
Hvor mye tid barnet bruker med mobilen?										
Ofte	10	14	6	15	7	19	6	20	7	12
Av og til	11	33	14	29	16	33	20	43	18	39
Sjelden	28	30	38	34	50	34	51	25	45	35
Aldri	52	23	42	22	27	14	23	12	30	13

Samtale med barn om mediebruk

Det er meget vanlig å snakke med barnet om mediebruk. 84 prosent av foreldrene oppgir at *de ofte eller av og til* snakker med barnet sitt om hva han/hun ser på film eller tv. Det er også mellom 72 og 76 prosent som ofte eller av og til snakker med barnet om hva barnet leser i bøker, opplever på internett, ser/hører fra nyheter, kjøper av spill/apper/varer, gjør med mobilen og spiller på dataspill/spill.

Figur 57: Prater du og barnet om hva han/hun ...? Prosent. *Barnet ser/bruker/gjør ikke er tatt ut av prosenteringen.*

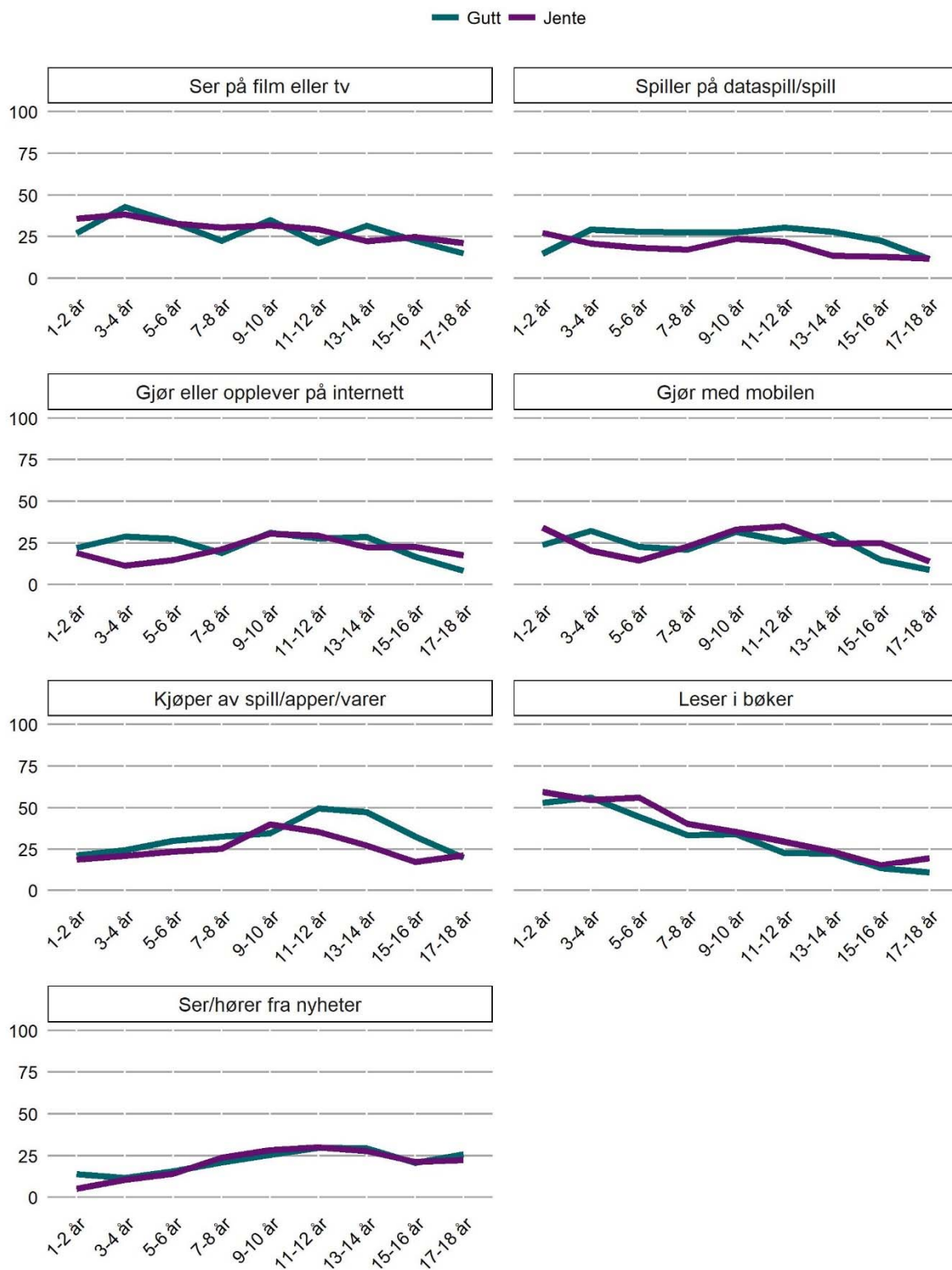
En høyere andel mødre enn fedre snakker ofte med barnet sitt om mediebruk. Fedre snakker i betydelig større grad enn mødre *sjeldent* eller *aldri* med barnet om barnets mediebruk.

Det er videre en tendens til at foreldrene under 40 år snakker mest med barna, særlig når det gjelder hva barnet ser på film/tv, leser i bøker, spiller på dataspill/spill og gjør eller opplever på internett.

Det er kun små forskjeller ut fra foreldrenes utdanning. Vi ser imidlertid at de med høyest utdanning oftere prater med barna om hva de leser i bøker og ser/hører fra nyheter enn det de med lavere utdanning gjør.

Stort sett snakker foreldre like mye med gutter som jenter om mediebruk, men det er noen unntak. Foreldrene snakker i større grad ofte med gutter enn med jenter om kjøp av spill/apper/varer (35 mot 27 prosent) og om hva de spiller på dataspill/spill (25 mot 18 prosent). Videre er det en tendens til at andelen som snakker *ofte* med barna sine om ulike typer mediebruk, synker fra barna er i 13–14-årsalderen.

Figur 58: Prater du og barnet ditt om hva han/hun ...? Prosentandel som har svart ofte, etter barnets kjønn og alder. Barnet ser/bruker/gjør ikke er tatt ut av prosenteringen.

Endringer over tid i samtale om mediebruk

Det er kun små endringer siden 2016 med tanke på hvor mye foreldrene snakker med sine barn om hva de gjør og opplever på ulike medier. Vi ser imidlertid en tendens til at foreldrene til de yngre barna snakker litt *sjeldnere* med sine barn, mens foreldrene til de eldre barna snakker litt *oftere* med barna om ulike sider ved mediebruk, enn hva som var tilfellet for to år siden.

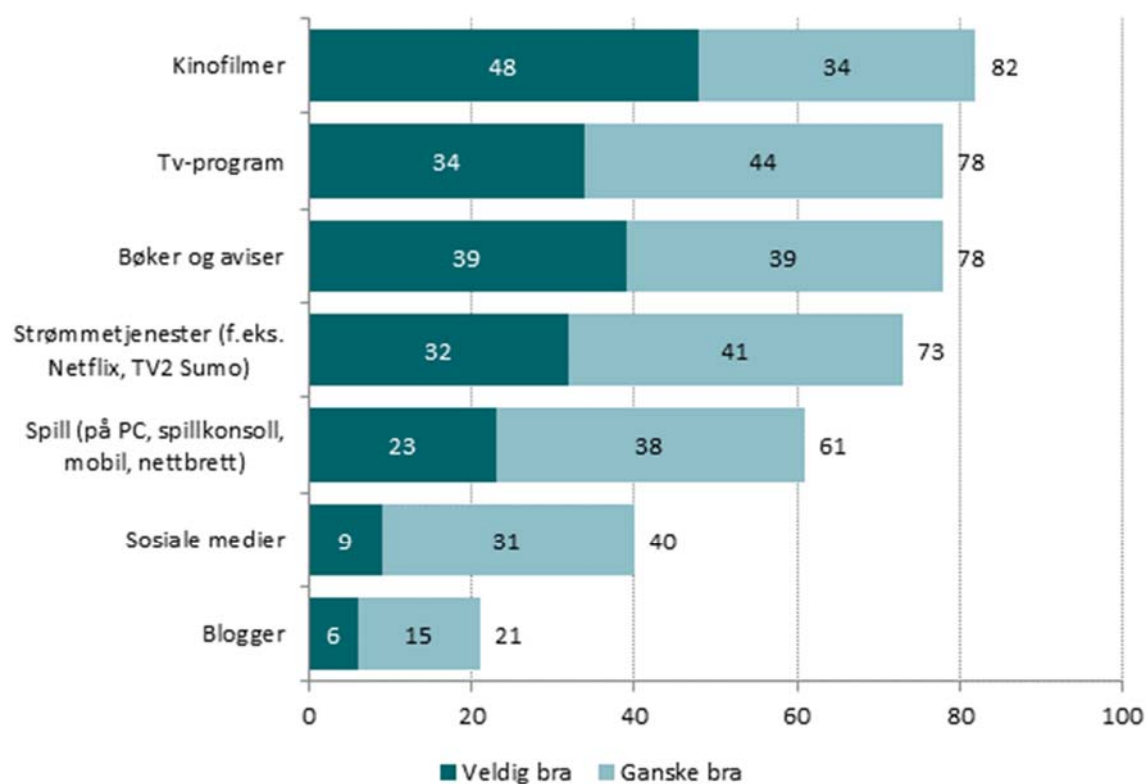
Tabell 22: Prater du og barnet om hva han/hun ...? Prosent. *Barnet ser/bruker/gjør ikke er tatt ut av prosenteringen. Tidsserie.*

	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Ser på film eller tv										
Ofte	42	37	35	29	37	29	33	27	17	24
Av og til	41	45	53	57	53	59	56	57	62	61
Sjelden	9	10	9	11	8	10	9	14	17	13
Aldri	7	9	2	3	2	1	2	1	3	3
Spiller på dataspill/spill										
Ofte	28	23	29	23	30	26	21	22	15	18
Av og til	44	42	50	54	52	56	53	46	51	50
Sjelden	16	18	17	18	16	17	22	29	26	24
Aldri	11	16	4	5	1	2	3	4	8	8
Gjør eller opplever på internett										
Ofte	33	21	28	20	33	30	25	26	15	20
Av og til	37	44	44	54	51	54	55	53	61	56
Sjelden	12	18	22	21	14	15	17	20	20	21
Aldri	19	17	7	5	2	1	3	1	4	3
Gjør med mobilen										
Ofte	30	27	26	21	26	31	20	27	12	20
Av og til	39	37	40	54	48	53	54	51	58	53
Sjelden	13	19	21	20	22	14	22	19	25	24
Aldri	19	17	12	6	5	2	4	3	5	3
Kjøper av spill/apper/varer										
Ofte	25	22	32	29	37	40	33	39	21	26
Av og til	25	25	40	47	44	42	41	43	48	47
Sjelden	15	22	17	19	13	16	19	17	23	22
Aldri	34	32	11	5	6	2	6	2	8	6

Leser i bøker										
Ofte	64	56	51	42	35	30	29	23	15	14
Av og til	25	31	39	41	52	50	49	49	54	47
Sjelden	4	7	7	12	11	16	16	22	23	30
Aldri	7	6	3	5	3	4	5	5	8	9
Ser/hører fra nyheter										
Ofte	16	11	23	19	31	28	29	29	22	21
Av og til	37	42	51	56	54	55	54	52	54	53
Sjelden	28	28	21	19	13	14	14	17	17	21
Aldri	19	19	6	5	2	3	4	2	6	5

Foreldres kjennskap til innholdet i mediene som barnet bruker

Figur 59: Etter din mening, hvor godt kjenner du til innholdet i mediene som barnet bruker? Prosentandeler som har svart veldig bra og ganske bra. ¹ Barnet bruker ikke er tatt ut av prosenteringen.

Mellom 78 og 82 prosent av foreldrene kjenner ganske eller veldig godt til hva barnet ser på tv og kino, og hva de leser i bøker og aviser. Foreldrene er også godt kjent med hva barna ser på strømmetjenester; 73 prosent kjenner dette innholdet veldig eller ganske bra. 61 prosent kjenner også veldig eller ganske bra til innholdet i spillene som barna bruker.

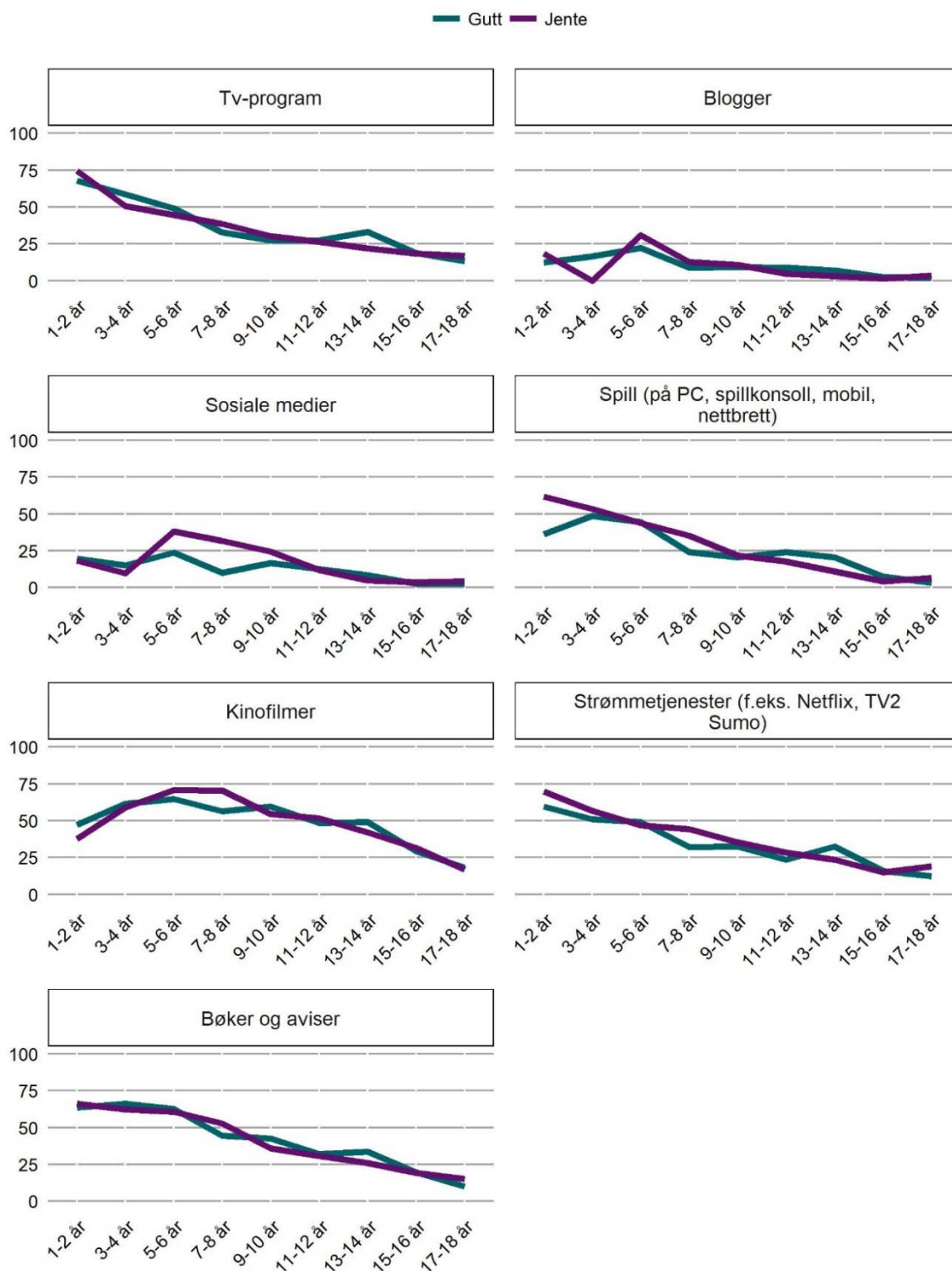
Foreldrene har betydelig mindre kjennskap til innholdet i de sosiale mediene og bloggene som barna bruker/besøker. Henholdsvis 40 og 21 prosent har veldig eller ganske god kunnskap om dette.

Mødre har jevnt over litt bedre kjennskap til medieinnholdet enn fedrene. Spesielt har en høyere andel mødre enn fedre veldig god kjennskap til innholdet i bøkene/avisene som barnet leser, og strømmetjenestene barnet bruker. Videre er det en tendens til at yngre foreldre har bedre kjennskap til innholdet i mediene barna bruker, enn eldre foreldre, noe som kan ses i sammenheng med barnas alder. Det er forholdsvis små forskjeller i foreldrenes kjennskap ut fra utdanningsnivå, men kjennskapen til innholdet i bøker og aviser barna leser, er noe bedre blant de med lengst utdanning.

Etterhvert som barna blir eldre, synker foreldrenes kjennskap til innholdet i mediene de bruker. Spesielt gjelder dette for tv-programmer, strømmetjenester og bøker og aviser, hvor omtrent seks av ti foreldre med barn i 1-4-årsalderen kjenner innholdet *veldig godt*, mot under to av ti foreldre med barn i 15-18-årsalderen. Kun fem prosent av foreldrene til 17-18-åringene kjenner innholdet i spillene barna spiller, veldig godt. I kontrast til dette svarer 50 prosent av foreldrene til de yngste

barna at de kjenner spillinnholdet veldig godt. Det er ellers jevnt over forholdsvis små forskjeller mellom foreldre til jenter og gutter.

Figur 60: Etter din mening, hvor godt kjenner du til innholdet i mediene som barnet bruker? Prosentandel som har svart veldig bra, etter barnets kjønn og alder. «Barnet bruker ikke» er tatt ut av prosenteringen.

Endringer over tid i foreldres kjennskap til medieinnhold

Tabellen nedenfor viser en sammenligning med resultatene fra undersøkelsen gjennomført i 2016. Vi ser at det stort sett er små endringer i foreldrenes kjennskap til innholdet i mediene barna bruker, men det er en tendens til at andelene som svarer at de har *veldig* bra kjennskap, har gått noe ned, mens andelene med *ganske* bra kjennskap har gått litt opp.

Tabell 23: Etter din mening, hvor godt kjenner du til innholdet i mediene som barnet bruker? Prosentandeler som har svart veldig bra og ganske bra. *Barnet bruker ikke* er tatt ut av prosenteringen. Tidsserie.

	ALDER									
	1-4 år		5-8 år		9-12 år		13-14 år		15-16 år	
	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018	2016	2018
Tv-program										
Veldig bra	67	62	49	41	37	28	31	28	18	19
Ganske bra	26	29	38	50	51	53	52	44	50	48
Spill (på PC, spillkonsoll, mobil, nettbrett)										
Veldig bra	60	50	45	35	26	21	12	16	10	6
Ganske bra	25	34	35	45	43	43	48	35	35	34
Kinofilmer										
Veldig bra	64	56	64	65	58	54	52	46	36	30
Ganske bra	21	28	25	26	32	35	35	35	45	43
Strømmetjenester (for eksempel Netflix, TV2 Sumo)*										
Veldig bra	64	58	48	42	37	30	28	28	18	15
Ganske bra	23	30	37	43	46	52	43	39	40	44
Bøker og aviser										
Veldig bra	71	64	56	54	39	35	32	30	22	19
Ganske bra	22	26	33	34	45	48	46	42	46	43

* Tidligere sto det Nett-tv, men med samme eksempel i parentes.

Ressurser og nettvett

Beskyttelse av barn og unge

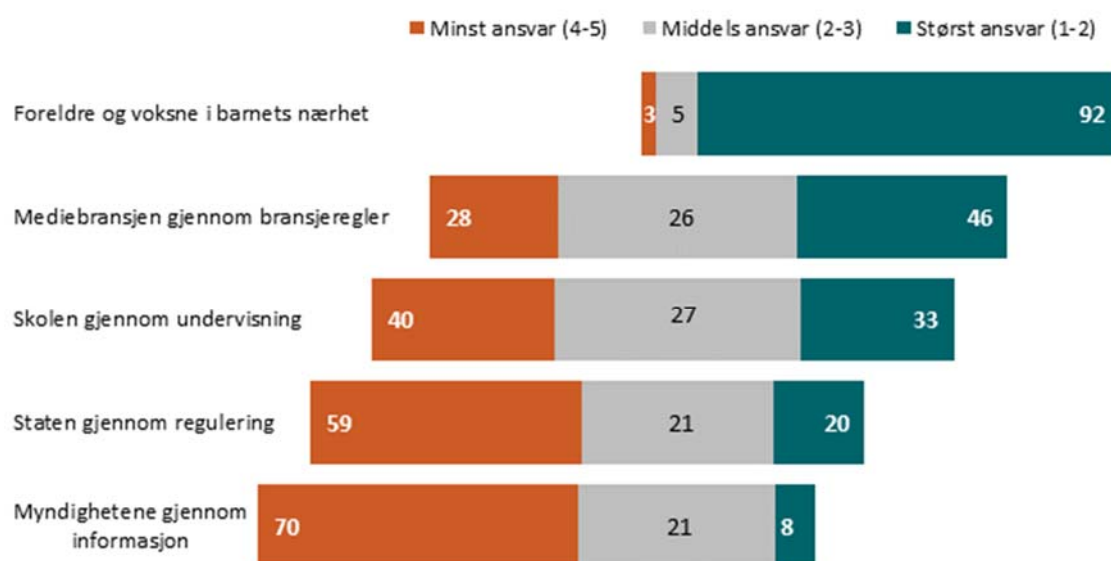
Foreldrene ble bedt om å rangere fra 1 til 5 hvem de mener bør ha det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier. De aller fleste (81 prosent) mener det er foreldre og voksne i barnets nærhet som bør ha det største ansvaret, og hele 92 prosent har rangert dette alternativet som enten 1 eller 2 (størst ansvar).

Alternativene *mediebransjen gjennom bransjeregler* og *skolen gjennom undervisning* rangeres også høyt. 46 prosent rangerer mediebransjen som enten 1 eller 2, og 33 prosent rangerer skolen blant de to øverste.

I motsatt ende har vi *myndighetene gjennom informasjon* som i gjennomsnitt rangeres lavest. 70 prosent har rangert dette alternativet som 4 eller 5 (minst ansvar), mens 59 prosent rangerer *staten gjennom reguleringer* som 4 eller 5.

Det er kun små forskjeller mellom mødre og fedre på dette spørsmålet, og det er også små forskjeller ut fra foreldrenes alder og utdanning.

Figur 61: Hvem synes du har det største ansvaret for beskyttelse av barn og unge i deres bruk av medier? Prosent

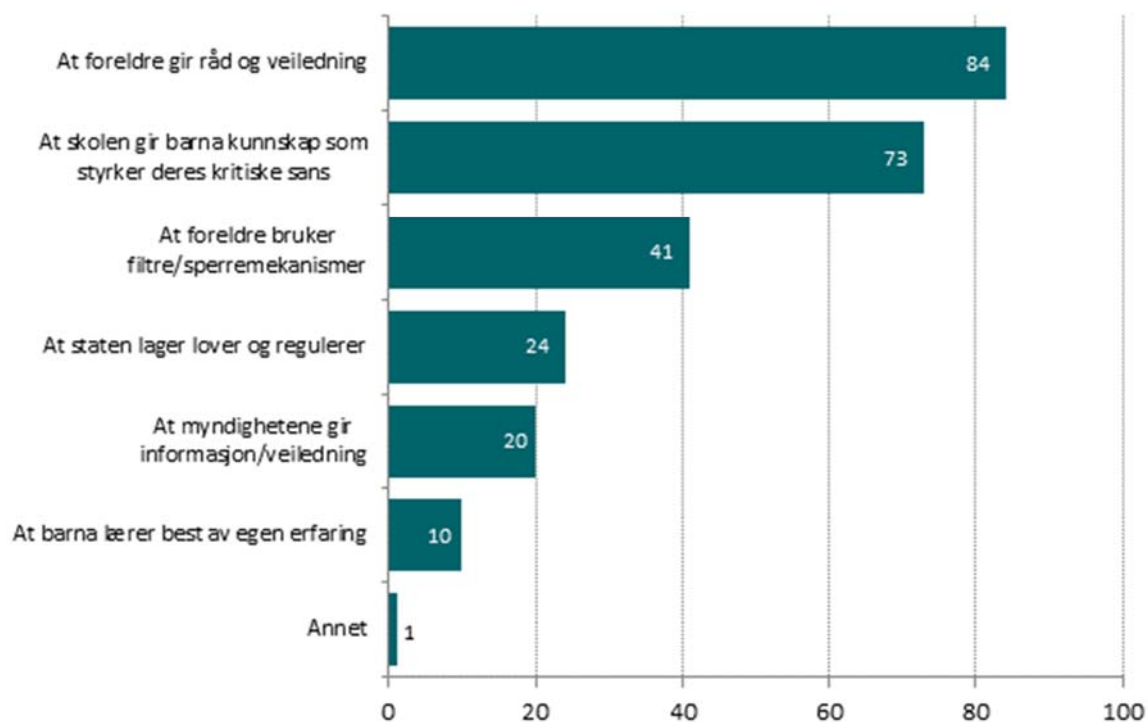

Sammenlignet med 2016, mener en høyere andel at det største ansvaret bør ligge hos mediebransjen gjennom bransjeregler (46 mot 39 prosent), mens en litt lavere andel mener

ansvaret bør ligge hos skolen gjennom undervisning (33 mot 37 prosent). På øvrige områder er det mindre forskjeller over tid.²⁵

Foreldrene ble videre bedt om svare på hvordan de mener barn og unge best beskyttes mot negative opplevelser på nett²⁶. Den største andelen har svart at dette best blir gjort ved at foreldre gir råd og veiledning (84 prosent). Videre er det 73 prosent som mener beskyttelse best blir gitt ved at skolen gir barna kunnskap som styrker deres kritiske sans. 41 prosent av foreldrene mener barna får best beskyttelse ved at de som foreldre bruker filter/sperremekanismer, mens henholdsvis 24 og 20 prosent mener lover og regulering fra staten og informasjon og veiledning fra myndighetene vil gi best beskyttelse. Ti prosent mener barna lærer best av egen erfaring.

Figur 62: Hvordan mener du barn og unge gis best beskyttelse mot negative opplevelser på nett? Prosent

Fedre mener i større grad enn mødre at barna lærer best av egen erfaring (13 mot sju prosent). Det er også en litt høyere andel fedre enn mødre som mener myndighetene bør gi informasjon, mens en større andel mødre enn fedre har svart de andre alternativene. Størst forskjell finner vi når det gjelder bruk av filter/sperremekanismer. 46 prosent av mødrene mot 36 prosent av fedrene mener deres barn best beskyttes mot negative nettopplevelser ved at foreldrene bruker filter. Det er også

²⁵ Utvalgene over tid er litt forskjellige: I undersøkelsen gjennomført i 2016 besto utvalget av foreldre til barn i alderen 1-16 år, mens utvalget i denne undersøkelsen er foreldre med barn i alderen 1-18 år.

²⁶ De ble bedt om å velge inntil tre svaralternativer.

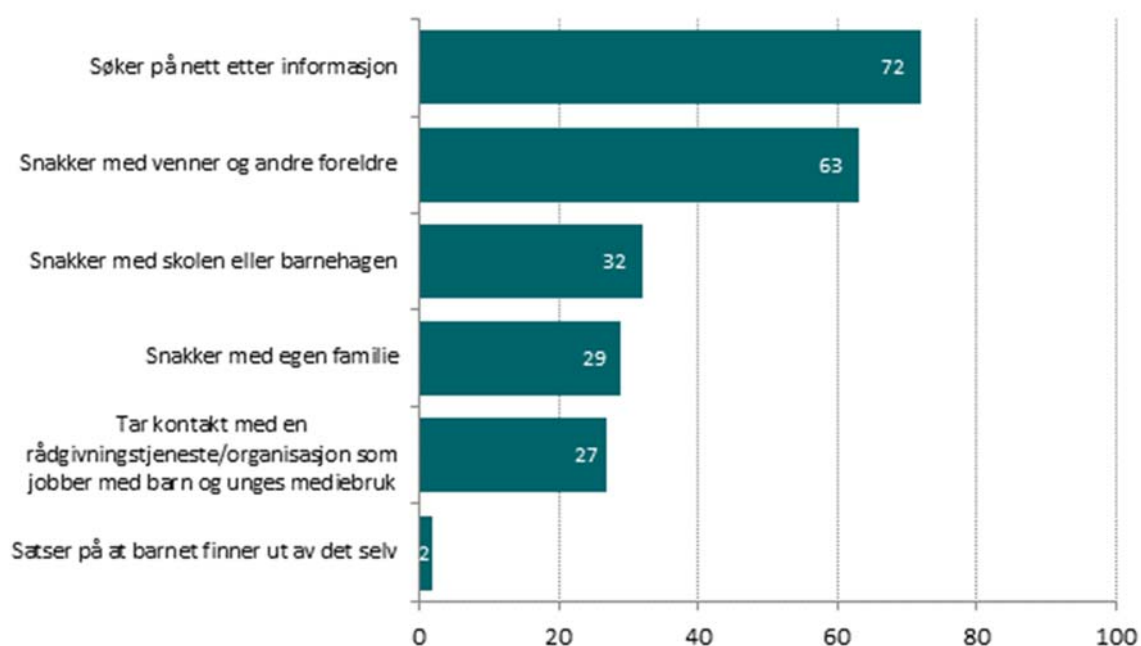
de yngste foreldrene med de yngste barna som i størst grad mener bruk av filter/sperremekanismer er det beste.

Veiledning i nettvett

På spørsmål om hva de gjør dersom de ikke har nok informasjon til å veilede barnet sitt om nettvett, svarer 72 prosent av foreldrene at de søker på nett etter informasjon. 63 prosent oppgir at de i så tilfelle snakker med venner og andre foreldre. Dette er de vanligste kildene til informasjon om hvordan man best veileder barn i bruk av nett, mobil og spill.

Videre vil 32 prosent snakke med skolen/barnehagen, 29 prosent med egen familie mens 27 prosent vil ta kontakt med en rådgivningstjeneste/organisasjon som jobber med barn og unges mediebruk. Kun to prosent vil satse på at barnet finner ut av nettvett på egenhånd.

Figur 63: Dersom du ikke har nok informasjon til å veilede barnet ditt, hva gjør du da? Prosent.

Fedre foretrekker i litt større grad enn mødre at barnet finner ut av det selv (fire mot én prosent), mens mødre i større grad har svart de andre alternativene. Størst forskjell finner vi når det gjelder å snakke med venner og foreldre, noe 68 prosent av mødrene og 58 prosent av fedrene foretrekker. Henholdsvis 31 og 22 prosent av mødrene og fedrene vil snakke med en rådgivningstjeneste/organisasjon.

40 prosent av foreldrene under 40 år vil snakke med skolen eller barnehagen dersom de ikke har nok informasjon til å veilede barnet sitt om nettvett. Til sammenligning vil kun 23 prosent av foreldrene i 50-årene og eldre gjøre dette. Disse foreldrene foretrekker i noe større grad enn øvrige å satse på at barnet finner ut av dette selv (fem prosent).

Forskjellene ut fra foreldrenes egen alder kan ses i sammenheng med de vi finner ut fra barnas alder. Foreldre til yngre barn foretrekker i større grad enn øvrige å snakke med skolen/barnehagen, mens spesielt foreldre til 15-16-åringer vil satse på at barnet finner ut av nettvett på egenhånd. Det er lite forskjeller å finne ut fra barnas kjønn.

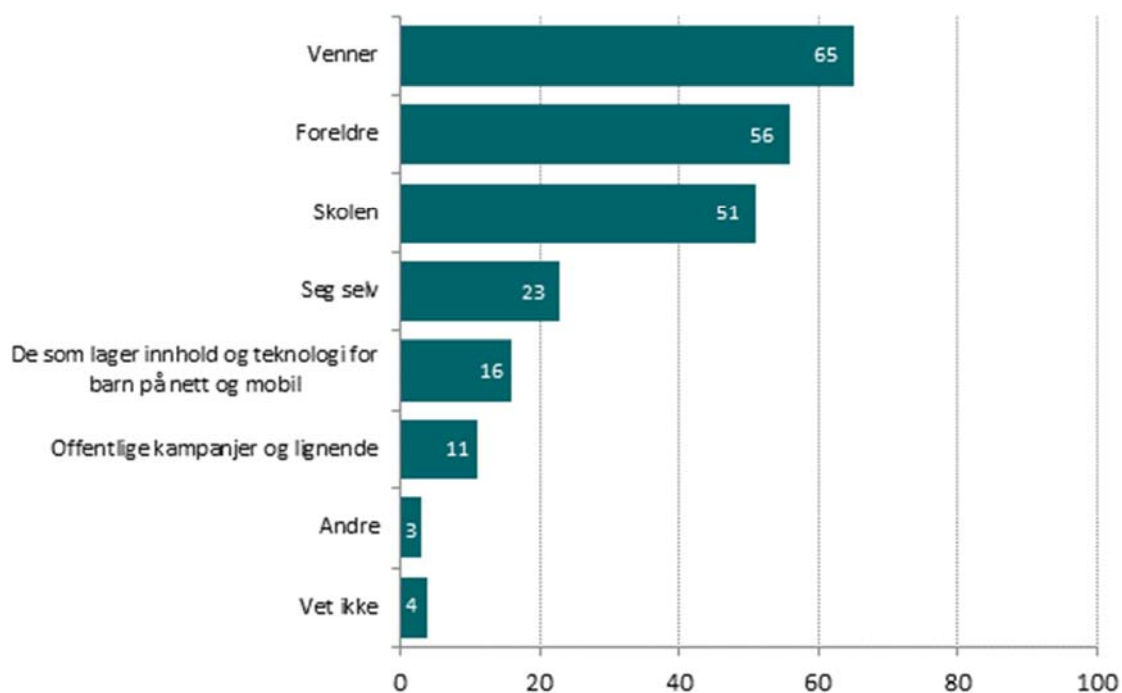
En større andel av foreldrene med høyeste utdanningsnivå enn foreldrene med grunnskole-/videregående utdanning søker etter informasjon på nett (75 mot 67 prosent).

Sammenlignet med undersøkelsen i 2016 er det en lavere andel som svarer at de snakker med venner og foreldre (63 mot 70 prosent) og med egen familie (29 mot 37 prosent) dersom de ikke har nok informasjon, mens en høyere andel tar kontakt med rådgivningstjeneste/organisasjon (27 mot 20 prosent). Videre er det fem prosentpoeng færre som oppgir at de søker på nett etter informasjon.²⁷

På spørsmål om hvem foreldrene tror barna helst vil lære nettvett av, svarer 65 prosent venner, 56 prosent foreldre og 51 prosent skolen. Disse er ifølge foreldrene de tre mest foretrukne kildene til opplæring innen bruk av nett, mobil og spill.

Videre svarer 23 prosent at barna helst vil lære nettvett av seg selv, 16 prosent at de vil lære det av de som lager innhold og teknologi for barn på nett og mobil og elleve prosent at de vil lære om dette fra offentlige kampanjer og lignende.

Figur 64: Hvem tror du barnet ditt helst vil lære om trygg bruk av nett, mobil og spill av (nettvett)? Prosent.

²⁷ Utvalgene over tid er litt forskjellige: I undersøkelsen gjennomført i 2016 besto utvalget av foreldre til barn i alderen 1 til 16 år, mens utvalget i denne undersøkelsen er foreldre med barn i alderen 1 til 18 år. I 2016 sto det *snakker med søsken eller annen familie*, mens det i 2018 står *snakker med egen familie*.

En litt høyere andel av mødre enn fedre tror barna helst vil lære om bruk av nett, mobil og spill på skolen, av offentlige kampanjer og av de som lager slikt innhold og teknologi (mellom fire og åtte prosentpoeng mer). En høyere andel fedre enn mødre mener derimot barna helst vil lære om dette av seg selv (28 mot 18 prosent).

Sammenlignet med 2016, tror en litt lavere andel av foreldrene at barnet vil lære om nettvett fra venner (65 mot 69 prosent), foreldre (56 mot 62 prosent) og seg selv (23 mot 31 prosent).²⁸

Andelen som tror at barna helst vil lære om nettvett fra foreldrene, synker med barnas alder. Gjennomgående mener en høyere andel av foreldrene til jenter enn gutter at barnet helst vil lære om nettvett fra skolen. Blant barna i alderen 9 til 18 år er det ifølge foreldre en litt høyere andel av guttene enn jentene som vil lære om nettvett fra de som lager innhold og teknologi for barn på nett og mobil.

²⁸ Utvalgene over tid er litt forskjellige: I undersøkelsen gjennomført i 2016 besto utvalget av foreldre til barn i alderen 1 til 16 år, mens utvalget i denne undersøkelsen er foreldre med barn i alderen 1 til 18 år.

Figur 65: Hvem tror du barnet ditt helst vil lære om bruk av nett, mobil og spill av (nett)nett? Prosentandeler etter barnets kjønn og alder.

